

Η Νεοραϊα

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 28 (79)
13 ΑΠΡΙΛ. 1940-Ε'

18

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου υπό 'Ανωτάτου Διοικητικού Συμβουλίου
προεδρευομένου υπό της Α. Ε. του 'Αρχηγού
της Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, όστις
και εκπροσωπεί ταύτην, αναπληρούμενος υπό
του Κυβερνητικού 'Επιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Όδος Λεωχάρους 19 (Β' όροφος)

Αριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094

» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικόν «ΝΕΟΛΑΙΑ»

Όδος Λεωχάρους 19

Αρ. Τεύχ. 28 — 13 Απριλίου 1940

ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελών και μη
μαθητῶν μελῶν

ΕΤΗΣΙΑ (Έσωτερικοῦ) Δρ 160 — 200

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 80 — 100

ΤΡΙΜΗΝΟΣ » » 40 — 50

ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Άγγλιας 1

Άμερικῆς Δολ. 6

Αιγυπτίου Λίρ. 1

Διά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιω-
τικού Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτες) και
Σχολικάς Έφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»

η ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διά πάσαν πληρωμήν πρέπει να λαμβάνητε απόδειξιν φέρουσαν την υπογραφήν του Γεν. Γραμ-
ματέως της Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ Συναγματοάρχου έ. ά. και την σφραγίδα της Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλούνται οι κ. κ. Συνδρομηταί, των όποιων έλξηεν ή λήγει ή συν-
δρομή, όπως μάς έμβάζουν τακτικώς αυτήν.

Όσοι έξ αύτών δέν έπιθυμούν να την ανανεώσουν παρακαλούνται να μάς
το γνωρίζουν έπιστρέφοντες το πρώτον τεύχος που θα λάθουν, μετά την λήξιν
αυτής, γράφοντες επί της ταινίας την λέξιν «άπαράδεκτον».

Η μή τοιαύτη έπιστροφή σημαίνει διά την Διεύθυνσιν του Περιοδικού την
έπιθυμίαν του συνδρομητού να συνεχισθ ή άποστολή του τεύχους και την υπο-
χρέωσιν του όπως έμβάσ η συνδρομήν του.

'Επίσης παρακαλούνται όσοι έκ των κ. κ. Συνδρομητών αλλάσσουν διεύ-
θυνσιν να μάς το γνωρίζουν έγκαιρώς δι' έπιστολής των, έσωκλείοντες εις
ταύτην και 3 δραχμάς εις γραμματόσημα διά την άλλαγήν του πλακιδίου της
διευθύνσεως των.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τη 31 Δεκεμβρίου 1939) » 10.541.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Λέγεται καταθέσεις πάσης φύσεως εις δραχμάς. 'Αγοράζει και πωλεί μετοχές και όμολογίας εις τό έν
'Αθήναις Χρηματιστήριον διά λογαριασμόν τρίτων. Παρέχει δάνεια επί ένεχύρω δημοσίων χρεωγρα-
φων, μετοχών και όμολογιών έταιρειών. Δέχεται προς φύλαξιν χρηματόγραφα παντός είδους. Έκμε-
σθοί χρηματοκιβώτια προς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφών άντικειμένων.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 'Αγορά
ΗΜΕΡΟΜ. 24-10-81
ΑΡΙΘ. 30354

Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΜΙΛΛΑ

Ανάμεσα εις τους άλλους μεταυγουστιανούς μας θε-
σμούς, ό θεσμός της εργατικής άμύλλης είναι ό συμπα-
θητικότερος και ό πλέον γόνιμος. Και πρέπει εύθους από
την άρχην να τονισθ ή δέν εξαντλούνται καθόλου οι
σκοποί, που επιδιώκει με την καθιέρωσιν του θεσμού αυτού
ή Πολιτεία, με την τεχνικήν άρτίωσιν. Μ' όλο που δέν
είναι καθόλου μικρή ύπόθεσις ή καλλιέργεια της δεξιο-
τεχνίας, της ταχύτητος και γενικά της ηύξημένης κατά
ποσόν και κατά ποιότητα άποδόσεως της εργασίας, εις
μیان χώραν όπως ή ιδική μας, με καθυστερημένην τεχνι-
κήν ανάπτυξιν και που οι οικονομικές και δημογραφικές
ανάγκες την βιάζουν να προχωρή γοργά εις τόν συγχρο-
νισμόν των μέσων και των ικανοτήτων της παραγωγής της.

Απείρας σημαντικότεροι από τους όφελιμιστικούς αυ-
τούς σκοπούς είναι οι μορφωτικοί, οι κοινωνικοί και οι
πνευματικοί, που θεραπεύει αυτός ό θεσμός. Έκείνοι που
νομίζουν ότι ή μηχανοποίηση των μέσων και των οργάνων
της παραγωγής μηχανοποιεί τόν εργαζόμενον άνθρωπον
και άποχρωματίζει την εργασίαν, φονεύει την ποιήσιν της
και την ωραιότητά της, νοθεύει τό στοιχείον της χαράς
που πηγάζει από αυτήν, άν δέν είναι θύματα και όργανα
της άποσυνθετικής μανίας των σοσιαλιστικών μυριών,
είναι καθυστερημένοι ρωμαντικοί, που δέν κατορθώνουν
να κατανοούν και να χαίρωνται τας νέας δυνάμεις και τά
νέα όργανα, που, προχωρών προς την τελείωσιν της ζωής
του κατέκτησε και υπέταξεν ό άνθρωπος. Χρειάζεται να
ξεπερασθ και να υπερνικηθ ή ρωμαντική πλάνη που άρ-
νείται να διακρίν η και ν' αναγνωρίσ η εις την μηχανήν
και εις την μηχανοποιημένην παραγωγήν της έποχής τό
άνθρώπινον πνεύμα. Χρειάζεται να προσοικειωθ ή ό άνθρω-
πος με την αντίληψιν ότι ή ποιότης του πνεύματος που
κατέκτησεν άλληλοδιαδόχως τό λίθινον, τό χάλκινον και
τό σιδηρούδ όργανον, δέν έχει καμμίαν διαφοράν από εκεί-
νην που έδημιούργησε τά πολύπλοκα μηχανήματα της έπο-
χής μας και άκόμη ότι, άδιάφορον ποία είναι τά όργανα,
με τά όποια έκτελείται ή εργασία, τό πνεύμα και τά
χέρια του ανθρώπου είναι ή πρώτη και ή μοναδική δύνα-
μις και πηγή της εργασίας και ή εργασία είναι συνέ-
χεια και προέκτασις της δημιουργίας του Θεού.

Ζούμε εις μίαν έποχήν περίεργον, γεμάτην αντίφάσεις
και άντινομίας. Εις μίαν έποχήν όπου μ' όλο που έχει ξε-
περάσει κάθε άλλην εις την τελειότητα των μέσων εργα-
σίας που διαθέτει και εις την άφθονίαν των αγαθών που
παράγει, έφαντάσθη τόν έαυτό της φτωχόν και γυμνόν.
Τέλος έφθασε να συνοψίσ η εις ένα όλα τά αίτήματα και
τούς σκοπούς της. Εις την αξίωσιν περισσοτέρων αγαθών
διά τό κάθε ένα άτομον και εις την προσφοράν ολιγωτέ-
ρου και ολιγότερου φροντισμένου κόπου διά την άπόκτη-
σιν των αγαθών αυτών. Παντού όπου κατώρθωσαν να δια-
γνώσουν έγκαιρώς τό σπέρμα της παρακμής και τόν κίν-
δυνον της άποθαρβάρσεως που έκρυσεν αυτή ή αντί-
φάσις, ήκολούθησεν έντονος αντίδρασις. Και αυτή ή αντί-
δρασις πηγαινει να γίνη τώρα νέα άφετηρία ιστορίας. Και
εις την 'Ελλάδα πολύ πρόωρα και ασύμμετρα εξέησάμεν
αυτήν την αντίφασιν. Είναι πολύ κοντά χρονικώς και πολύ
ισχυρά εις την μνήμην όλων μας ή έποχή, όπου ή εργασία
έδυσφημείτο και κατεσκευαφαντείτο εις τόν τόπον μας ως
δουλεία και ως κόλασις και οι εργαζόμενοι άνθρωποι ως
κολασμένοι της γής και ως θύματα των πλέον άπίθανων
σκληροτήτων και έκμεταλλεύσεων. Είναι ναυπα εις την
μνήμην όλων μας αί διαταραχαι που έπήγαζαν από την
δυσφήμισιν αυτήν κάθε τόσο, ή διάσπασις και ή έχθρό-
της που έπροκαλείτο έξ ατίας της μεταξύ των διαφόρων
παραγόντων της εργασίας, ή προϊούσα ελάττωσις της
άποδόσεως της εργασίας, ή πτώσις της παραγωγής αγα-
θών και ό συνεχής κίνδυνος της κοινωνικής άνατροπής
και του έμφυλίου πολέμου. Αυτή ή έποχή και οι κίνδυνοι
που ένέκλειε έχουν πλέον ξεπερασθ. Δέν έχει ανάγκ η διά
τό ξεπέρασμά της ούτε αίματηρά βία, ούτε σκληρά έπι-
βολή. Δέν έχει ανάγκ η να ανατραπή καμμία ήθική ιεραρχία,

καμμία τάξις, κανείς γόνιμος θεσμός. Δέν έχει ανάγκ η
θυσiai και θύματα. Έφθασε μόνον να όμολογήσ η Πολι-
τεία την πίστιν της εις την ιερότητα της εργασίας και ν'
αξιολογήσ η σύμφωνα με την πίστιν αυτήν τόν εργαζόμε-
νον άνθρωπον. Αί μεταρρυθμίσεις που ήκολούθησαν εις τό
πεδίο της άνατιμήσεως της εργασίας, όσον και άν ήσαν
αξιόλογοι, και αί υλικαι παροχαι που έγιναν εις τούς έρ-
γαζόμενους δέν φθάνουν να εξηγήσουν την μεταβολήν.
Όταν έχ η κανείς υπ' όψιν τό πόσον άπεριόριστος είναι
ή έφεσις του ανθρώπου εις την χρήσιν των αγαθών και
πόσον περιωρισμένα από τά συμφέροντα και τας
ανάγκες της οικονομικής λειτουργίας αί δυνατότητες
των παροχών, δέν ήμπορεί παρά να δεχθ ή ότι ή
μεταβολή δέν είναι προϊόν πραγμάτων αλλά πνεύματος.
Όύτε και ήτο δυνατόν να είναι άλλη, ούτε και θα είχε
έπιτυχίαν άν ήτο άλλη. Τό υλικότερον πρόβλημα που
έθετεν ένωπιόν μας ή έποχή, τό μεταυγουστιανόν Κράτος
τό άντεμτώπισε και τό έλυσε με μεθόδους καθαρώς ήθι-
κάς. Έπανεφερε πρώτα τόν εργατικόν κόσμον εις τούς
κόλπους της έθνικής κοινότητος με όλας τας τιμάς. Ανα-
συνέδεσε τούς δεσμούς του με τό σύνολον, από τό όποιον
επήγαυε να χωρισθ και να έκπέσ η και τό έδωσε την
δυνατότητα να ξαναζήσ η και να χαρή την χαράν της ώλο-
κληρωμένης ζωής, που δέν είναι δυνατή έξω από τό πλάι-
σιον της ολόκληρης. Διέλυσεν έπειτα την καταστροφικήν
παράνοσιν που έκαλλιέργηε ό φιλελευθερισμός. Την πα-
ράνοσιν που άφινε να πιστεύεται ότι ή εργασία είναι
δικαίωμα, που έλεύθερον είναι τό άτομον να τό άσκη ή
να μή τό άσκη, όταν θέλ η. Έξήγησεν, έδίδασκε και έπει-
σεν ότι ή εργασία είναι κοινωνικόν αγαθόν και ότι με
την εργασίαν τό άτομον εξαγοράζει τό δικαίωμα να ζή
και ν' άπολαμβάν η τας άσφαλείας και τας άνέσεις, μι-
κράς ή μεγάλας, που του δίδει ή σύνθεσις του με την
Κοινωνίαν. Έπειτα ένομοθέτησε και έθεσεν εις έφαρμ-
ογήν ολόκληρον σειράν νόμων και μέτρων, που, μ' όλο που
ή κεντρική ιδέα που τούς ένέπνευσεν ήτο ή ιδέα της καλ-
λιτέρας συντηρήσεως, αναπτύξεως και άσφαλείας του έθνι-
κού συνόλου, τά ευεργετήματα που έπήγαζον από αυτούς
ήτο φυσικόν να γίνωνται αισθητότερα επί των όρων της
ζωής των οικονομικώς άσθενεστέρων κοινωνικών στρω-
μάτων. Φυσικά τά τελευταία αυτά θα ήσαν άνέφικτα, άν
δέν είχαν προηγηθ τά πρώτα, άν δηλαδή ή στερέωσις της
τάξεως και της ειρήνης έντός των κόλπων της Κοινωνίας
και ή καθιέρωσις της εργασίας ως λειτουργίας έθνικής,
δέν εξησφάλιζεν εις τούς πόρους της χώρας να λειτουρ-
γούν ευτάκτως και ν' άποδίδουν κανονικώς. Φυσικά κανείς
δέν ισχυρίζεται, ούτε άλλως τε και θα ήτο σωστό να
τό περιμείν η, ότι όλα τά προβλήματα έλύθησαν με τά μέ-
τρα αυτά και μετεβλήθη εις παράδεισον δι' όλους ή ζωή
εις την 'Ελλάδα. Όλοι όμως ήμπορούν να διαπιστώσουν
ότι εις καιρούς γενικώς χαλεπούς δι' όλον τόν κόσμον,
ή 'Ελλάς με την καθυστερημένην οικονομικήν της ανάπτυ-
ξιν και τούς βραδέως άποδίδοντας πόρους της, ειργάσθη
όσον ποτέ εις την νεωτέραν της ιστορίαν έντατικά και
εύτακτα και ή εργασία της απέδωσε τόσον, ώστε να είναι
εις θέσιν, αφού άντεμτώπισεν έπείγουσας και μεγάλας
ανάγκες άρτίωσεως των μέσων της άμύνης και της άσφα-
λείας της, να ίδη την ζωήν όλου του λαού της και ειδι-
κάς την στάθμην της ζωής των πτωχότερων στρωμά-
των του ν' άνέρχεται. Και αυτή ή άνοδος θα προχωρή
αυτόανουσα με γοργότερον ρυθμόν, έφ' όσον θα προχωρή
ή άρτίωσις των τεχνικών της μέσων και κυρίως έφ' όσον
θα βελτιωται ή δεξιότης, ή γνώσις, ή ταχύτης και φυ-
σικά και ή άπόδοσις της εργασίας των εργατών της.
Και έδώ κείται ό ρόλος του θεσμού της εργατικής άμύλ-
λης. Αυτή θα έκλέγ η, θ' αναδεικνύ η και θα βραβεύ η τούς
άνδραγαθούντας εις τό πεδίο της εργασίας, τούς ήρώας
της, που ή θέσις των δέν μπορεί να είναι παρά ή ίδια με
την θέσιν των έκλεκτών και των ήρώων όλων των άλλων
έθνικων αγώνων.

Κδς

Σκέψεις επί των πραγμάτων

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΣΧΟΛΗ

Με ιδιαίτερη, δολογία, συγκίνηση έπαιρα στα χέρια μου το «Δελτίον Μεγαλοσχολιτών» το όποιο είχε την καλωσύνη να μου στείλει μαζί με το καταστατικό του ο σύνδεσμος Μεγαλοσχολιτών. Γιατί, ή ιδέα μόνο πως βρίσκονται συγκεντρωμένοι εδώ σε σώματείο οι Έλληνες που έδέχθησαν τα φώτα στη Μεγάλη του Γένους Σχολή, που μαζί με την Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης, την Ίερατική Σχολή της Καισαρείας, του Γυμνάσιο της Τραπεζούντας και τις Σχολές των Κυδωνιών, αποτελούσαν τους φάρους που έφώτιζαν δεκαετηρίδες και αιώνες το σκλαβωμένο Γένος, δεν μπορεί παρά να γεννά αισθήματα που συγκλονίζουν τον γράφοντα αυτή τη στιγμή.

Σάν να το βλέπω μπροστά μου το πελώριο έρυθρόχρωμο κτίριο να κατέχει την κορυφή του λόφου που όρθώνεται κοντά στο Φανάρι. Σάν να το βλέπω μπροστά μου, μεγαλοπρεπές κι επιβλητικό όπως τ' αντίκρισα για πρώτη φορά στα 1922 και έκτοτε πολλές φορές. Τόβλεπα σάν σύμβολο της ελληνικής παιδείας, που εστάθη πάνω από τους αιώνες και τις συμφορές, πάνω από τη μπόρα που έχαρακτήρισε πάντα τη ζωή του Έθνους μας.

Πότε τάχα να ιδρύθη ή πατριαρχική Μεγάλη του Γένους Σχολή;

Αυτό κανείς δεν θα μπορούσε να το πει. Η Ιστορία της Σχολής συνεχίζεται με την Ιστορία της Βυζαντινής αυτοκρατορίας και χάνεται στα βάθη των αιώνων. Έκείνο που ξεύρουμε είναι ότι το 425 είχε ιδρυθεί στην Βασιλικά ή Σχολή, που θα ονομάζαμε σήμερα Πανεπιστήμιο και τότε ονομαζόταν Πανδιδακτήριο. Έδιδασκαν σ' αυτή τριάντα καθηγητά ελληνικά, λατινικά, φιλοσοφία και νομικά και κάθε άλλη επιστήμη τυποποιημένη τότε, και υπήρχε το πρότυπο για πολλά άλλα σχολεία που ιδρύθηκαν κατόπιν.

Και πριν από αυτή όμως υπήρχε ή διάσημος Οικουμενική Σχολή που ιδρύθη από τον Μέγαν Κωνσταντίνον, κατεστράφη από τον Λέοντα τον Ήσαυρο, για να επανιδρυθεί και να εξακολουθήσει το δρόμο της, μέσα σε χίλιες ανωμαλίες και στην κακοδιαμονία των τελευταίων αιώνων της ελληνικής αυτοκρατορίας ως την Άλωση, οπότε και έσβησε. Με την αυτοκρατορία εσταδιοδόμησε, μ' αυτήν και πέθανε.

Ένα χρόνο εν τούτοις μετά την Άλωση, στα 1454 επί Πατριάρχου Σχολαρίου Γενναδίου του Β', ιδρύθη από τον Ματθαίον Καμαριώτην ή Πατριαρχική Ακαδημία. Νάναι ή Πατριαρχική αυτή Ακαδημία, που αργότερα ονομάσθη Μεγάλη του Γένους Σχολή, ή Οικουμενική Σχολή του Μεγάλου Κωνσταντίνου, όπως ληγορίσθησαν πολλοί. Κανείς δεν μπόρεσε να το βεβαιώσει, γιατί λείπουν τα στοιχεία, αν και στην ιδέα που επέβαλε την ίδρυση μπορούμε να ιδούμε αυτή την συνέχεια. Ακόμα μας λείπουν τα στοιχεία για τους πρώτους αιώνες της σταδιοδρομίας της. Μόνον από τα τέλη του 17ου αιώνα μπορούμε να την παρακολουθήσουμε στο δρόμο της που αποτελεί τιμή για τον ελληνισμό και βρίσκουμε να διδάσκουν σ' αυτή «δαδούχοι της ελληνικής σοφίας», όπως ο Άλέξανδρος Μαυροκορδάτος (1665), ο Ιάκωβος Μάνος, ο Ευσέβιος Βούλγαρις, ο Ήλιος Μηνιάτης, ο Δωρόθεος Πρώτος, ο Κωνσταντίνος Κούμας, ο Νικόλαος Λογάδης, ο Σαμουήλ Κύπριος, ο Φιλόθεος Βρυέννιος και πλείστοι άλλοι. Κι ήταν τέτοια ή φήμη της, τέτοια ή οργάνωσή της και τόση αξία το προσώπικό που έδιδασκε ώστε στα 1899 ο πολὺς νομοδιδάσκαλος και καθηγητής του Πανεπιστημίου Άθηνων Α. Κρασσάς δεν έδίστασε να γράψει στον διευθυντή της Σχολής:

«Απαντών εις την από 16ης Ιουνίου επιστολήν σας πληροφορώ Ύμεις ότι μη αναλαβών ακόμη τα της πρωταρχίας δεν δύναμαι να έχω άκριβή γνώσιν, άλλ' ούχ ήττον πάσαι αι πληροφορίαι είναι ότι οι της Μ. του Γένους Σχολής καθηγηταί εισι και κάλλιστα κατηχητισμένοι και κάλλιον των ήμετέρων».

Δεν είναι, βέβαια, ο καταλληλότερος χώρος ή στήλη αυτή για να αναπτυχθούν ή οργάνωσις της Σχολής, ο τρόπος της διδασκαλίας και άλλα σχετικά με την σταδιοδρομίαν της. Την δράση της όμως χαρακτηρίζει ένας αριθμός: από τα 1862 ως τα 1905, δηλαδή σε διάστημα 44 ετών έφοίτησαν 20.920 μαθηταί, πολλοί από τους οποίους έπαιξαν κατόπιν έθνικό ρόλο, πρώτης γραμμής. Όπως και ή Ευαγγελική Σχολή της Σμύρνης, έτσι και ή Μεγάλη του Γένους Σχολή, είχαν οργανωμένα διδασκαλεία, από τα οποία αποφοιτούσαν νέοι έμπνευσμένοι με τα ωραιότερα ιδανικά και που μαζί μ' εκείνους που έστειλε από τας Άθήνας ο Σύλλογος Ώφελίμων Βιβλίων και άλλα σώματεία δεν άφησαν γωνία της Μικράς Άσίας, της Μακεδονίας, της Θράκης και της Βορείου Ήπειρου που να μη δέχεται το κήρυγμα της ελληνικής φωνής.

Έκείνο όμως που έχει μια άλλη αξία είναι το γεγονός ότι όσοι αποφοιτούσαν από τη Μεγάλη Σχολή, ή την Ευαγγελική και τις άλλες σχολές που ανεφέρθησαν παραπάνω, ήσαν υπερέφανοι γι' αυτό και είχαν γραμμές από τις οποίες δεν άπαιμακρόνουντο. Ήταν παράδοσις σ' αυτούς ο θερμός πατριωτισμός ν' αποδεικνύεται με έργα, το σεμνό ήθος, ή θετική έργασια. Παντού σήμερα, στην Ελλάδα, στην Τουρκία, στην Αίγυπτο, στην Αυστραλία, στην Αμερική, παντού τέλος όπου υπάρχουν Έλληνες, βρίσκονται οι απόφοιτοι των σχολών αυτών να τιμούν το ελληνικό όνομα.

Γι' αυτό, έπαναλαμβάνω, είναι συγκινητικό να βλέπουμε κανείς τους Μεγαλοσχολίτας συγκεντρωμένους σ' ένα σώματείο με καθωρισμένους σκοπούς. Πολλοί απ' αυτούς κατέχουν λαμπρές θέσεις, άλλοι αγωνίζονται να δημιουργήσουν το μέλλον. Όλοι μαζί αποτελούν μια δύναμη, που μπορεί να προσφέρει άπειρες κοινωνικές υπηρεσίες, γιατί βέβαια ή ψυχαγωγία δεν μπορεί νάναι ο μοναδικός σκοπός ανθρώπων ως αυτοί που αποτελούν τον Σύνδεσμον Μεγαλοσχολιτών.

Έκείνο που θέλω να τονίσω με δυο λόγια είναι ο ρόλος και ή επίδρασις μιας σχολής στη διάπλασι του χαρακτήρος, της ψυχής και του ήθους. Όλες αυτές οι μεγάλες αρετές είναι συμφυείς με τη Μεγάλη του Γένους Σχολή.

Αν μπορούσα να προσθέσω κάτι θα ήταν ένα: να μη λησμονούν τα έλληνόπουλα ότι ή Μεγάλη Σχολή ύφίσταται πάντοτε άκμαία στο λόφο του Φαναρίου, άειλαμπής πνευματικός φάρος. Με την αγάπη όλων των Έλλήνων έζησεν ή Μεγάλη Σχολή αιώνες με την ίδια αγάπη πρέπει να ζή σ' αιώνες αίωνων.

Χρ. Έμμ. Άγγελομάτης

γράφει
στον ΝΕΟΝ

Η ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ

Άγαπητοί μου Φίλοι,

Στο περασμένο γράμμα μιλήσαμε για την ύπεροχη εντόπωσι που μας χάρισε ή θαυμάσια εμφάνισι σας τις ημέρες της έθνικής γιορτής στην Άθήνα. Άς ρίξουμε τώρα, στο σημερινό, μια χαρούμενη και περήφανη ματιά στην άλλη έξαισία εικόνα, που μας πρόσφερε ή έξισου θαυμάσια εμφάνισις σας στις Έπαρχίες, σ' όλη την Ελλάδα.

— Καλά, θα πητε. Έδώ, στην Άθήνα, μας είδατε, μας παρακολουθήσατε από κοντά κι είχατε άμεση εντύπωση. Άλλα στις Έπαρχίες; Ποι μας είδατε; Πως έσχηματίσατε εντυπώσεις;

Σας είδαμε, αγαπητοί μου Φίλοι. Σας είδαμε, όσο μακριά κι αν είστε, σ' όποιο μέρος της Ελλάδος κι αν μένετε. Σας παρακολουθήσαμε τόσο ζωηρά, τόσο έντονα, σάν να σας είχαμε έδώ κοντά μας, σάν να στεκόσαστε σιωπηλοί κι επιβλητικοί στον σεμνό χώρο του Άγνωστου Στρατιώτου, σάν να περνούσατε ζωηροί και άρρενωποι τους δρόμους μας, σάν να ξανακάνατε μπροστά μας, στη λεωφόρο Άλεξάνδρας, την ένθουσιώδη και σταθερή πορεία σας προς τα ωραιότερα κι ιερώτερα πεπρωμένα του Έθνους.

Άς μην είδαμε τις φωτεινές μορφές σας, άς μην έκαμαρώσαμε τα γερά σώματά σας, άς μην άκούσαμε τις μουσικές σας. Είδαμε τις ψυχές σας, έκαμαρώσαμε τα αισθήματά σας και τις σκέψεις σας, άκούσαμε τον παλμό των καρδιών σας.

Έδώ μπροστά μας είναι μια στίβα από γράμματα, που μας ήρθαν απ' όλα τα σημεία της Έλληνικής γής, για να μας περιγράψουν τον έορτασμό της έθνικής επέτειου, όπως έγινε παντού. Δίπλα ένα μάτσο από φωτογραφίες, που συνέλαβαν και κράτησαν διάφορες χαρακτηριστικές στιγμές από τις σχετικές εκδηλώσεις σας. Και συγχρόνως σωρός από σεμνές και λιτές έπαρχιακές έφημερίδες που άπηχούν ζωντανά τη δυνατή βοή του γεμάτου από ένθουσιασμό, έξαρσι και πίστι έορτασμού σας.

Όλα αυτά τα άφωνα κι άψυχα πράγματα παίρνουν ζωή, σάν τα κυττάζουμε, παίρνουν φωνή, και μας μιλούν για σας, αγαπητοί μου Φίλοι, μας ιστορούν τις πράξεις σας, μας περιγράφουν τις εκδηλώσεις σας, μας παρουσιάζουν τις έσωτερικές μορφές σας.

Παντού, σ' όλη την Ελλάδα, έσεις είχατε την πρωτοβουλία, έσεις είχατε την πρωτοπορία. Ολόκληρος ο έορτασμός της έθνικής επέτειου, σ' ολόκληρη τη Χώρα, είχε τη δική σας σφραγίδα, τη δική σας πνοή, τον δικό σας παλμό. Γι' αυτό άκριβώς ήταν πιό ζωντανός, πιό ένθουσιώδης, πιό όρμητικός.

Καθώς παρακολουθούμε στις μακρές στήλες των έφημερίδων τις περιγραφές των παρελάσεών σας και των έορτών σας και κυττάζουμε δίπλα τις ρωμαλέες μορφές σας στις φωτογραφίες και διαβάζουμε τα ένθουσιώδη λόγια των έπιστολών σας, τα συνδυάζουμε στη σκέψι μας όλα αυτά, τα ένώνουμε, τα συνταυτίζουμε. Κι οι μακρές στήλες των έφημερίδων γίνονται μέσα στη φαντασία μας δρόμοι μεγάλοι και άνηφορικοί, που γεμίζουν από την παρουσία σας κι από την πίστι σας κι άνεβαίνουν ψηλά, πολύ ψηλά, εκεί που είναι ή πραγματοποιήσι του μεγάλου συνθήματος του Άρχηγού, ή πραγματοποίησι του Γ' Έλληνικού πολιτισμού.

Έξακολουθήσατε τον δρόμο σας, αγαπητοί μου Φίλοι, πάντα στην πρωτοπορία, με την ίδια πάντα θέλησι, τον ένθουσιασμό και την πίστι. Το Έθνος ολόκληρο σας χαίρεται γεμάτο άισιοδοξία κι έμπιστοσύνη και σας άκολουθεί.

Με όλη μου την αγάπη
Μελής Νικολαΐδης

Οι Έλληνες άξίζομεν και ήμπορούμεν να κάμωμεν μεγάλα πράγματα όταν είμεθα ήνωμένοι και πειθαρχημένοι.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΤΑ ΠΕΥΚΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Η πρωτοβουλία των Σχηματισμών Νεολαίας περιφέρειάς Άττικής για την προστασία των πεύκων είναι από τις ωραιότερες που έχει αναλάβει ή οργάνωσι των νέων μας. Η Άττική είναι ένα προνομιούχο κομμάτι της πατρίδας μας και τα πεύκα αντιπροσωπεύουν το πιό ζηλευτό της στολίδι. Ένας ύπουλος όμως έχθρος τα κατατρέπει την άνοιξη: οι κάμπιες. Κι απ' αυτό το μίσμα πρόκειται στο έξης να προστατευθούν.

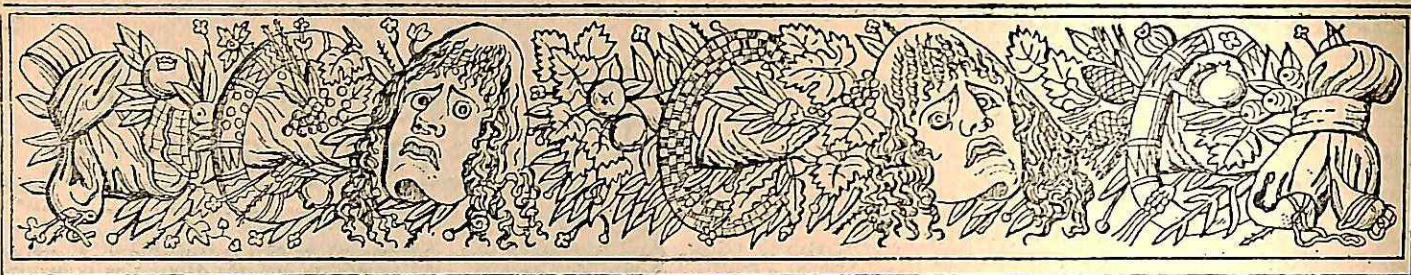
Η Άττική δεν είναι κανένα μέρος φημισμένο για την ευφορία του. Υπάρχουν στην ελληνική γή άλλοι τόποι πλουσιώτεροι. Την περισσότερη φήμη της ή Άττική τη χρωστάει στο ότι εστάθηκε ή κοιτίδα ενός λαμπρού πολιτισμού και, κατά δεύτερο λόγο, στο ύπεροχο κλίμα και τα καλλιγράμμα βουνά της. Οι άρμονικές γραμμές του Ύμητου, το άμάραντο πράσινο την Πεντέλης, οι χιονισμένες κορυφές της Πάρνηθας πλασιώνουν μ' έναν τρόπο θαυμάσιο αυτό το ιστορικό λεκανοπέδιο που έχει κορωνάδια του την Άθήνα. Οι λόφοι και τα βουνά της Άττικής, όλες οι έξοχες τοποθεσίες της έχουν συνδεθι άρρηκτα με ένα δοξασμένο παρελθόν και επί πλέον προκαλούν ακόμα το θαυμασμό των έπισκεπτών, ξένων και δικών μας. Άλλά ποιό είναι το δέντρο που τους δίνει κυρίως το χαρακτήρα και το χρώμα του; Με την πρώτη ματιά που θα ρίξη κανείς βλέπει πευκόφυτες όλες τις πλαγιές γύρω από την πρωτεύουσά μας. Το πεύκο, αυτό κυριαρχεί στη βλάστησι της Άττικής. Τα βελωνιά του φύλλα τροφοδοτούν ολοένα με όξυγόνο την ατμόσφαιρα. Το καλοκαίρι γίνεται πηγή δροσιάς για χιλιάδες παραθεριστών. Και γενικά ντύει μ' ένα τρόπο λαμπρό το άγριο εκείνο χώμα. Ένας παλιός έχθρος των δασών μας, οι κατσίκες, κηρύχτηκε σε διωγμό. Τα τρυφερά βλαστάρια μπορούν άφοδα πιά να μεγαλώσουν. Δεν έμεναν παρά οι κάμπιες που με τον έρχομό της άνοιξης, περνώντας από κλωνάρι σε κλωνάρι, τ' απογύμνωναν στο τέλος απ' τα φύλλα δίνοντάς τους μια εμφάνισι άξιολύπητη. Η άσχημία αυτή, το θέαμα ενός δέντρου που παραδίνεται άνυπεράσπιστο στους άποκροστικούς έπιδρομείς του, έπειτ' από την όμοθυμη προσφορά της Νεολαίας, θα έξαφανιστή. Οι πευκώνας μας θα ξαναβρούν την πρώτη τους άκεραιότητα και την άμόλυντη στολή τους.

Η ένέργεια αυτή έρχεται έπίκαιρα με το κήρυγμα της έπιστροφής στη φύσι, κήρυγμα που το έγκολπώθηκε τόσο βαθειά ή νέα γενεά. Οι πινακίδες με την κάπως άφελή σύστασι «Άγαπάτε τα δένδρα» δεν άρκούν πιά. Χρειάζεται να πλησιάσουμε περισσότερο το φυτικό βασίλειο, να προωθήσουμε την ανάπτυξί του, να το έξασφαλίσουμε από τους κινδύνους του.

Κλς

Έστράφημεν εύθως έξ άρχής προς την Νεολαίαν και προς τους διδασκάλους της. Και άπαιτήσαμεν και έξητήσαμεν από τας νέας και τους νέους της Ελλάδος να παραμερίσουν το κάθε τι άλλο και οι μόν διδάσκαλοι να μας κάμουν Έλληνες, πρό πάντων Έλληνες, τα δε παιδιά και τα κορίτσια να αίσθάνονται πρό παντός ως Έλληνόπουλα και Έλληνοπούλες.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΑΙΣΧΥΛΟΝ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

Μιά δυνατή κραυγή άκούστηκε στά βάθη μεσάνυχτα.

— "Ε, έ, ή φωτιά, ή φωτιά!
Πάνω στό λακωτό τών 'Ατρείδων, πού είναι οί δυνατώτεροι βασιλιάδες σ' δλόκληρη τήν 'Ελλάδα, ένας δούλος φωνάζει, πηδά, θαρρείς πώς τρελλάθηκε από τή χαρά του...
— 'Η φωτιά! ή φωτιά!

— "Ως τόσο τό παλάτι πού είναι χτισμένο ψηλά στό κάστρο, μά καί δλόκληρη ή πολιτεία πού άπλώνεται κάτω από τό κάστρο, κοιμάται άκόμα. Πόσες στενοχώριες κλείνουν τό σπίτια αυτά πού μόλις μπορεί κανείς νά τά διακρίνη στή θαμπή άστροφeyγιά! Δέκα χρόνια τώρα οί άντρες λείπουν στή μακρινή έκστρατεία τής Τροίας. Τί κάνουν; Τί άπόγινε μακριά εκεί στό θαλασσοδαρμένο 'Ασιατικό άκρογιάλι; Κανείς δέν ξέρει. 'Από καιρό σέ καιρό έρχονται διάφορα μαντάτα, πώς σκοτώθηκεν ό ένας ή ό άλλος, κλαίνε μερικά σπίτια, πενθούνε καί πάλι σιωπή... σιωπή... Οί γέροι μουρμουρίζουν στερημένοι από τά παιδιά τους... Οί γυναίκες μαράνουνται από τή θλίψη καί τήν άναμονή... Τά χρόνια περνούνε.

— "Από περαστικούςπραματευτάδες ώς τόσο μαθαίνουν πώς τό κακό εκεί πέρα είναι μεγάλο... Δέ μάχεται πιά ό 'Ελληνικός στρατός μονάχα μέ τους Τρῶες, μά στόν πόλεμο τούτο άνακατέυτηκαν καί οί Θεοί, κι' άλλοι τάχτηκαν μέ τό ένα μέρος, κι' άλλοι μέ τό άλλο καί συχνά τους βλέπουν ν' άνακατεύονται μέσα στή μάχη καί νά σκοτώνουν παλληκάρια.

Πότε λοιπόν θά πάρη τέλος αυτός ό πόλεμος;

— "Υστερα στό παλάτι συμβαίνουν πράματα παράξενα... "Όλος ό κόσμος μιλάει γι' αυτά κρυφά, άφεντάδες καί δούλοι, κι' άς καμώνονται πώς δέν ξέρουν τάχα τίποτα, μπροστά στή βασίλισσα Κλυταιμίστρα, ή δέ νοιάζονται γιά τίποτα.

Μόλις ό 'Αγαμέμνωνας έφυγε γιά τήν Τροία, ήρθε στή Μυκήνη κι' έγκατεστάθηκε σάν άφέντης στό παλάτι ό ξάδερφός του ό Αίγιος. Πολλά είπαν γιά τό περιστατικό αυτό. "Αλλοι, πώς τάχα ή ίδια ή Κλυταιμίστρα τόν κάλεσε θυμωμένη μέ τόν άντρα της γιαντί θύσασε στήν "Αρτεμη τήν κόρη της τήν "Ιφιγένεια... "Αλλοι, πώς από δικό του ήρθε, γιά νά πάρη τό θρόνο από τόν 'Αγαμέμωνα πού τόν μισούσε κι' από καιρό λογάριζε νά βρη τρόπο νά τόν βλάψη όσο μπορεί. Είχε σκοπό μάλιστα νά σκοτώσει καί τό διάδοχο, τό μικρό "Ορέστη" καί θά τόκανε άν δέν πρόφταναν μερικοί δοδλοι πιστοί καί ή άδερφή του 'Ηλέκτρα νά τόν

στείλουν σέ μία συγγενική τους οικογένεια μακριά από τήν πατρίδα.

— "Όλος ό λαός ήταν άγανακτισμένος μέ τά φερσίματα τούτα του Αίγιου καί τής Κλυταιμίστρας, μά τί νά κάμη; Βασιλιάδες ήσαν βλέπει, αντίπρόσωποι, σά νά πούμε, του Δία πάνω στή γή κι' είχαν καί τή δύναμη έξ άλλου νά σφαλίσουν κάθε στόμα πού θά τολμούσε νά μιλήσει.

— "Ως τόσο γιά νά μήν έρθη ξαφνικά ό 'Αγαμέμνωνας μέ τό στρατό κι' έτσι δέν προλάβουν νά πάρουν τά μέτρα τους, έβαλαν στό πιά άψηλό λακωτό του παλατιού δούλους, πού άγρυπνούσαν εκεί μέ τήν άράδα κι' έβλεπαν μέρα νύχτα πότε θά λάμψη στό κοντινότερο βουνό φωτιά. Αυτό ήταν τό σημάδι πώς ή Τροία έπεσε τέλος πάντων καί πώς ό βασιλιάς φυσικά ύστερα από λίγο θά γυρίσει.

Τούτους λοιπόν ό δούλος είναι πού φωνάζει τώρα, γιαντί μέσα στό σκοτάδι τής νύχτας αντίκρισε ξαφνικά τή φλόγα τής φωτιάς νά ξεχωρίζη εκεί πέρα στή βουνοκορφή...

— "Ε, έ, φωτιά!
Καί τέτοια είναι ή χαρά του γιαντί ή φωτιά τούτη θαρρεί πώς είναι τό

"Ε, έ, ή φωτιά! ή φωτιά!

τέλος, όχι πιά στά δικά του βάσανα μονάχα, μά καί στά βάσανα τής πολιτείας, πού τής μιλάει τής φωτιάς καί τή χαίρεται σά νά ναι πράμα ζωντανό.

Γιαντί σου φωτιά νυχτερινή πού λαμπαδιάζει σάν ήλιος, καί μηνάς γιορτές καί πανηγύρια στό "Αργος πολλά, τή συντυχία γιά νά χαίρομαι.

Μεγαλόφωνα τή γυναίκα πάω νά κρῶω του βασιλιά νά πεταχτή απ' τό κλινάρι γοργά, καί στό παλάτι μέσα νά σηκώση κραξιά χαρούμενη γιά τό σημάδι, άν ίσως πάρθηκε αληθινά ή πολιτεία τής Τροίας καθώς ή φλόγα πρέπει αυτή νά φανερώνη. Καί στους χορούς πρώτος έγώ θά κάμω άρχή. Λογιάζω τήν καλοτυχία του άφεντικού μου σάν τή δική μου, μά καί τόσο μέ συντρέχει. "Ω! άμποτε νάρθη ό βασιλιάς μου καί νά

τό πολυσέβαστό του χέρι στό δικό μου. Σωπαίνω όσο γιά τ' άλλα... "Η γλώσσα μ' ανθρώπου άν έπαιρνε μιλιάν τό σπίτι τούτο ξεκάθαρα θά μολογούσε, σάν καί μένα.

Μέ νιώθουν όσοι ξέρουν, οί άνήξεροι όχι.

— "Ετσι τελειώνει ή πρώτη εικόνα πού είναι, σά νά πούμε, μία εισαγωγή, ένα προανάκρουσμα στήν τραγωδία.

— "Έχει ξημερώσει πιά... Μερικοί γέροι τραβώντας τά ραβδιά τους στήν πλακοστρωμένη αύλη του παλατιού έρχονται, όπως κάθε μέρα σχεδόν, νά μάθουν άν υπάρχει τίποτα νεώτερο. Δέν ξέρουν τίποτα άκόμα. Φυσικά σά γέροι πού είναι ζούνε μέ τις θύμησές τους, λένε καί ξαναλένε τά ίδια πράματα καί μετρούνε όχι μονάχα τά χρόνια, μά καί τις μέρες άκόμα πού τά παιδιά τους καί οί γαμπροί τους λείπουν μακριά στά ξένα...

Είναι από τότε δέκα χρόνια τώρα πού του Πριάμου οί δούλοι αντίδικι κινήσαν απ' τή μαρμα με χίλια "Αργίτικα καράβια.

— "Μονάχα έμείς μέ τ' άναφέλετο κορμί έχουμε έδώ μακριά απ' τόν πόλεμο άπομείνει κι' άνήμποροι σάν τά παιδιά σερνόμεστε μέ τά ραβδιά. "Ω! είναι τά μαύρα φεγγετιά σάν τά χινοπωριάτικα φύλλα πού ρεύουν... "Ησικιοί τής μέρας πού σαλεύουν.

— "Ως τόσο στέκονται ξαφνιασμένοι. "Ολοϋθε στους βωμούς ανάβουν φωτιές. Δούλοι πηγαίνον έρχονται κι' έτοιμάζουν θυσίες. Τί τρέχει άράνε; "Απορούν καί θέλουν νά ρωτήσουν, νά μάθουν...

Μά του Τυνδάρου έσύ γενιά βασίλισσά μου Κλυταιμίστρα, πού χρέος ή μήνυμα καινούργιο σέ κινά κι' ολοπύργια παντού θυσίες έτοιμάζεις καί σάν θεών όλων τους βωμούς πού φλέγονται

τά δωρά σου σωριάζεις; φλόγα από δά, φλόγα από κεϊ μέ λάμψη ούρανόφραστη άνεβαίνει κι' είν' απ' τό λάδι τ' άπαλό, τ' άδολο, άγνό, πού στό βασιλικό κελάρι κρύβεται, θρεμμένη.

— "Η βασίλισσα όμως δέν κατέβηκε άκόμα από τό παλάτι. Κανείς δέν ξέρει νά τους δώσει άπόκριση κι' έτσι άποφασίζουν νά καθίσουν εκεί στά πε-

ζούλια καί νά περιμένουν. "Ως τόσο στό άναμεταξύ παρακινημένοι καθώς είναι κι' από τούτες τις έτοιμασίες, άναθυμούνται όλα τά περιστατικά τά σχετικά μέ τό φευγικό του στρατού.

Πρώτα πρώτα τά σημάδια πού φανερώθηκαν τότε, τά φοβερά, πού τά έξηγησε διως ό μάντης Κάλχας.

Δυό άετοί, λέει, ό ένας μέ κατάμαυρη καί ό άλλος μέ άσπρη ούρά ήρθαν καί κάθισαν αντίκρυ στό παλάτι, σέ ψηλή μεριά. Καί εκεί μπροστά στά μάτια όλων σπαράξεσαν μία λαγουδίνα πού άρπάξεσαν από τόν κάμπο, μία λαγουδίνα πού ήταν στήν ώρα της μέ πρόσβαρη κοιλιά...

— "Όλοι θαυμάσανε βλέποντας τούτο: τό θεώρησαν φυσικά σάν ένα προφητικό σημάδι σταλμένο από τους θεούς καί προσπαθούσαν νά καταλάβουν πού τάχα κρυφό νόημα έχει. Τότες ό μάντης Κάλχας πήρε τό λόγο καί είπε:

— "Η έκστρατεία αυτή θά τελειώσει μέ τόν άφανισμό του Πριάμου... Μά άς μεταφράσουμε καλύτερα τους στίχους του Αιοχύλου γιά νά δήτε μέ ποιο τρόπο τά διηγείται ό μεγάλοπνοος ποιητής.

— "Η στράτα αυτή μέ τόν καιρό τό κάστρο πού καί του λαού του τ' άγαθά μέ βιά είναι γιαντιμένο ν' άφανισθή. Φτάνει νά μη όργιστή κανείς θεός καί στό στρατό μας πού τήν Τροία θά δαμάση.

Ξεσπάση ό μαυρός του θυμός. Γιατί ή "Αρτέμιδα ή άγνή παρθένα μάχεται του πατέρα της τά φτερωτά σκυλιά, τών αετών τά δειπνά έχει μισήσει, πού τή λαγίνα σπαράζουν" δλόκληρη τή γέννα.

— "Ετσι πονοφυχάει ή θεά γιά τά μικρά κι' αδύναμα τών αλμοδόρων λιονταριών καί τών επίλοιπων άγριμιών πού βόσκουν στό

τά τρυφερόσαρκα βυζασταρούδια. Ζητάω καλομήνυτο νά κρίνω τό σημάδι μ' άν καί καλό, φαντάζει σκοτεινό. Καί τόν παιάνα προσκαλώ νά βοηθήσει άγέρα ενάντιο μήπως λάχη καί στείλη τή καράβια μας κι' άνεργα τά

άλλη θυσία γυρεύοντας παράνομη, πικρή, κι' έτσι ν' άνάψη μέλλεται συγγενικήν άμάχη όπου" ναι άπόκτη καί τρομερή! τί μέν' στό σπίτι δολοφά κρυμμένη έκδίκηση γιά τό παιδί μία μέρα θά ζητήσει.

— "Υστερα άναθυμούνται τή θυσία τής "Ιφιγένειας. Τό φοβερό τούτο περιστατικό, ζήτημα στήν πονεμένη καρδιά τους μ' όλες του τις λεπτομέρειες, "Ολη ή χώρα έκλαψε κι' άκόμα κλαίει καί δέν μπορεί νά ξεχάσει τ' άμωρο καί γενναίο κορίτσι... Κανείς απ' τους άρχαίους καί νεώτερους ποιητές καταπαίστηκαν νά περιγράφουν αυτή τή σκηνή, δέν κατάφερε νά δώσει τόσο ζωντανή, τόσο σπαράχτική εικόνα...

— "Όμως τών καρδιών ό πρώτος άρχηγός στό μάντη προσοχή δέν είχε δώσει. Τόν πεινασμένο του στρατό, τόν άνεργο κι' άεληπιμένο απ' τήν κακοτυχία τής τούσης, κρατούσε άντίκρυ τήν Χαλκίδα τόν πολυτάραχο γιάλο.

Κι' απ' τό Στρουμώνα άγέρηδες φυσούσαν — γιά τά λιμάνια έννοια βαρεία — καί τούς ανθρώπους τυραννούσαν κι' έθελπραν έάρτια καί πανιά. "Αργά περνούσαν ό καιρός καί τής "Ελλάδας μάριναε τά νεϊάτα. Καί έάφηνε ό Κάλχας βγαίνει έμπρός τήν "Αρτεμη προφασισμένος, καί λέει γιά τό κακό γιατριά, πικρότερη κι' από τήν κακοκαιρία. Βροντούν τά σκήπτρά τους στή γή καί δέν κρατούν τό δάκρυ οί άρχηγοί.

1 "Ενωσε τους άετούς.

(Ακολουθεί)

Τή 'Υπερμάχω Στρατηγώ τά Νικητήρια

— "Ιούλιος 626. Βαρύς ό καλοκαιρινός ήλιος πυρπολούσε τήν πολιορκουμένη βασιλεύουσα καί οί τροφές του λαού καί τών υπερασπιστών της λιγούστευαν μέρα μέ τή μέρα. "Ο θεοφρόντης αυτοκράτωρ πολεμούσε μακριά, πέρα από τόν "Αλυ, τους έχθρούς του Χριστιανισμού καί του κράτους καί ή πρωτεύουσα βρισκόταν μήνες τώρα πολιορκημένη από διπλούς έχθρούς. "Απέναντι στήν "Ασία, από τόν Μάιο, βρισκότουσαν οί Πέρσαι καίοντας καί έρημώνοντας τά παράστεια. Κι' από τά τέλη "Ιουνίου τριάκοντα χιλιάδες "Αθαιοί είχαν περάσει τά μακρά τέλη της Σηλυβρίας καί είχαν στρατοπεδεύσει κάτω απ' τήν "Επτάλοφο.

Τώρα τά πράγματα είχαν χειροτερεύσει: ό ίδιος ό Χαγάνος μέ όδόντα χιλιάδες έπιδέκτους είχε φανή κάτω από τά τέλη καί ό Μαγιστρος Βάνος μάταια περίμενε νέα έπικουρία από "Ηρακλείου.

— "Ο βασιλιάς είναι μακριά: πώς θά κρατήσωμε μονάχι; έλεγε στόν πατριάρχη Σέργιο, πού άκούστος ενόσθαρνε τό πλήθος. Έχουμε δώδεκα χιλιάδες θωρακισμένους καί μόνον οί "Αθαιοί είναι έπτά φορές τόσοι...

— "Θά πολεμήσωμε ένας μέ δέκα, άποκρινόνται ό πατριάρχης, μά θά νικήσωμε, γιαντί θά μάς βοηθήσει ή Θεοτόκος πού οί Πέρσαι νεστοριανοί τήν θεωρούν μονάχα Χριστοτόκο. "Εκείνη είναι βοηθός καί σύμμαχος μας.

Κι' αλήθεια, στήν μεγάλην έφοδο πού ό Χαγάνος καί οί σύμμαχοί του έκαναν τήν τελευταία μέρα του "Ιουλίου, οί πολιορκημένοι μία στιγμή έλύγισαν κι' ίσως ή πόλις νά χανόνταν άν μέν' στό φως του δειλινού πού χρύσωνε τήν άτμόσφαιρα, μέσα στόν κουριαχτό καί τή ζάλη της μάχης; ό υπερασπιστής της βασιλεύουσας δέν διέκρινε μία γυναίκα μέ βασιλικό παράσημο νά βηματίζει άνάμεσα στά τέλη, ντυμένη μέ μενεξελιά πορφύρα.

— "Η Θεοτόκος μετά πάντων! κραύγασαν έξαλλοί οί μαχηταί.

— "Ήτανε φανερό πώς ό Θεός τους βοηθούσε καί είχε δίκην ό πατριάρχης όταν κήρυττε μέρα-νύχτα πώς ό Θεός ήταν μαζί τους. Ζωντανεύονοι από τό όραμα αυτό οί μαχηταί ριχτήκαν μέ διπλάσιο θάρρος στόν άγώνα. Σύντριψαν τις πολιορκητικές μηχανές ποδών στήση οί "Αθαιοί κοντά στά τέλη, γκρέμισαν τους έχθρούς πού είχαν άνεδή στις επάλξεις, σκόρπισαν τά μονόβια πού τολμήσαν νά πλησιάσουν από τό μέρος της θάλασσης.

Είχαν νικήσει καί πάλι. Είχε σωθή κι' αυτή τή φορά ή πόλις του Κωνσταντίου. Μά ως πότε άράνε παρόμοιο άθλο καταπληκτικό μπορούσαν νά επαναλαμβάνονται; Κι' ό συνετός μάγιστρος Βάνος καταλάβαινε πώς μόνο μέ τή συνθηκολόγησή θά σωζόταν όριστικά ή πόλις: τά βυζαντινά υπέρπυρα θά έξαγοράζαν τήν έλευθερία...

— "Αγρυπνός όλη νύχτα ό μάγιστρος, ενώ στις έκκλησίες γινόντουσαν οί Αύγουστιάτικες όλονυκτίες, έστειλε καί κάλεσε κατά τά έημερώματα τόν πατριό Γεώργιο καί άφού μίλησαν άρκετά τόν έστειλε μαζί μέ άλλους στόν Χαγάνο.

— "Η άποστολή δέν ήταν εύκολη. Οί βάρβαροι τριγύριζαν εύθως μέ τά όπλα στό χέρι τους πρέσβεις καί τούς έσυραν σχεδόν δεσμούς στή σκηνή του βασιλιά τους, πού άνάμεσα σ' αού χρυσαστάλιστους Πέρσες ήταν έσπλωμένοι σέ μαλακά δέρματα. "Εκείνος τούς κτάτταξε έχθρικά καί τους άφήκε όρθιους.

— "Αφού θέλετε νά ειρνεύσωμε, δέχομαι νά χαρίσω τή ζωή τών κατοίκους. Μπορεί ό καθένας σας νά πάει μαζί του μία άλλαξιά ρούχα καί νά φύγете όπου θέλετε, αφήνοντας σ' έμέ τήν πόλι σας.

Τά μάτια του "Ελληνος πατρικίου άστράψαν. Ν' αφήσουν τήν Πόλι; Μά τότε σέ τί θά χρησίμευε ή ειρήνη; Καί τί τήν ήθελαν πιά τέτοια ζωή;

— "Ποτέ δέν θά έγκαταλείψωμε τήν πόλι μας, είπε περήφανα.

— "Τότε θά πρέπει νά γίνετε άργότερα ψά-

ρια γιά νά σωθήτε κολυμπώντας ή πουλιά γιά νά φύγете από τόν άέρα, είπε σαρκαστικά ό βάρβαρος.

Τό θράσος του Χαγάνου υπερέβαινε κάθε όριο. Εύκολα πολύ προεξώφλουσε τή νίκη π' ω σ' ανθρώπους άποφασισμένους ν' άγωνισθούν. Δέν ήξερε ότι μεγαλύτερη ένίσχυση από τήν πίστι στή θεία βοήθεια δέν υπάρχει, καί κάθε άνθρωπος στήν Πόλι ήταν βέβαιος πώς πολεμούσε γιά τή δόξα του Θεού καί δέν θ' άργούσε καί "Εκείνος νά βοηθήσει.

Κι' οί πρέσβεις σπηρούσαν τ' άλογά τους καί γύρισαν πάλι άπράκτοι στή βασιλεύουσα. Κάθε ένας πού μπορούσε νά πολεμήση έτρεξε στά τέλη καί οί άμαχοι μαζεύθηκαν στίς έκκλησίες νά ζητήσουν τή θεία ένίσχυση.

— "Ήταν Δεκαπενταύγουστο. "Η νηστεία της Παναγίας. Κι' ή δική της μορφή είχε λίγες μέρες πριν φανή πάνω στις επάλξεις... Καί σ' "Εκείνη πάλι κατέφευγαν τώρα πού καμιά άλλη έλπίδα είχε χαθή. Με μεγάλη πομπή βγάλαν από τό σκευοφυλάκιο, πού φυλάγονταν άνάμεσα σ' όσα άλλα άγια κειμήλια, τήν καλύπτρα της Θεοτόκος καί λιτανείαν μέ τά έξαπτερώνα, τους μελωδικούς ψάλτες, τους άμέτρητους διάκονους μέ τά θυμιάτα καί τό δικροπορίκηρα, ξεκίνησε νά κάνει τό γύρο της πόλεως. "Ο ίδιος ό Πατριάρχης Σέργιος βάδιζε έπί κεφαλής κρατώντας τό τίμιο λείψανο καί από κάθε σπίτι, κάθε άνθρωπος, νέος ή γέρος, άντρας ή γυναίκα, έξαγινε νά δεηθή στή Μητέρα του Δεσπότη νά βοηθήσει τήν πόλι πού κινδυνεύε.

— "Αφού πέρασαν από κάθε συνοικία καί κάναν τόν γύρο τών τειχών, έφθασαν τέλος στόν Κεράτι, απ' όπου φαίνόντουσαν άπέναντι οί κατασκηνώσεις τών "Αθάρων, πού έτοιμαζόντουσαν γιά τήν μεγάλη επίθεση. "Ο καιρός ήταν βαρύς, ό ούρανός κίτρινος απ' τή ζέση καί ή θάλασσα άκούματη, λές καί είχε πύξει. "Ο πατριάρχης κατέβηκε στήν παραλία καί βύθισε στά νερά τήν καλύπτρα, ενώ τό πλήθος προσήυχετο δυνατά στήν Προστάτιδα καί Πολιούχην.

Νύχτως πιά... "Απ' τά μπουγάζια του Ευρείνου άθρόυα μία πνοή άνέμου κατέβηκε καί έξυπνησε τά κοιμισμένα νερά. "Απέναντι ό στόλος τών έχθρών ξεκινούσε σιγαλά γιά τήν τελική έφοδο πού θαρρείνε στά χέρια τους τήν πλουσία πόλι. Κι' ή νερκαμένη θάλασσα άναταράχτηκε καί φούσκωσε θυμωμένη. "Ενα κύμα σηκώνθηκε καί έπαιτα άλλο, κι' άλλο.

Τώρα ή θάλασσα, πού πριν έμοιαζε μέ πηχτό λάδι, μαινόταν καί στή μανία της τά βαρβαρικά πλοίαρχα άκούβητητα ριχνόντουσαν τόνα επάνω σ' άλλο καί συντρίβόντουσαν καί άναποδούριζαν. Τά κύματα μοιάζαν μέ τελωρία χέρια πού τραβούσαν στόν βυθό τά πλοία τών έχθρών καί έμοιαζε ό Βόσπορος μ' άπέραντη καταδόδρα.

Κι' όταν ξημέρωσε, από τόν στόλο τών "Αθάρων δέν έβλεπε ούτε ίχνος... "Ο Χαγάνος θάπρεπε νά γίνη πουλί γιά νά σωθή, άν ό "Ηράκλειος έρχονταν νά τόν χτυπήσει καί πριν βρεθή στήν άνάγκη αυτή έλυσε βιαστικά τις σκηνές του.

— "Αν θέλατε νά μου μιλήσετε γιά ειρήνη, μνήστε στόν μάγιστρο Βώνο, είμαι πρόθυμος νά σας άκούσω.

— "Πολύ άργά, άποκρίθηκε εκείνος, Θάρρη σέ λίγο στόν τόπο σου ό βασιλιάς μας νά σου δώση μέ τά στρατεύματά του τήν άπάντησι.

— "Ανεσθασμένοι στά τέλη τους οί κάτοικοι βλέπαν τόν έχθρό όπου σκόρπιζε σάν σύννεφο, πού μία πνοή άνέμου άρκει νά έσπασεί.

Κι' όλοι μαζί κατάλαβαν πούδε είχε νικήσει τόν περήφανο έχθρό κι' όλοι μαζί στήσαν στόν στρατηγό πού υπερασπίστηκε καί έσωσε τήν πόλι τους τό ποιητικό έκείνο τρόπαιο πού τις μαρτυρικές Παρασκευές ξαναλέμε ως τά σήμερα όλοι, τό τρόπαιο π' άρχίζει μέ τό «χαίρε» — τής λέξι της χαράς — καί συνταγιάζει στή σκέψη μας τή θρησκεία καί τήν πατρίδα.

Κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

10. (Συνέχεια)

Καθόνταν ο 'Αχιλλέας στην άκρη της θάλασσας και θρηνοῦσε τὸν ἀγαπημένο του φίλο πὸν σκοτώθηκε, τὸν Πάτροκλο· πὸ πέρα πολεμοῦσε μὲ τὸν μέγαν ἥρωα τῆς Τροίας, τὸν 'Εκτορα, καὶ τὸν σκότωνε· πὸ πέρα οἱ 'Ελληνες ἔμπαιναν χαροῦμενοι στὰ καράβια τους καὶ γυρίζαν στὴν ἀγαπημένη πατρίδα. Κι' ἀντικρὺ στὸν τοῖχο, στὴν πὸ τιμητικὴ θέσι, ἕνας γέρος τυφλός, μὲ μακριὰ μαλλιά, μὲ πλατὺ μέτωπο, κρατοῦσε ἀπάνω στὰ γονατὰ του μιά λύρα καὶ τραγουδοῦσε.

— Εἶναι ὁ 'Ομηρος! Εἶναι ὁ 'Ομηρος! ψιθύριζε ὁ Στέφανος μὲ θαυμασμό. 'Ο μεγάλος ποιητὴς τῆς «'Ιλιάδας» καὶ τῆς «'Οδύσσειας». 'Ο πατέρας ὅλων τῶν ποιητῶν.

Ἡ μητέρα του συχνὰ τοῦ μιλοῦσε γι' αὐτόν. Ποῦ γεννήθηκε; Κανένας δὲν ἔξερε. 'Εφτά πολιτείες τὸν διεκδικοῦν— ἡ Σμύρνη, ἡ Χίος, ἡ Ρόδος, τὸ 'Αργος, ἡ 'Αθήνα, ἡ Κολοφῶν κι' ἡ Σαλαμίνα. Ἦταν τυφλός καὶ γύριζε ἀπὸ πόλι καὶ πόλι καὶ τραγουδοῦσε στὰ ἱερὰ πανηγύρια ἢ στὶς αὐλὲς τῶν βασιλιάδων καὶ τῶν ἀρχόντων. Τραγουδοῦσε κι' ὅλοι οἱ νέοι τὸν ἀκούγαν μὲ θαυμασμό καὶ λαχτάριζαν νὰ γίνουν κι' αὐτοὶ μιά μέρα ἑκακοστά παλληκάρια καὶ νὰ βρεθῇ ἕνας μεγάλος ποιητὴς νὰ τοὺς ὠνήσῃ...

Ὡρα πολλὴ ὁ Στέφανος κοίταζε τὸν 'Ομηρο ζωγραφισμένο μὲ ἀναγερτὸ τὸ κεφάλι, μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα, μὲ τυφλωμένα μάτια... Δεξιά του στέκονταν μιά ὠραία γυναίκα μὲ θώρακα καὶ μὲ ἀκόντια, σὰ νὰ πῆγαινε στὸν πόλεμο· κι' ἀριστερά του μιά ἄλλη γυναίκα μὲ γαλάζιο χιτῶνα, μ' ἕνα κουπὶ στὸν ὦμο καὶ τὰ πόδια τῆς ἦταν γεμάτα φύκια τῆς θάλασσας.

«Τὶ νὰ παριστάνουν οἱ γυναῖκες αὐτές; ρωτοῦσε τὸν ἑαυτὸ του. Ποιὲς νὰ ναι ἄραγε;»

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη κάποιος στάθηκε πίσω του κι' ἔνωσε ἕνα χερί νὰ τὸν πιάνῃ ἀπὸ τὸν ὦμο.

Στράφηκε· ἦταν ὁ 'Αλέξανδρος.

— Κοιτάξεις τὸν 'Ομηρο, ἀγαπητὴ μικρὴ μου ἀκόλουθε, τοῦ εἶπε γελῶντας. Ξέρεις ὅμως ποιὲς εἶναι οἱ δύο γυναῖκες πού εἶναι ζωγραφισμένες κοντὰ του;

— 'Οχι, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος καὶ χαμήλωσε τὰ μάτια.

— Ἡ «'Ιλιάδα» κι' ἡ «'Οδύσσεια!» εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος. Βλέπεις, τοῦτη μὲ τὸ κοντάρι εἶναι ἡ «'Ιλιάδα», γιὰ τὸ ποίη-

μα αὐτὸ τραγουδαὶ πολέμους· κι' ἡ ἄλλη μὲ τὸ κουπὶ στὸν ὦμο εἶναι ἡ «'Οδύσσεια», γιὰ τὴ περιγράφει τὰ ταξίδια τοῦ 'Οδυσσεά δέκα χρόνια πού πάλευε μὲ τὴ θάλασσα ὥσπου νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα.

Ἐφτασαν πιά κι' οἱ φίλοι τοῦ 'Αλέξανδρου, οἱ ὑπηρέτες ἔφερναν τὰ πλούσια φαγητὰ, ὁ κεραστὴς ἀνακάτευε μέσα σὲ μεγάλα ἀσημένια δοχεῖα, στοὺς κρατήρες, τὸ κρασί μὲ τὸ νερό. Γιατί, καθὼς ἔξερετε, οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἔπιναν σχεδὸν ποτὲ ἀνέρωτο κρασί. Γύρω ἀπὸ τὰ τραπέζια ἦταν χαμηλὲς κλίνες κι' ἐκεῖ ἐξαπλωθῆκαν οἱ φίλοι κι' ἄρχισαν τὸ συμπόσιο.

— Πρῶτα πρῶτα, εἶπε ὁ 'Ηφαιστίων, νὰ κάμουμε σπονδὴ στὸν Σωτήρα Δία, πού ἔσωσε τὸν 'Αλέξανδρό μας ἀπὸ τὸ θάνατο.

Σήκωσαν ὅλοι τὰ ποτήρια τους κι' ἔχυσαν λίγες σταγόνες κρασί κάτω στὶς πλάκες κι' εὐχαρίστησαν τὸ Δία. 'Ο 'Αλέξανδρος σήκωσε τώρα τὸ ποτήρι του.

— Ἀς κάμουμε τώρα σπονδὴ, εἶπε μὲ δυνατὴ φωνή, στὸ φοβερό θεὸ τοῦ πολέμου, τὸν 'Αρη! Αὐριο ἀρχίζουν οἱ ἐτοιμασίες, σὲ λίγες μέρες κινούμε γιὰ τὴ μάχη· ἄς ἔρθῃ ὁ θεὸς τοῦ πολέμου νὰ πολεμήσῃ μαζί μας!

Εἶπε, κι' ὅλοι ἔγειραν τὰ ποτήρια τους κι' ἔχυσαν χοντρές στάλες κρασί γιὰ τὸν πολεμὸν καὶ θεὸ.

'Ο Στέφανος στεκόταν ὄρθιος πίσω

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη κάποιος στάθηκε πίσω του κι' ἔνωσε ἕνα χερί νὰ τὸν πιάνῃ ἀπὸ τὸν ὦμο.

ἀπὸ τὸν 'Αλέξανδρο κι' ἀκούγε τοὺς λαμπροὺς νέους νὰ μιλοῦν καὶ νὰ τρῶνε. Ἦταν ἀκόλουθος τοῦ 'Αλέξανδρου κι' ἔπρεπε νὰ βρίσκεται κοντὰ του, ἂν θέλῃ τίποτα, νὰ τρέξῃ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

Ἄμα τελείωσε τὸ φαί καὶ τὸ πιστό, ὁ 'Αλέξανδρος στράφηκε στὸ Στέφανο κι' εἶπε:

— Στέφανε, δὴλῃσε σὲ παρακαλῶ ἀπὸ τὴ διπλανὴν αἴθουσα ἕνα γέρο πού κάθεται ἐκεῖ καὶ περιμένει.

'Ο Στέφανος ἔτρεξε πρόθυμος νὰ ἐκτελέσῃ τὴ διαταγή.

— Δὲν εἴμαστε βάρβαροι, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος στοὺς φίλους του, νὰ τρῶμε μονάχα καὶ νὰ πίνουμε. Δὲν ἔχουμε μονάχα σώματα, ἔχουμε καὶ ψυχὴ. Χαρήκαν, χορτάσαν τὰ σώματά μας· τώρα καιροὺς νὰ χαροῦν καὶ νὰ χορτάσουν κι' οἱ ψυχὲς μας. Κάλεσα τὸ γέρο τυφλὸ ραφωδὸ, τὸν Φῆμο, νάρθῃ νὰ μᾶς τραγουδήσῃ ἀγαπημένους στίχους τοῦ 'Ομήρου.

Ἡ πόρτα ἀνοίξε καὶ φάνηκε στὸ κατώφλι ὁ Στέφανος νὰ κρατᾷ ἀπὸ τὸ χερί ἕνα σεβάσμιο γέρο τυφλὸ μὲ μιά μεγάλη λύρα στὴν ἀγκυλιά του.

Ὅταν μπῆκε ὁ Στέφανος στὴ διπλανὴν αἴθουσα καὶ τὸν εἶδε, σάστισε. Μιά στιγμὴ νόμισε πὼς νειρεύονται. Πὼς ἔμοιαζε ὁ γέρος αὐτὸς μὲ τὸν 'Ομηρο, πού εἶδε τώρα νὰ ζωγραφισμένο στὸν τοῖχο! 'Ο ἴδιος, ἀπαράλλαχτος, σὰ ν' ἀναστήθῃ ἐξαφνικὰ ὁ 'Ομηρος, ὕστερα ἀπὸ πέντε αἰῶνες κι' ἐρχόταν στὴ βασιλικὴ αὐλὴ τῆς Μακεδονίας νὰ ψάλλῃ τὸν νέον Ἀχιλλέα, πού γεννήθηκε πάλι στὴν 'Ελλάδα, τὸν 'Αλέξανδρο! Καὶ τώρα αὐτός, ὁ Στέφανος, κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χερί τὸν 'Ομηρο καὶ τὸν ὠδηγοῦσε στὸ βασιλικὸ συμπόσιο!

'Ο 'Αλέξανδρος μάνεψε τὸ ξάφνιασμα τοῦ Στέφανου, σήκωσε τὸ χερί καὶ τοῦ ἔδειξε γελῶντας τὴ ζωγραφιά τοῦ 'Ομήρου στὸν τοῖχο.

— Ἀναστήθηκε ὁ 'Ομηρος, Στέφανε! εἶπε.

'Ο Στέφανος κοίταζε τὸ γέρο πού ὠδηγοῦσε καὶ τὸ γέρο πού ἦταν ζωγραφισμένος καὶ τρῶμαζε: Ἦταν ὁ ἴδιος!

— Μὴν τρομάζεις, Στέφανε, εἶπε ὁ 'Ηφαιστίων, πού λυπήθηκε τὸ μικρὸ φίλο μας· ὁ ἀγαπητὸς μας Φῆμος ἦρθε πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ἐδῶ καὶ τραγούδησε· κι' ὁ βασιλιάς Φίλιππος τόσο εὐχαριστήθηκε πού πρόσταξε ἕνα ζωγράφο νὰ τὸν ζωγραφίσῃ ἐδῶ στὸν τοῖχο, νὰ παριστάνῃ τὸν 'Ομηρο. Κατάλαβες τώρα;

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος. Καὶ πρόσθεσε πρὸς τὰς λέξεις:

«Τὴν πρώτην στιγμὴν εἶχα τρομάξει!» Οἱ φίλοι γέλασαν, ὁ 'Αλέξανδρος χαϊρέτησε τὸν τυφλὸ τραγουδιστὴ, τὸν ἔβαλε σ' ἕνα σκαμνὶ κι' εἶπε:

— Μακάρι νὰ γεννιῶταν πάλι στὴν

'Ελλάδα ἕνας καινούργιος 'Ομηρος! Θέλουμε κι' ἐμεῖς νὰ κάμουμε μεγάλα ἔργα, μὰ τί ἀξία θὰ ἔχουν ἂν δὲ βρεθῇ ἕνας μεγάλος ποιητὴς νὰ τὰ ὠνήσῃ;

— Τόση μεγάλη λοιπὸν ἀξία ἔχει τὸ τρανοῦδι· εἶπε ὁ Κλεῖτος, πού δὲν μποροῦσε νὰ παραδεχτῇ τὴ γνώμη τοῦ 'Αλέξανδρου.

— Καὶ βέβαια! ἀποκρίθηκε ὁ 'Αλέξανδρος. Κάνεις μιά μεγάλη πράξι, μὰ πόσο θὰ ζῇς; Μιά, δύο γενεὲς θὰ τὴ θυμοῦνται καὶ θ' ἀναφέρουν τ' ὄνομά σου· ἔπειτα θὰ ξεχαστῇ. Τ' ὄνομά σου θὰ χαθῇ, σὰ νὰ μὴν εἶγες γεννηθῇ ποτὲ σου. Ἄν ὅμως βρεθῇ ἕνας ποιητὴς νὰ σὲ τραγουδήσῃ, τ' ὄνομά σου πιά ζῇ καὶ βασιλεύει ἀθάνατο! Πότε θὰ πεθάνῃ ὁ 'Αχιλλέας; Ποτέ! Γιατί; Γιατί ὁ 'Ομηρος τὸν τραγοῦδισε.

'Ο 'Αλέξανδρος μιλοῦσε μ' ἐνθουσιασμό. Θλίψι σκέπασε μιά στιγμὴ τὸ πρόσωπό του. Στράφηκε στὸ γέρο ραφωδὸ κι' εἶπε:

— Ἀγαπημένε Φῆμι, ἀνοίξε τὸ στόμα σου, τραγοῦδισέ τὸν 'Αχιλλέα.

Κι' ὁ ραφωδὸς ἔσκυψε τ' ἄσπρα μαλλιά του, χαϊρέτησε, σήκωσε ἀναγερτὸ τὸ κεφάλι, ἀνοίξε τὸ στόμα του κι' ἄρχισε νὰ τραγουδᾷ τοὺς πρώτους πρώτους στίχους τῆς «'Ιλιάδας»:

«Μούσα, τραγοῦδα τὸ θυμὸ τοῦ ἑκακοστοῦ 'Αχιλλέα τὸν ἔρμο! πού ὅλους πότισε τοὺς 'Αχαιοὺς φαρμάκκια στὸν 'Αδη».

Κ ε φ. 16.

Τὸ σπίτι τοῦ καπετὰν Νέαρχου ἦταν σήμερα ἀνάστατο.

Καθὼς εἶδαμε, ὁ βασιλιάς Φίλιππος εἶχε καλέσει προχτές πρῶτῃ πρῶτῇ τὸ Νέαρχο.

— Σοῦ δίνω ἐξουσία, τοῦ εἶπε, νὰ κόψῃς δάση, πῦκα κι' ἔλατα, νὰ μαζέψῃς τεχνίτες ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς 'Ελλάδας, ν' ἀνοίξῃς καραβοστάσια καινούργια καὶ ν' ἀρχίσουμε νὰ φικάνουμε καράβια...

— Πλησιάζει πιά ἡ βλοσυρὴ ὥρα; ρώτησε ὁ Νέαρχος συγκινημένος.

— Πλησιάζει, ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος. Δὲν ἔχουμε πιά καιρὸ νὰ χάνουμε. Θέλω νὰ μὲ ἐτοιμάσῃς ἕνα μεγάλο στόλο νὰ μεταφέρῃ τὰ στρατεύματά μου ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ στὴ Μικράν 'Ασίαν. Σύμφωνοι;

— Σύμφωνοι! ἀποκρίθηκε ἐνθουσιασμένος ὁ Νέαρχος.

Ἐφυγε ἀμέσως, χάθηκε στὰ πυκνὰ δάση τῆς Μακεδονίας, μάζεψε χιλιάδες ξυλοκόπους κι' ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζῃ τὴν ἐπιχείρησιν γιὰ τὰ καράβια.

Ἐμεινε λοιπὸν τὸ σπίτι μόνον καὶ σήμερα, καθὼς εἶπαμε, ἦταν ἀνάστατο. Ἡ 'Αλκα ἀπὸ τὸ πρῶτῃ πῆγαινε κι' ἐρχόταν ἀμύλητῃ καὶ πολυάσχολη. Ἄνοιγε καὶ κλειοῦσε τὰ σφυρτάρια, μάζεψε πανιά, κλωστές, κουρέλια, κομβάλας στὴν αὐλὴ ἕνα λαγυράκι μὲ λάδι κι' ἕνα ἄλλο μὲ κρασί κι' ἕνα πὶ ὁ μανόλο μὲ κρύο νεὸ ἀπὸ τὸ πηγᾶδι. Ἐπειτα ἔβγαλε ἀπὸ τὴ ντουλάπα κάτι παλιὲς κοῦκλες πού εἶχε, ἔκοψε ἕνα κατσαρό ἀπὸ τὰ μαλλιά τῆς, ἀνακάτεψε ἀλεύρι καὶ νερό κι' ἄρχισε νὰ κολλάῃ μουστάκια καὶ γένεια στὶς κοῦκλες τῆς.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Η ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΚΑΙ Ο ΠΑΝΣΕΛΗΝΟΣ

Καθορίζοντας χρονολογικὰ τὶς τοιχογραφίες τῶν 'Αγιορείτικων μοναστηριῶν εἶδαμε ὅτι ὅλος αὐτὸς ὁ τοιχογραφικὸς πλοῦτος ἀνήκει κυρίως σὲ δύο χαρακτηριστικὲς καλλιτεχνικὲς κινήσεις τῆς τελευταίας περιόδου τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, τῆς Μακεδονικῆς τοῦ ΙΔ' καὶ τῆς Κρητικῆς τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνα. Καταφανεῖς διαφορὲς ἀναμεταξύ τους μᾶς ἐπιτρέπουν αὐτὴ τὴ διάκρισι, ὅταν τὴν ἐννοοῦμε περιωρισμένη μέσα σὲ ὅρια πού ἀποκλείουν καθὲν ἰδιαιτέρετητα. Δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦνται ὅτι κατὰ τοὺς αἰῶνες αὐτοὺς ἡ μεγάλη Βυζαντινὴ δημιουργία ἔχει πλέον συντελεσθῇ καὶ ὅτι ὁ ΙΔ' ἢ ΙΒ' αἰῶνας πού προηγήθηκαν, ἔχουν ἐξαντλήσει καὶ τὶς ὁριστικὰ λιγυρὲς ἀναμνηστικὲς τῆς. Ὅτι τὸ ἐπιδητικό ὄργανο αὐτὸ σύνολο δέκα αἰῶνων, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ τέχνη ἀπὸ φάσι σὲ φάσι διήλθε δόκιμη τὸ μοῖρογραφὸν τραγικὴ τῆς, ἐμπνέει καθὲν ὑπερβολικὸν τῶν μικροδιαφορῶν τούτων τονισμῶν. Μέσα σὲ αὐτὸν ὅμως αὐτὸ πλαίσιο ἐντεταγμένους εἰς τελευταίους αὐτὲς τάσεις καὶ θεωρημένους ἱστορικά, διατηροῦν ἀειῶνα τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἀνδρείου τῶν 'Αγίων 'Ορος καὶ Μουσίου τῆς τελευταίας αὐτῆς περιόδου, αὐτοῦ ἡμῶν. Δὲν εἶναι μόνον τὸ πλῆθος ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξαιρετικὴ ποιότης τῶν ἐργασιῶν μὲ τὶς ὁποῖες οἱ κινήσεις αὐτὲς ἀντιπροσωπεύονται, πού δίνουν μὴν εἰκόνα τῆς δραστηριότητος τῶν πληρῶ καὶ σχεδὸν ὁλοκληρωτικῇ. Ἡ Μακεδονικὴ κίνησις τοῦ ΙΔ' αἰῶνα ἀντιπροσωπεύεται μὲ ὀλιγώτερα ἀλλὰ τὰ πρὶ ἐξαιρετικὰ τῆς προόδου, τοῦ νοῦ τοῦ Πρωτότου, πού ἀποδίδονται στὸ θρυλικὸ ὅπως εἶπαμε, Μανουὴλ Πανσέληνο. Καμιά ἐπιγραφή ἢ σύγχρονη μαρτυρία δὲν ἔχουμε γι' αὐτόν, παρὰ μόνον ἀπὸ παράδοσι, πού τὴν διεφύλαξε στὴν 'Ερμηναία τῶν ζωγράφων· ὁ κατὰ τρεῖς ἡ τέσσαρες αἰῶνες μεταγενέστερος θαυμαστής καὶ μιμητὴς τῆς τέχνης τοῦ Διονυσίου ὁ ἐκ Φουρνᾶ, πού ἐγκωμιάζοντας τὴν ὑπεροχὴν του, γεμάτος θαυμασμὸ γι' αὐτὸν λέγει ὅτι: «Λάμπων ποτὲ εἰς τὴν ζωγραφικὴν ταύτην ἐπιστήμην, ὡς ἂν ἡ χρυσολαμπροκίνητος σελήνη, ὑπερκίνησε καὶ κατεκάλυψε μὲ τὴν θαυμαστὴν τέχνην του ὅλους τοὺς παλαιούς καὶ νέους ζωγράφους, ὅς τὸν δεικνύοντες σαφέστατα αἰ ἐν τοῖς τοίχοις καὶ πινάξιν ὑπ' αὐτοῦ εἰκονοποιεῖσθαι εἰκόνας». Ἄν λάβουμε ὑπ' ὄψιν τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐγκωμιαστοῦ, πού ἦλκεσε περὶ τὸ 1700, καὶ περιορίσουμε τὴν κρίσιν του εἰς τοὺς τεχνίτες τῶν 'Αγιορείτικων τοιχογραφιῶν, ὁ ρητορικὸς αὐτοῦ ἐγκωμιασμός δὲν ἀφίσταται καὶ πολὺ ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Ποιὸς δὲ στάθηκε μὲ κατὰπλήρη μυστικότητα στοὺς κατακόρυφους αὐτοὺς τοίχους ἀπὸ ὁσώμιους πολεμιστὰς ἀγίων μὲ θωράκες, σὲ ὁσώμιους κρατήρας καὶ σχεδὸν βάρβαρης φύσεως, ὑπερβαίνοντες τὶς ἀσπίδας τους, μὲ βάρειες λαβὲς ἀπάνω στὶς σπάθες καὶ τὰ δόρατα, τυλιγμένους μὲ περιλάμπρην καὶ ἐπώμια, σὰν μόλις νὰ πετάχτηκαν μὲς ἀπ' τὸν ὑποχὸ τῆς μάχης, πού πῆγαινον ἢ φθάνον φοβεροὶ καὶ ἀδυσώπητοι γιὰ νὰ σμύλουν μ' ἄλλους ἀμείτρητους χρυσοστολιστοὺς ἢ ἀπλὰ ντυμένους ἀσκήτες, προφήτες καὶ ἄγιους σοφάρους, πού ἐδιπλώνουν ἀνεγκλὶ τὰ εἰλητὰ τοὺς ἢ νέους πού προβάλλουν σερμα τὴν ἡθὴ τους, σ' ἕνα βίαιο συμφύριον, — καὶ σ' ἕνα δραματικὸν τὸ πάθος κορυφωθῇ πού κάνει τοὺς τοίχους αὐτοὺς νὰ σαλεύουν θαρρεῖς σὰ δάσος ἀπὸ ἔλατα μέσα σὲ ὄχλα; Ποτέ; Ἡ Βυζαντινὴ τέχνη δὲν εἶχε δεχθῇ μὴ τέτοια νεύρωσι, τόσο ἐντονὴ καὶ φανερὴ παρουσία τῆς προσωπικότητος, πού σφραγίζει θαρρεῖς τὴν μορφὴν καὶ ζωποῦναι μὲ τὸ πάθος ἑνὸς ὡμοῦ πραγματισμοῦ, μεταβάλλοντας τοὺς μαχητὰς τῆς πίστεως σὲ σύγχρονους πολεμιστὰς κατὰφρακτοὺς μὲ τὴν πολεμικὴν τους σκευὴ καὶ μεταφέροντας μὲ τὴν ἑρμῆν ἀνθρώπων σκηνὲς οἰκιακοῦ περιβάλλοντος, πού μόνον σὺς μικρογράφους μποροῦν ν' ἀπαντήσουν. Ποιὸς νὰ εἶναι ἀρὰ γὰ ὁ καινότερος αὐτὸς πού ἐνὸς πατὴρ ἀσάλευτος στὸ Βυζαντινὸν ἔδαφος, βάλεται ὡς τόσο εἶναι ἐντονα νὰ τὸ συνταρῇ; Δὲν ἔχουμε κανένα λόγον πραγματικὸν νὰ μὴ δεχθόμεν ὡς ζωγράφον τὸν Στρατηλάτην τὸν περὶ τὸν καὶ τὸν Ἀργαγγεῶν τὸν Μανουὴλ Πανσέληνο, ὅπως τὸν θέλει ἡ παράδοσις. Ἀλλὰ μὴ αὐτὸ δὲν λυεῖται τὸ ζήτημα. Ὅχι μόνον γιὰ τὴν προσωπικότητά του δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μελετῇ ὁποιοδήποτε μεμονωμένον, ἀλλὰ πολὺ περισσότερο γιὰ τὸ ἕνα πλῆθος ἄλλων συγχρόνων ἐργασιῶν βλέπουμε τὴν παρουσίαν παρῶν τάσεων (Θεσσαλονικῇ, 'Αγιον 'Ορος, Μετέωρα, Πρέσπα, Καστοριά) πού μᾶς βεβαιοῦν γιὰ τὴν ὑπαρξὴ ἑνὸς καθολικωτέρου κινήματος. Ποιὸ ἀρὰ γὰ νὰ εἶναι τὸ κέντρο του; Ἀς ἀκολουθήσουμε πάλι τὴν παράδοσι.

Ἡ Θεσσαλονικὴ παλαιὸς προμαχῶνας ἀπὸ Ρωμαίων καὶ κατὰ τὴν Βυζαντινὴν, περίοδο τὸ Δυτικὸν τῆς Αυτοκρατορίας, προπύργιον, ἱστορικὴ πολιτεία ἀπόρρητη, πλούσια καὶ πολυάνθρωπη, εὐνοημένη ἀνάκταν μὲ εἰδικὰ προνόμια, ἥδη ἀπὸ τὶς ἀρχὰς τοῦ ΙΓ' αἰῶνα ἀποβαίνει ἡ πρωτεύουσα σειράς βασιλείων· στὰ 1204 γίνεται πρωτεύουσα τοῦ ἀνεξαρτήτου λατινικοῦ βασιλείου τῆς Θεσσαλονικῆς, πού ὁ λατίνος κυρίαρχος τῆς Πόλης, ἐπίσημα τῆς παραχωρεῖ τὰ ἀπαρτὰς παλαιὰ τῆς πόλεως ἔθνη καὶ ἀρμάματα. Στὰ 1223 τὸ ὀλιγώτερον αὐτὸ ξένο Βασιλεῖον καταλείπεται καὶ προσαρτᾶται πρὸς τὸ Δεσποτᾶτο τῆς Ἠπείρου, μὰ ἡ Θεσσαλονικὴ μένει καὶ πάλι πρωτεύουσα τοῦ 'Ελληνικοῦ τοῦτου Βασιλείου. Ἐδῶ ὁ Δεσποτῆς Θεόδωρος Ἀγγεῶς Κομνηνὸς φορεῖ τὸ Βυζαντινὸν στέμμα καὶ χρίεται ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς Βασιλεὺς καὶ Αυτοκράτωρ τῶν Ρωμαίων ἀνασυσταίνοντας τὴν Βυζαντινὴν αὐλὴν μὲ ὅλη τὴν μεγαλοπρέπειαν 'Βασιλείου τάξεως. Ἀπ' αὐτὴν ἐξαρθῶνται Δεσποτᾶτα καὶ Σεβαστοκράτορες καὶ Μεγάλοι Δεσποτᾶται ἀπ' αὐτὴν ἔχουνται, ὅπως ἄλλοτε ἐπὶ Βουλγαροκρατοῦ, οἱ Βυζαντινοὶ στρατοὶ πού μάχονται μὲ Λατίνους, Βουλγάρους, Σέρβους καὶ Ἀλβανούς καὶ σ' αὐτὴν, σὰ σὲ μόνον καὶ κοινὴ ἐλπίδα εἶναι καρφωμένα τὰ βλεμμάτων ὁλῶν τῶν 'Ελλήνων πατριῶν, πού περιμένουν πότε θὰ κινήσων γιὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς φραγκοκρατομένης Κωνσταντινουπόλεως. Ὅταν τὸ όνειρο τοῦτου πραγματοποιηθῇ τέλος στὰ 1261 ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν Βασιλείαν, ἡ Θεσσαλονικὴ ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἡ ἀνεξάρτητὴ σχεδὸν πρωτεύουσα τοῦ Δεσποτᾶτου τῆς Θεσσαλονικῆς, πού τὴν κυβερνοῦν τώρα στρατηγὸι καὶ βασιλοπαῖδες, ἀκόμα κι' αὐτοκρατορίσους τοῦ Βυζαντινοῦ αυτοκρατορικοῦ οἴκου, πού τὴν ἐπικεκέντηται συχνὰ καὶ παραμένει ὁλοκληρῶς μὲ τὴν αὐτὴν τὴν ὁδὸν καὶ στὴν πρωτεύουσα — ἀληθινὴν συμπατριῶντα μὰ καὶ ἡ φοδερὴ ἀντίπαλος, πού φροντίζον ὅλοι οἱ ἐπαναστατοὶ καὶ ἀπαιτῶνται τὸν θρόνον νὰ τὴν πάρουν μὲ τὸ μέρος τους ὅταν κατὰ τοὺς ταραχῶδεις τοὺς αἰῶνες ἐσθλακῶνται κατὰ τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. Κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα ἀκμάζει πνευματικὰ καὶ κοινωνικὰ καὶ συγκεντρώνει πλέον ἕνα μεγάλο μέρος τοῦ Βυζαντινοῦ ἱστορικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου. Τὰ προνόμια πού ἀνέκαθεν ἀπολάμβανε, ἀκόμα ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν Ρωμαίων (148 π. Χ.), πού ἐπεκτερώθηκαν ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αυτοκράτορας καὶ τὰ σεβάσταντα οἱ κατακτητῆται, μὲ τὸν καιρὸ πύρυνθησαν. Ἡ πόλις ἔχ' σχεδὸν αὐτόνομο, ἔχοντας τὸ δικαίωμα νὰ στέλλῃ ἐξω τῆς ἐξέως ἐπικρατεῖς δικούς της πρέσβεις, πού κανονίζουν τὴν ἐμπορικὴν τῆς ἐμπορίας, τὰ πολιτικὰ καὶ ἄλλα ἐξωτερικὰ τῆς πράγματος, καὶ νὰ κυβερνᾶται μὲ δικὴ τῆς βουλὴν ἢ σύγκλητον. Ὁ λαὸς ἐλευθερὸς καὶ ὑπερήφανος γιὰ τὴν πολιτείαν του συγκεντρῶναι κι' ἐκλέγει μόνους τοὺς ἀρχόντας του, τοὺς στρατηγούς του, γενναίους καὶ φανατικούς ὑπερασπιστὰς τῆς πόλεως του, τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς κατὰ τοὺς ὑπαλλήλους του, ὅπως ἀκριβὲς στὶς ἀρχαῖες πολιτείας. Οἱ δικαστὰς δὲν δικάζουν πάντα σύμφωνα μὲ τὴν αυτοκρατορικὴν διατάξει, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ ἐγγράμια νόμια καὶ τοὺς ἰδιαιτέρους νόμους τῆς πολιτείας. Οἱ φιλελευθεροὶ ἐξεγέρσεις τῶν ἡλιωτῶν καὶ οἱ φιλοσοφικὲς καὶ ἀσκητικὲς θεωρίαι, ὅπως τῶν ἡουχαστῶν τοῦ 'Αγίου 'Ορους, συντελοῦν συχνὰ εἰς τὴν ἔκτασιν τῶν παθῶν καὶ τὴν ἐκρηκτικὴν ἐμφύλιον συγκρούσεως. Παρ' ὅλα αὐτὰ μὴ ὥρη ἀναγεννητικὴ κίνησις, καθαρὰ ἀνθρωπιστικὴ, ἀναφαίνεται παρῶντα μὲ κίνησιν πού παρατηρεῖται ἀργότερα στὶς ἰταλικὲς δημοκρατίας.

Σ' αὐτὴ τὴ σύντομῃ ἐξιστορίᾳ ἐνυπάρχει συμπεκνωμένη ἡ ἀπάντησις στὸ ἐρώτημα πού μᾶς ἀπασχολοῦσε: Ποιὸ τάχα μορφὴ νῆναι τὸ καλλιτεχνικὸ κέντρο τῶν καινοτόμων αὐτῶν τάσεων πού ἀντιπροσωπεύει ὁ ζωγράφος τῶν τοιχογραφιῶν τοῦ Πρωτότου, ὁ θρυλικὸς αὐτὸς Μανουὴλ Πανσέληνος; Εἶναι ἡ Θεσσαλονικὴ τοῦ ΙΔ' αἰῶνος, τῶν χρόνων τούτων κα

ΤΑ ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑΤΑ

Οι μητέρες και οι νταντάδες, σ' όλα σχεδόν τα μέρη της Ελλάδος, όταν θέλουν ν' αποκοιμίσουν τα μωρά τους τραγουδούν με μονότονο τρόπο κάποιο ήσυχο τραγούδι. Τις περισσότερες φορές τ' αποκοιμιστικά αυτά τραγούδια αρχίζουν με τις λέξεις «νάνι νάνι», που σημαίνουν στην παιδική γλώσσα το κοιμισμα, τον ύπνο. Από τις λέξεις «νάνι νάνι» επήρσαν και τα τραγουδάκια αυτά τ'όνομα νανουρίσματα.

Το έθιμο αυτό είναι παλαιότατο. Και είναι βέβαιο πως το είχαν και οι αρχαίοι Έλληνες. Στάς αρχαίους Αθήνας, αλλά και στα περισσότερα μέρη της Ελλάδος, οι μητέρες νανουρίζουν τα μωρά τους. Τό νανούρισμα ελέγετο τότε «βαυκάλλημα» ή «καταβαυκάλλισις». Απ' αυτές τις λέξεις παράγεται και η λέξις «βαυκαλλίζω», που έφτασεν έως την σημερινή μας γλώσσα και σημαίνει: κάμνω τινά να μείνη ήσυχος, αποκοιμίζω.

Μονάχα στην αρχαία Σπάρτη δεν νανουρίζαν τα μωρά, ούτε τα ήσυχάζαν όταν έκλαιαν. Αφιναν το μωρό να κλαίη για να του φύγη ο θυμός, σύμφωνα με τις παλαιές σπαρτιατικές συνήθειες. Και το αξιοπαρατήρητο είναι πως η συνήθεια αυτή διατηρείται έως σήμερα στους πιό σκληραγωγημένους κατοίκους πολλών μερών της Δωρίδος. Κι' εκεί τα μωρά αφίνονται να κλαίνε και κοιμούνται χωρίς νανουρίσματα και χάδια...

Οι αρχαίες λοιπόν μητέρες ή τροφοί (νταντάδες) ήσυχάζαν και αποκοιμίζαν τα παιδιά με νανουρίσματα, ενώ τα έκουνοσαν στην άγκαλιά τους ρυθμικά. Αυτό το περιγράφει και ο Πλάτων στους «Νόμους» του έτσι: «Ηνίκά γάρ αν που βουλευθώσι κατακοιμίζεν τα δυσπνούντα των παιδίων αι μητέρες, οχ ήσυχίαν αυτοίς προσφέρουσιν, αλλά τούναντίον κίνησιν, εν ταίς άγκάλαις άει σιουσάι και ού σιγήν, αλλά τινα μελωδίαν και άτεχνώς οίον καταυλοῦσι των παιδίων, καθάπερ αυτών έκφρόνων βακχείων Ιάσεως, ταύτη τη της κινήσεως άμα χορεία και μούση χρώμεναι».

Δηλαδή: Όταν λοιπόν θελήσουν ν' αποκοιμίσουν τα δύστροπα από τα παιδιά οι μητέρες των, δεν τ' αφήνουν σε ήσυχία, μά αντίθετα τους δίνουν κίνησι, κουνώντας τα πάντα στην άγκαλιά τους και δεν τ' αφήνουν στη σιωπή, μά τους προσφέρουν κάποια μελωδία και σφυρίζουν στα παιδιά όμοια σαν στις θεραπείες των αλλοφρόνων βακχείων, γιατί μεταχειρίζονται μαζί και την κίνησι, και το χορό και τη μουσική».

Αλλά και ο Θεόκριτος στα «Ειδύλλια» του παρουσιάζει την Αλκμήνη που αποκοιμίζει τα δυό της παιδιά «Ηρακλέα και Ίφικλέα και τους τραγουδάει αυτό το νανούρισμα;

«Εὔδ'ετ' έμά βρέφια, γλυκερόν και έγέρσιμον ύπνον. Εὔδ'ετ', έμά ψυχά

δυ' αδελφέω, εὔνοα τέκνα "Ολβιοι ευνάζοισθε και θλβιοι άει Ιδοιτε».

Έτσι λοιπόν νανουρίζαν οι αρχαίοι Έλληνες τα μωρά τους. Ας ιδούμε τώρα πως τα νανουρίζουν οι σημερινές Έλληνίδες μητέρες.

Υπάρχουν κατά τόπους νανουρίσματα ώρισμένα, που τα ξαναλένε όλες οι μητέρες, όπως τα δημοτικά τραγούδια και τα μοιρολόγια. Μά σε μερικούς τόπους της Ελλάδος οι μητέρες δημιουργούν και δικά τους νανουρίσματα, που τα προσαρμόζουν στις έλπίδες τους για το παιδάκι τους...

Όταν είμαστε μικρά, στα νησιά του Ιονίου, συχνά ακούγαμε μητέρες να νανουρίζουν τα μωρά τους με το ακόλουθο νανούρισμα:

«Νάνι το μωρό μου, νάνι, ύπνον ήσυχό νά κάνη, όσο νάρθη ή μάνα του, όσο νάρθη ή τάτας του, νά του φέρη τρία αυγά, τρία αυγά, τρία πουλιά κι' ένα κόσκινο κουκκιά».

Στα νότια χωριά της Κερκύρας λένε το νανούρισμα αυτό παραλλαγμένο έτσι:

«Νάνα, νάνα, νάνα, όσο νάρθη ή μάνα, νά σου φέρη πέντε αυγά, πέντ' αυγά, πέντε πουλιά και την κόττα την παλιά, νά τη φας τ' άποταχιά και τ' άρνι το κατσαρό νά το τρώς το δειλινό».

Στην άλλη άκρη του Έλληνισμού, οι Πόντιοι από τα Κοτύωρα έτσι νανουρίζουν τα παιδιά τους:

«Νάνι, πουλί μ' νάνι γιαθερούμ νάνια και λολάγια νάνι της νύχτας το πουλιν τ' αυγής το χελιδόν».

Κι' όταν το μωρό που νανουρίζουν, κλαίη του λένε αυτό το νανούρισμα:

«Μήν κλαίς πουλί μ' μή κλαίς άρνι μ' κ' έφτάς κ' έμέν και κλαίω. Σάν κλαίς έσύ, κλαίω κι' έγώ κλαίει κι' ο κόσμος όλον».

Συνηθιζόταν ακόμα από τις μητέρες των Κοτύωρων το νανούρισμα τουτο:

«Έλα, ύπνε μου, πάρε το, κοιμήσέ το με ρόδα με τριαντάφυλλα. Έλ' αποκοιμίσέ το».

«Έλα, ύπνε μου, πάρε το, πάρε το στους πακτζέδες και γέμισε τον κόρφο του ρόδα και μενεξέδες».

«Έλα, ύπνε μου, νά το βρής στην κλίνη που κοιμάται

τριγύρισε την κλίνη του κ' έμπα στήν κεφαλή του. Έλα, ύπνε μου, πάρτονα πάντονα στους πακτζέδες και δίνε του του γιόκα μου λελέδες και πανσέδες. Ο ύπνος θρέφει το παιδί, αυτός το μεγαλώνει και η Κυρά ή Παναγιά το καλοξημρώνει».

Πραγματικά είναι γεμάτο λυρική όμορφιά το νανούρισμα αυτό. Η μητέρα καλεί τον ύπνο να κοιμήση το μωρό της μέσα στα λουλούδια...

Στην Κάρπαθο — σ' άλλη άκρη του Έλληνισμού — οι μητέρες νανουρίζουν τα παιδιά τους κουνώντας ρυθμικά την κρεμαστή τους κούνια. Και τους τραγουδούν με ιδιαίτερη γλυκειά μουσική ή παλιά νανουρίσματα ή αὐτοσχέδια συνθεμένα από τις ίδιες. Ένα από τα παλιά νανουρίσματα της Κάρπαθου είν' αυτό:

«Τσοίμισου, παλληκάρι μου, τσοίμισου, κάνε νάνι, με τον Αφέντη το Χριστό τσαί με τον Αι-Γιάννη. Ως σ' άσπώ νά σε χαρδ' κι' ως έθλω νά μου ζήσης τσ' ως σ' έχω μέσα στην καρδιά νά μου πολυχρονίσης».

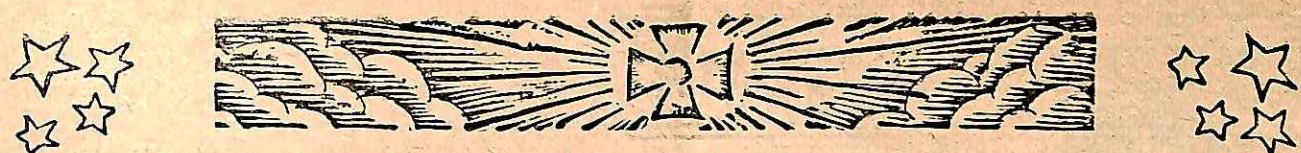
Συχνά ακολουθούν στα νανουρίσματα της Κάρπαθου και μεγάλες ευχές για το μέλλον του παιδιού, όπως αυτοί οι στίχοι:

«Νά πάρης το φουσατό σου μέσ' στην Αγιά Σοφία νά πάρης ψάλτη και παπᾶ νά κάμης λειτουργία».

Αν η μητέρα νανουρίζει μωρό θηλικό του λέει στο νανούρισμα ευχές για το γάμο του και για την μελλοντική ευτυχία του. Έτσι οι έλπίδες κάθε μητέρας γίνονται τραγούδι μέσα στα νανουρίσματα.

Με ίδιους και ανάλογους τρόπους νανουρίζουν τα παιδιά τους και όλες οι Έλληνίδες μητέρες σ' όλους τους τόπους της Ελλάδος και της γης όπου μένουν Έλληνες και διατηρούν τ' αρχαιότατα έθιμά μας.

Φ. Γιοφύλλης

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (21ης Απριλίου)

Ο οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος ὁ τεθνηκώς, ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει· ὁ δὲ Λάζαρος εἰς τὴν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ. Ἡ οὖν Μαρία, λαθεύουσα λίτρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαζε ταῖς θρῖξιν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὁσμῆς τοῦ μύρου. Λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σιμωνὸς Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι· διὰ τοῦτο τοῦ μύρου οὐκ ἐπράθη τριακοσίαν δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; Εἶπε δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἐμελλεν αὐτῷ, ἀλλ' ὅτι κλέπτῃς ἦν, καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχε καὶ τὰ βαλλόμενα ἐδάσκαζεν. Εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ὄφες αὐτῇ, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου τετήρηκεν αὐτό. Τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἐαυτῶν, ἐγὼ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. Ἐγὼ οὖν ὅχλος πολλὸς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι ἐκεῖ ἐστὶ, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. Ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπήγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Τῇ ἐπαύριον ὅχλος πολλὸς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἐορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱερουσόλυμα, ἔλαβον τὰ βάτα τῶν φοινίκων καὶ ἐξηλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἔκραζον· Ὡσαννά· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Εὐρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνόριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον μὴ φοβοῦ, θύγατερ Σιών· Ἰδοὺ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πάλου δούου. Ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτε τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ πῆνθησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.

* ΠΙΣΤΙΣ, Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΗΣ *

Ἡ χριστιανικὴ πίστις δὲν μᾶς χαρίζει μόνο τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθεια. Δὲν εἶναι μόνο ὁ μέγας παρηγορητὴς πού μᾶς παρηγορεῖ στὴ λύπη μας, καὶ μᾶς δίνει τὴ δύναμι γιὰ νὰ ὑπομένωμε καρτερικὰ κάθε θλίψη. Ἡ πίστις εἶναι καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη. Εἶναι ὁ πνευματικὸς ἀναμορφωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ βοηθεῖ τὸν ἄνθρωπο γιὰ ν' ἀποκτήσῃ χαρακτὴρ ἀνώτερον, τοῦ χαρίζῃ τὸν ψυχικὸ καθαρότητα, τὴν ἠθικὴν ἀνωτερότητα.

Ἐκεῖνοι πού ἀφῆσαν τὴν ψυχὴ τους νὰ μῆνι κάτω ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασι μὲ τὴ θεὰ διδασκαλίαν Του. Τότε μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπὸ τὰ δεσμά πού ἡ ἀμαρτία χαλκεύει γύρω ἀπ' τὴν ψυχὴ μᾶς, καὶ μᾶς ὁδηγεῖ σὲ

καὶ ἴδε», νὰ μᾶς βεβαιώσουν πῶς, μὲ τὴν ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς, μέσα στὴ χριστιανικὴ πίστι βρῆκαν καὶ κάποιον ἄλλο θησαυρό: Βρῆκαν τὴ λύτρωσι.

Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ πῇ πῶς ἡ ἀνθρωπότης ἀπὸ τὰ σπάργαντά της ἀκόμη μέχρι σήμερα δὲν ἐπόθησε τίποτ' ἄλλο περισσότερο ἀπὸ τὴ λύτρωσι. Εἰν' ὁ βαθεὺς κ' ὁ προαιώνιος πόθος της, πάντα ζωντανὸς καὶ σπαρακτικὸς εἰς τὴν ψυχὴ της. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἀπολύτρωσι μᾶς χαρίζει ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅταν πιστεύωμε σ' αὐτόν, κ' ὅταν ἡ ζωὴ μᾶς εἶναι σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλίαν Του. Τότε μᾶς ἀπελευθερώνει ἀπὸ τὰ δεσμά πού ἡ ἀμαρτία χαλκεύει γύρω ἀπ' τὴν ψυχὴ μᾶς, καὶ μᾶς ὁδηγεῖ σὲ

δρόμους φωτεινοὺς, σὲ ζωὴ ἀνώτερη κ' ἀγνότερη, σὲ πράξεις ἀρετῆς.

Ἄν ὅμως ἡ ἐπίδρασις πού ἀσκεῖ πάνω στὰ άτομα ἡ πίστις εἶναι τόσο μεγάλη κ' εὐεργετικὴ, ἡ ἐπίδρασις της πάνω στὰ ἔθνη καὶ στὰ σύνολα δὲν εἶναι λιγώτερο σημαντικὴ. Κυττᾶχτε τὴν ἱστορίαν τὴν παγκόσμιον, μελετήσατε μὲ προσοχὴ τὴν ἱστορίαν τῆς μεγάλης Φυλῆς μᾶς. Θὰ δῆτε πῶς οἱ μεγάλοι πολιτισμοὶ κ' οἱ ἐποχὲς τῆς μεγάλης δόξης συμπίπτουν πάντα μὲ τὴς ἐποχὲς τῆς ψυχικῆς καλλιέργειας καὶ μὲ τὴν ἀνῆσι τῆς πίστεως. Καὶ θὰ δῆτε, ἀντίθετα, πῶς στὶς ἐποχὲς τῆς καταπτώσεως ἔχει προηγηθῇ κατὰ κανόνα ὁ ψυχικὸς μαρasmus κ' ἔχει λιγοστῆσι ἡ πίστις.

Πρόχειρο, μὰ καὶ τόσο χτυπητὸ παράδειγμα, ἡ ἐποχὴ μᾶς. Καὶ σὰς ἐρωτῶ: Γιατί σήμερα ἡ ἀνθρωπότης βρίσκεται στὴν τραγικὴ θέσι πού βρίσκεται; Γιατί πνίγει τὸν κόσμον ἡ ἀγωνία; Γιατί ἀπειλεῖ τὸν κόσμον τρομερὴ καταστροφή; Μήπως ἐπειδὴ ἔλειψεν ἡ ἐπιστήμη κ' ἡ γνῶσις; Μήπως γιὰ τὴν ἔλειψιν οἱ μορφωμένοι κ' οἱ σοφοί; Γιατί; Ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὸν τελευταῖον καιρὸ εἶχε λιγοστῆσι στὶς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων ἡ πίστις. Καὶ δὲν θὰ σωθῇ ἡ ἀνθρωπότης, παρὰ μόνον ὅταν γυρίσῃ σὲ δρόμον τῆς πίστεως. Ἐκεῖ θὰ βρῇ τὴ σωτηρίαν, ἐκεῖ θὰ βροῦμε ὅλοι τὸν ψυχικὸν ἐξαγνισμό καὶ τὴν ἀπολύτρωσι: Στὴν πίστι.

Α. Ι. Γκιόλας

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ

ρούσε να πάρη μιὰ εξαιρετική μόρφωση ή μικρή κόρη του Καλλιόπη, στην οποία διέβλεπε ένα σπιθηροβόλο πνεύμα και μιὰ εξαιρετική ευφυΐα.

Πρόσφερε τὰ κοσμήματά της στην πατρίδα.

Τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1826, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἡρώϊκή και ἀτυχή ἔξοδο τοῦ Μεσολογγίου, ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἀγωνιστὰς ποὺ διέφυγαν τὴ σφαγή, κατέφυγαν στὸ Ναύπλιο. Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἦταν ἐγκατεστημένη ἐκεῖ ἡ Καλλιόπη. Ἡ τότε Κυβέρνησις Ἀνδρέα Ζαΐμη μὴ ἔχοντας τὰ μέσα νὰ περιβάλῃ τοὺς γυμνοὺς και πεινῶντας ἀγωνιστὰς, ζήτησε τὴ συνδρομὴ τῶν εὐπορωτέρων Ναυπλιέων.

Τότε ἐκδηλώθηκαν γιὰ πρώτη φορὰ τὰ μεγάλᾳ πατριωτικὰ αἰσθήματα τῆς Καλλιόπης.

Ἐνα βράδυ ὄργησε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι, παρὰ τὴν συνήθειά της. Οἱ οἰκέοι της καὶ ἰδίως ἡ μητέρα της ποὺ τὴν λάτρευε, ἄρχισαν ν' ἀνησυχοῦν φοβερά, ὅταν τέλος τὴν εἶδαν νὰ ἔρχεται τρέχοντας.

— Ποῦ ἦσουν; τὴ ρώτησε αὐστηρὰ ἡ μητέρα της.

— Πῆγα στὸ Γεννάδιο.

— Νὰ κάμῃς τί, παιδί μου;...

— Μητέρα, ἀπήντησε ἡ γενναῖοψυχη κόρη. Τοῦ πῆγα τὰ κοσμήματά μου... Ἡ πατρίδα μας κινδυνεύει...

Ἡ κυβερνήσις ζήτησε τὴν αὐτοπροαίρετον εἰσφορὰν μας... Δὲν μποροῦσα λοιπὸν νὰ κωφεύσω...

Ἡ μητέρα της δάκρυσε ἀπ' τὴν συγκίνησι. Ἐμφανικὰ ὅμως ἀνοίξε τρομαγμένα τὰ μάτια της:

— Καὶ τὸ δαχτυλίδι τῶν ἀρραβῶνων σου;

Ἡ Καλλιόπη χαμήλωσε τὰ μάτια.

— Μητέρα... μὴ μὲ μαλώσῃς... Τὸ δώσα κ' αὐτό...

Ἡ νεαρὰ πατριώτισσα εἶχε δώσει κ' αὐτὸ ἀκόμη τὸ δαχτυλίδι τῶν ἀρραβῶνων της, ποὺ τῆς χάρισε ὁ μητὴρ της Σπυρ. Παπαλεξόπουλος.

Μετέτρεψε τὸ σπίτι της σὲ νοσοκομεῖο.

Μὰ ἡ μεγάλη πατριωτικὴ δρᾶσις τῆς Καλλιόπης ἐκδηλώνεται ἀπὸ τὸ 1826, ἀφοτὸ παντρεύτηκε τὸν Ναυπλιέα εὐπατρίδη Παπαλεξόπουλο.

Μόλις ἐφτιάξε τὸ νοικοκυριό της, δὲν δίστασε νὰ ἀνοίξῃ διάπλατα τὰ πόρτες τοῦ σ' ὅλους ὅπου εἶχαν ἀνάγκη ἀπ' τὴν πνευματικὴ καὶ ὕλική ἀκόμη συνδρομή της.

Τὸ σπίτι της ἔγινε ἓνα πνευματικὸ καὶ καὶ πολιτικὸ κέντρο. Σ' αὐτὸ συνηθάν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ οἱ πολιτικοὶ ἔλυναν τὰ προβλήματα καὶ τὰς... διαφορὰς τῶν ἀκόμη, κατὰ τὸν εἰρηνικώτερο ὁμῶς τρόπο, χάρις τὴν σοφὴ ἐπεμβάσει τῆς Καλλιόπης.

Ἀλλὰ ἐκτὸς αὐτοῦ, τὸ σπίτι της ἦταν καὶ ἓνα φιλάνθρωπικὸ κέντρο, ὅπου κατέφευγαν ὅλοι οἱ ἀναξιοπαθόντες πολεμιστὰ τοῦ καιροῦ ἐκεῖ.

νου, νὰ λάβουν τὴν συνδρομήν της. Πολλὲς φορὲς μάλιστα ἡ εὐγενικὴ δέσποινα δὲν δίστασε νὰ μετατρέψῃ τὸ σπίτι της καὶ σέ... νοσοκομεῖο.

Χαρακτηριστικώτατα εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ Παπαλεξοπούλου εἶχε παραχωρήσει δωρεὰν ὅλα τὰ «μαγαζιά» ποὺ εὐρίσκοντο κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι της, σὲ ὠρισμένους ἀναπήρους τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος, γιὰ νὰ τὰ χρησιμοποιοῦν ὡς κατοικία τῶν... Ἦσαν οἱ «συνταξιόχοι» τῆς κυρίας Καλλιόπης.

Δὲν ἐφοδεῖτο τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοὺς ποντικούς.

Ἡ νεαρὰ Παπαλεξοπούλου ἦταν μιὰ ἀληθινὴ «Φαλαγγίτισσα» τῆς ἐποχῆς της. Γενναία στὴν ψυχὴ καὶ στὸ σῶμα. Πατριωτὶς μέχρις αὐτοθυσίας, φιλάνθρωπος, ἀλtruιστική...

Μὰ, ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ τὰ χαρίσματά της, ἦταν προικισμένη καὶ μ' ἄλλα ἐξαιρετικὰ προτερήματα ἀπὸ τὴν φύσιν.

Ἐκεῖνο δὲ ποὺ κυρίως τὴν χαρακτηρίζε ἦταν ἡ τόλμη καὶ ἡ ἀφοβία της.

Διηγοῦνται σχετικῶς ὅτι ὅταν ἔγινε ἡ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ Ὁθωμανοῦ, καὶ οἱ στασιασταὶ πολεμοῦσαν στοὺς δρόμους τοῦ Ναυπλίου, ἡ Παπαλεξοπούλου εἶχε ἀναμιχθῇ μεταξὺ τῶν πολεμιστῶν.

Ὁ στρατηγὸς Χάν, ὁ ὁποῖος ἐστάλη γιὰ νὰ καταστειλῇ τὸ κίνημα, ὅταν πληροφορήθηκε τὸν κίνδυνον ποὺ διέτρεχε ἡ Παπαλεξοπούλου—τῆς ὁποίας ὁ σύζυγος ἦταν τότε διοικητὴς Ναυπλίου καὶ Ἄργους—τῆς ἔστειλε κρυφὰ μιὰ ἐπιστολὴ παρακαλῶντας τὴν ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸ Ναύπλιο.

Τότε ἡ Παπαλεξοπούλου τοῦ ἀπήντησε μὲ τὸ παρακάτω σημείωμα:

«Ἡ Καλλιόπη Παπαλεξοπούλου, λαμβάνει τὴν τιμὴν νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν στρατηγὸν Χάν ὅτι δὲν φοβεῖται τίποτε ἄλλο παρὰ τοὺς ποντικούς».

Πραγματικὰ μιὰ γυναῖκα εἶναι δικαιολογημένη νὰ φοβᾶται μόνο τοὺς βρωμεροὺς ποντικούς ποὺ προκαλοῦν τὴν ἀηδία καὶ ὅχι τίποτε ἄλλο, ὅταν ἐκτελῇ τὸ καθήκον της...

Τὴν ἔρραναν μὲ ἄνθη.

Ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία ἀντήμειψε τὴς πολίτιμες ὑπηρεσίας ποὺ προσέφερε στὴν πατρίδα της ἡ Παπαλεξοπούλου.

Ὅταν τελείωσε ἡ ἐπανάστασις κατὰ τοῦ Ὁθωμανοῦ ἐστάλη στὸ Ναύπλιον ὁ ἀρμοδῶμος «Ἑλλάς» γιὰ νὰ μεταφέρῃ, τιμῆς ἔνεκεν, τὴν Παπαλεξοπούλου στὰς Ἀθήνας.

Ἐκεῖ τῆς ἔγινε ἐνθουσιώδης ὑποδοχή. Παντοῦ ἀπ' ὅπου περνοῦσε τὴν ἔρραναν μὲ ἄνθη καὶ ζητωκραύγαν σ' ὄνομά της...

Ἡ δὲ ἐθνουσινέλευσις τῆς ἀπένευε μιὰ τιμητικὴ σύνταξι 500 δραχμῶν.

Ἡ Παπαλεξοπούλου πέθανε σὲ βαθύτατο γῆρας, ἀνάμεσα στοὺς φτωχοὺς ποὺ προστάτευε, ἀφίνοντας ὅλη τὴν περιουσίᾳ της γιὰ φιλάνθρωπικὸς σκοποῦς.

Μιχ. Χαννούσης

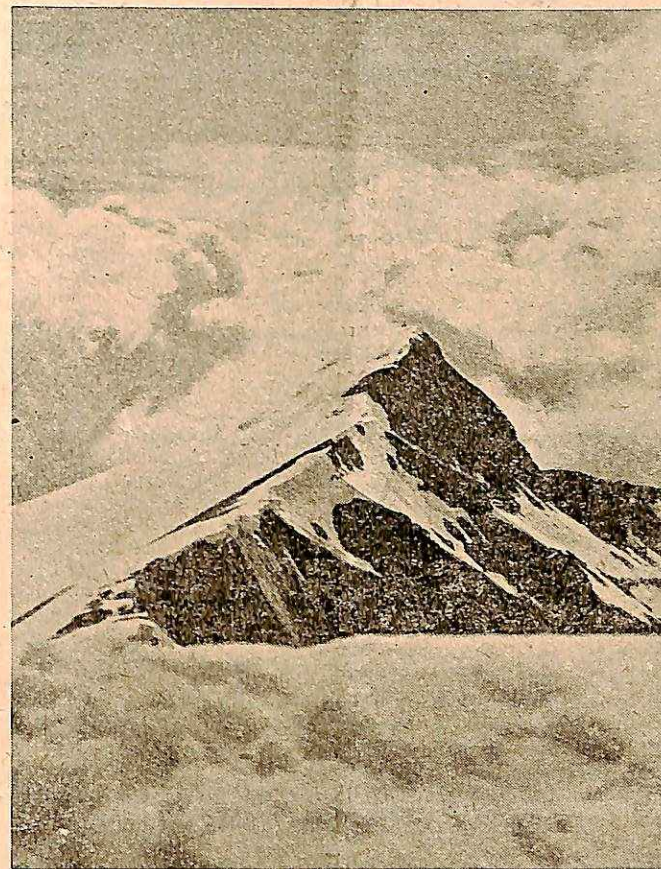
ΟΛΥΜΠΟΣ: ΤΟ ΒΟΥΝΟ ΤΩΝ ΘΕΩΝ

Ἐνας ἥλιος κατακόκκινος σηκώθηκε, αὐτὸ τὸ πρωῒ, σὰν ἀναδυομένη Ἀφροδίτη ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τοῦ Θερμαϊκοῦ. Ἀσήμωσε τὰ νερά, ἔγραψε μιὰ ταινία διαμαντένια ποὺ φαινόταν σὰν οὐρὰ κομήτου, ἐφώτισε ὁλόκληρὴ τὴν ἔκτασι, διέλυσε μερικὰ σύννεφα ποὺ ἔζωναν ἓνα περίεργο καὶ μεγάλωτο συγκρότημα ἀπὸ βράχους, καὶ παρουσίασε στὸ φῶς τῆς ἡμέρας τὸν ὠραιότερο βόστριχον τῆς γῆς: Τὸν Ὀλυμπο. Τὸ θεῖο βουνό, τὸ βουνὸ τῶν δώδεκα θεῶν.

Τί νὰ σημαίνει ἄραγε ἡ προελληνικὴ λέξις «Ὀλυμπος»; Κανεῖς μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἔδωσε μιὰ σωστὴ ἐξήγησι. Οἱ γλωσσολόγοι δὲν συμφωνοῦν. Μερικοὶ λέγουν ὅτι ἡ λέξις «Ὀλυμπος», «Ὀύλυμπος», «Ὀλόλυμπος» εἶναι λέξεις Ἀραβικῆς καὶ σημαίνουν «ἡ δύναμις τοῦ ὕψους». Ἄλλοι λέγουν ὅτι ἡ ρίζα λάμπ σημαίνει ὁλόλαμπρος. Καὶ πραγματικὰ ὅταν ὁ ἥλιος πέφτῃ στὰ περὶφημα χτένια (ἔτσι λένε οἱ χωρικοὶ τὴς ψηλότερης κορφῆς τοῦ Ὀλύμπου, τὸ σύμπλεγμα τῶν δολομιτῶν ποὺ μὲ τὰ πολλὰ τοὺς δόντια μοιάζουν σὰν χτένια) ὁλόκληρος ὁ πολυσύνθετος βράχος λάμπει. Εἶναι τὸ κάλλος καὶ ἡ λάμψις τοῦ ἱεροῦ βουνοῦ ποὺ ἐνέπνευσε στοὺς ἀρχαίους Ἕλληνες νὰ τοποθετήσουν ἐκεῖ τὸ παλάτι τοῦ Διὸς. Μπορεῖ νὰ πῇ κανεῖς ὅτι καὶ ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία ὁλόκληρη, ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο ξεκινάει.

Ἐκείνος ποὺ θὰ θελήσῃ ν' ἀνεβῇ στὸν Ὀλυμπο ἔχει πολλοὺς δρόμους νὰ διαλέξῃ, ἀλλὰ ἡ καλλίτερη καὶ γραφικώτερη ἀνάβασις γίνεται ἀπὸ τὸ Λιτόχωρο, γιὰτὶ κατὰσθηα φαίνονται οἱ ψηλότερες κορυφές καὶ γιὰτὶ ἀπὸ τὸ Λιτόχωρο ὡς τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τὸ μονοπάτι σέρνεται ἀνάμεσα σὲ πλούσια δάση ἀπὸ δρυῖς, καρυδιές, ροῖμπολα, φτέρες, ἀγριο-λοῖλουδα κλπ.

Ἀς ἐπινειοῦσουμε λοιπὸν μιὰ σύντομη ἀνάβησι ἀπὸ τὴ χαράδρα τοῦ Ἀγίου Διονυσίου μέγα στὴν ὁποία τρέχει ὁ Ἐνιπεὺς καὶ τὴν ὑπὸνῃσε μαζὶ μὲ τὸ μουρμούρισμα τοῦ νε-

Ἡ κορυφὴ Μύτικας ἢ Θρόνος τοῦ Διὸς (2917 μ.)

ροῦ, ἄφθονα ἀηδόνια καὶ ἄλλα γλυκύμολπα πουλιά.

Ἐντὸς ἀπὸ δυὸ καὶ περισσότερες ὥρες πορείας, συνεχίζουμε χωρὶς διακοπὴ τὸ περπάτημά μας πρὸς τὸ καταφύγιον τοῦ Ε. Ο. Σ. ποὺ εἶναι σὲ ὕψος 2.100 μ.

Πρὶόνια:— Πρὶόνια ὀνομάζεται μιὰ τοποθεσία ποὺ ἄλλοτε ὑπῆρχαν πρὶόνια ποὺ λειτουργοῦσαν μὲ τὸ νερὸ τῶν πηγῶν τοῦ Ἐνιπεὺς καὶ ποὺ ἐκοβαν ξύλα. Σήμερα κοντὰ στὰ Πρὶόνια εἶναι ἡ καλὴ τῶν Σαρακατσάνων ποιμένων ποὺ τὰ παιδιά τοὺς σὺν ἰδοῦν ὀρεῖβάτες τρέχουν νὰ τοὺς προμηθεύσουν ψωμί, τυρὶ, αὐγὰ, πάμφθονα. Γνωστὸν εἶναι πῶς ἡ ράτσα τῶν Σαρακατσάνων ἰσχυρίζεται ὅτι «ἔλκει τὸ γένος» κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον. Στὰ Πρὶόνια σχεδὸν πάντοτε σταματοῦν οἱ ὀρεῖβάτες γιὰ νὰ κολλαστοῦν, νὰ ξεκουραστοῦν καὶ νὰ πάρουν νέες δυνάμεις ὡς ποὺ ν' ἀνεβροῦν στὸ Καταφύγιον, ἀφοῦ περᾶσαν ἀπὸ μιὰ μικρὴ εὐτυχῶς ἔκτασι μερι-

κῶν ξερῶν ἀπὸ τὴν πυρκαϊὰ ρόμπολων ποὺ μοιάζουν σὰν «γεγυμνωμένα ὀστά».

Στὸ Καταφύγιον ἡ διανυκτερεύσις εἶναι κατὰ τὴν φύσιν ποὺ χαίρουνται τὰ βουνὰ ἀφάνταστο. Ἄν ἐμπήσουν πρωῒ καὶ ἔχουν τύχη νὰ μὴν εἶναι συννεφιά, τότε ἀπολαμβάνουν ἓνα ἥλιο ὡς τὴ βγαλὴν μεσ' ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ἀλλὰ δὲν χαρίκαμε πολὺ τὴν ἱσκαδὰ. Μετὰ τὴν ἀνατολὴ σύννεφα, περιέζωσαν τὴς κορφές κ' εἶχαν ἀρχίσει ἓνα τρελλὸ χορὸ, ἓνα ἀέναν κορυφῶν γύρω ἀπὸ τοὺς βράχους.

Ἡ ἀνάβασις μας συνεχίζεται ὡς τὴ σκάλα τοῦ Σκολείου, ὅπου εἶναι ἓνα θέαμα θαυμάσιο ἀλλὰ καὶ τρομερὸ. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀβυσσο τῶν Καζανιδῶν, γι' αὐτὸ τὸ βάραθρον ποὺ εἶναι 800 μ. Ἀπ' ἐκεῖ πρέπει νὰ περάσῃ κανεὶς νὰ τὰ ἀντικρύσῃ γιὰ λίγα δευτερόλεπτα ὡς ποὺ νὰ ἀνεβῇ στὸ πρῶτο βουνὸ τοῦ Μύτικα.

Μύτικας:— Εἶναι ἡ ποὺ ψηλὴ κορυφὴ τοῦ Ὀλύμπου ποὺ ἔχει ὕψος 2918 μ.

Δηλαδή τὸ ψηλότερο σημείο τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Ἀπ' ἐδῶ ὁ Ζεὺς, ὁ πατέρας θεῶν καὶ ἀνθρώπων, κυβερνοῦσε τὸν κόσμον. Καὶ εἶναι τόσο μεγαλοπρεπὲς τὸ θέαμα ἀπὸ τὸν Μύτικα. Νομίζεις πῶς πλησιάζεις στὸν οὐρανὸ, καὶ πῶς φιλοξενοῦσαι ἀπὸ τὸν Δία. Γόπανόραμα τῶν κορυφῶν, τῶν χαράδρων, τῶν δασῶν ἑσπλύνεται μπροστὰ μας. Εἴμαστε ὅλο μάτια. Θὰ ἡθέλαμε νὰ μὴ φύγῃ ποτὲ ἀπὸ τὴ φαντασία μας αὐτὸ τὸ θέαμα. Ἀπ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ μέρος ἀνεχώρησαν οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι γιὰ νὰ ἐκπολιτίσουν τὸν κόσμον.

Γιὰ ἐνθῆμιον τοῦ πρώτου τῶν περάσματος ἀνδράσαν καὶ ἄλλα βουνὰ Ὀλυμπος. Ὅπως στὴν Ἀττικὴ καὶ τὴν Λυκίαν, τὴν Λακωνίαν, τὴν Ὀλυμπίαν, τὴν Ἰωνίαν, τὴν Εὐβοίαν κλπ. Καὶ οἱ πρῶτοι ἀνθρώποι γιὰ νὰ ἐκπολιτίσουν τὸν κόσμον.

Ὁ Ὀλυμπος ἔχει μῆκος 62 χιλιόμετρα καὶ πλάτος 50. Εἶναι τὸ βουνὸ μὲ τὴς 42 κορυφές καὶ 62 βρυσοῦλες. Εἶναι τὸ βουνὸ μὲ τοὺς χρυσοὺς αἰτόους. Καὶ εἶδαμε πολλοὺς ὄνι βέβαια ἀπὸ χρυσαφί. Ὁ ἥλιος τοὺς ἔκανε χρυσοῦς.

Ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο ξεκίνησαν οἱ πρῶτοι ἐκπολιτιστὰς τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Μουσαῖος καὶ ὁ Εὐμόλπος εἶναι δυὸ ἀνδράματα ποὺ ἐξεπολιτίσαν τοὺς βαρβάρους.

Στὸν Ὀλυμπο ὑπῆρχε καὶ μιὰ μεγάλη πόλις, ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει σήμερα.

Ἡ ψηλότερες κορφές τοῦ Ὀλύμπου, ὅπως τὸ Σκολεῖο καὶ ὁ Προφίτης Ἥλιος, εἶναι εὐκολες, εὐκολώτατες.

Πηγαίνει κανεὶς μὲ ζῶο.

Ἡ πρὶόνια κορυφῆς εἶναι ὁ Μύτικας καὶ τὸ Στεφάνι. Ἀλλὰ καὶ αὐτὲς κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια ἀπέκτησαν μὲ τὴν πῇ κανεὶς ἐκατοντάδες κατακτητῶν. Ὅλα τὰ ἐκδρομικὰ σωματεῖα διοργανοῦν ἐκδρομὲς στὸν Ὀλυμπο, κυρίως κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον, Αὐγούστο καὶ Σεπτέμβριο.

Κάποτε ἓνας ὀρειβάτης ἔλεγε:

«Θὰ ἔπρεπε μιὰ φορὰ τὸ χρόνο ὁ καθένας νὰ παίρνῃ ἓνα ψυχικὸ λουτρό στὸν Ὀλυμπο».

Καὶ δὲν εἶχε ἄδικο.

Κάππα

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

5. (Συνέχεια)

Στό καπηλειό του πατέρα της, σ' ένα στενό δρομάκο κοντά στην πόρτα του Προδρόμου, κερνούσε, λέει, κρασί στους θαλασσιούς και τους τυχοδιώκτες της Μέσης ως τις πρωινές ώρες κι' ανακατευόταν στις κουβέντες τους κι' άκουε τα πρόστυχα χωράτα τους κι' έβλεπε τους καυγάδες τους με τόσο άταραξία, σά να μην ήταν «έκ του κόσμου τούτου», παρά έτσι απλά, έκανε, να πούμε, μία υποχρεωτική θητεία, για να περάσει ύστερα από γυροσ παλάτι που της ετοίμαζε ή μοίρα της...

Κι' ως τόσο και κεί ακόμα, καθώς λένε, σά μέστωσε πιά κι' έγινε κοπελούδα δεκαεφτά χρόνων· κι' ένοιωσε την διορφία της και τη δύναμή της, σηκώθηκε αθένητα και κυρά και τύραννος σωστός σ' όλο εκείνο το σκυλοδίδι.

Ένα βράδυ που ο αυτοκράτορας κύρ Ρωμανός περιπλανήθηκε αγνώριστος ως το ταπεινό καπηλειό με δυο τρεις πιστούς από την ακολουθία του, καθώς συνήθιζε, την είδε να χτυπά μ' ένα μαστίγι ένα βάρβαρο αρκουδοτρόφο από τα Μπαλκάνια, σωστό θηρίο, γιατί τόλμησε να της φερθή άπρεπα... Κι' αυτός έσκυβε το κεφάλι και δέ μιλούσε...

Κίτρινη από το θυμό, με τα μαλλιά ανακατωμένα και δαγκώνοντας τα χείλη έχτύπαε μανιασμένη θαρρείς, το ένα χτύπημα πίσω απ' τ' άλλο... «Άλχητες και παλατιανοί έβλεπαν με ανοικτό στόμα τη σκηνή τούτη που είχε μία πρωτόφαντη άγρια διορφία, σά να ξεχώριζαν ένα βαθύτερο νόημα μέσα της, που έκανε το μυαλό να στέκη έκστατικό.

— Τόση διορφία και τόση σκληρότη φαίνονται ασυνταίριαστα, είπε ο Ρωμανός πλησιάζοντας κατ' αυτήν. — Ποιός είσαι; τόν ρώτησε κείνη σηκώνοντας το μαστίγιο.

— Αν σου λέγα πώς είμαι ο βασιλιάς και αυτοκράτορας των Ρωμαίων, θά με πίστευες;

— Κοίταξε λοιπόν να φερθής καλύτερα από τούτον για να μην παθής τα ίδια, απάντησε άτάραχη και άποφασιστικά ή Θεοφανώ.

Και ή διορφία που δάμασε έτσι τη χυδαία δύναμη του αρκουδοτρόφου ήταν γραμμένο να κυριαρχήσει και πάνω στην κοσμική έξουσία και να καθίση στον τρανότερο θρόνο της οίκου μένης.

Την είδε να χτυπά με μαστίγιο τον βάρβαρο αρκουδοτρόφο.

Ός τόσο έκρινε πώς έπρεπε ν' άπαντήσει στην παράβολη πρότασή της εϋτώς και χωρίς να δείξη καθόλου τό ξάφνιασμά του.

— Η Δέσποινά μου, είπε, προτείνει φάρμακα πολύ δραστικά που κάποτε φέρνουν περισσότερη βλάβη παρά ωφέλεια... Δέ λέω... βέβαια πρέπει να καταφύγουμε σ' αυτά αν ή ανάγκη το καλέση... Τό συμφέρο του θρόνου στέκει πάνω απ' όλα, μα για τώρα χρειάζεται να μάθουμε πρώτα ποιοι μαζεύονται στύ μοναστήρι και με ποιο σκοπό.

Στάθηκε μιά στιγμή σά να μάζευε τις σκέψεις του κι' ύστερα εξακολούθησε:

— Πολλές φορές δέν πρέπει να χτυπά κανείς τους έχθρους γιατί τους δυναμώνει έτσι... τους βοηθά να γίνουν ένα σώμα και ν' αντισταθούν με τό θάρρος της απελπισίας. Προτιμότερο είναι, αν μπορεί, να σκορπίση σύγχυση και διχονία ανάμεσά τους.

Τότες χωρίς να κάμη άλλη προσπάθεια διαλύονται μοναχοί τους, άλλοι λωεζοντώνονται και χάνουν μιά για πάντα τη σοβαρότητα και την επιρροή τους. «Αν ή Δέσποινα μου θέλη να μου δώση μιά προθεσμία θά μπορούσα πολύ γρήγορα, αφού πάρω όσες πληροφορίες μου χρειάζονται, να κάμω τό σχέδ...

Κόπηκε απότομα στη μέση γιατί μιά κοπέλλα απ' την ακολουθία της Αϋγούστας χύθηκε μέσα στη σάλλα χωρίς καμιά προειδοποίηση και σωριάστηκε μπροστά στα πόδια της.

— Ο Τριεβάστος... κατάφερε νά τη μονάχη και λιποθύμισε.

— Ανάξιο πλάσμα! φώναξε ή Θεοφανώ και πετάχτηκε με μιάς άπάνω.

Από την έσωτερική αϋλή προχώρησε ένας εϋνούχος και πίσω οι άρχοντοπούλες της ακολουθίας. Με μιάς ή σάλλα γέμισε.

Πρίν ακόμα ο εϋνούχος φτάση κοντά της ή Θεοφανώ έτρεξε...

— Τι τρέχει; τού φώναξε και τόν άρπαξε από τό μπράτσο.

— Ο Τριεβάστος...

— Τι έπαθε... λέγε...

Και τέτοια ήταν ή στοργή της και ή ανυπομονησία της που τόν χτύπησε με τό ρεπίδι της στο πρόσωπο.

— Πληγώθηκε... πρόσφερε τρέμον.

τας εκείνος και κυλλίστηκε στά γόνατά της.

Τό νέο τώφερε ένας ψαράς στο λιμάνι των Σοφιστών. Ο Βασιλιάς με μερικούς νέους της ακολουθίας του είχε περάσει με χελάνδιο στην αντικρουή παραλία για να κυνηγήσουν έναν άγριοχοίρο. Λεπτομέρειες δέν ήξερε να τη κι' ούτε είδε με τα μάτια του τίποτα. «Άκουσε μονάχα πώς ο Ρωμανός έπεσε από τ' άλογο και πώς τό θηρίο χύθηκε κατά πάνω του.

Ο Βρίγγας προχώρησε...

— Πού είναι αυτός ο ψαράς; ρώτησε.

— Έφυγε εϋτώς, απάντησε ο εϋνούχος... Πήγαινε για τή σκάλα της Χαλκηδόνος, καθώς είχε. Είναι εϋκολο να τόν βρούμε όμως αν ή εϋγενεία σας δώση προσταγή.

— Ετοιμάστε ένα χελάνδιο... ένα χελάνδιο, φώναξε ή Θεοφανώ.

— Η Δέσποινα μου ταράζεται άδικα, παρτήρησε ο παρακοιμώμενος...

«Αν έτρεχε τίποτα σοβαρό στον Αϋγουστο, πολλά τά έτη του, θά είχαμε την είδηση από έπίσημο μαντατοφόρο. Τ' αυτοκρατορικά χελάνδια τρέχουν βέβαια πολύ γρηγορώτερα από τα ψαράδικα. Συχνά άπλη διάδοση παρακινημένη από άσήμαντο περιστατικό φουντώνει από στόμα σε στόμα και φτάνει άγνώριστη... Ο μακαρίτης πεθερός σας είχε πολλές φορές πεθάνει, κατά τά λόγια των περαστικών και τωνπραματευτάδων, πρίν πραγματικά άποδημήσει είς Κύριον.

Εξ άλλου— πρόσθεσε ο Βρίγγας και τόνισε ιδιαίτερα αυτή του τη φράση— τό συμφέρο της αυτοκρατορίας άπαιτεί να μείνη ή Αϋγούστα κοντά στους Πορφυρογέννητους γιούς της...

για κάθε ένδεχομένο. «Ας μόνυ έπιτρέψη λοιπόν ή Δέσποινα μου να τρέξω για να πληροφορηθώ τά καθέκαστα κι' είμαι βέβαιος πώς ύστερα από λίγο θά παρουσιαστού πάλι μπροστά της με εϋχάρισια νάα.

Στό μεταξύ ή Θεοφανώ, θές από τά λόγια του παρακοιμώμενου, θές από τό φυσικό που είχε να παραφέρεται, μα και να επιβάλλεται στον έαυτό της εϋκόλα, είχε ολότελα ήσυχάσει κι' έστεικε εκεί μπροστά του τώρα μ' όλη την αυτοκρατορική της μεγαλοπρέπεια.

Χαμογέλασε φιλικά στο Βρίγγα και τού είπε:

— Θά περιμένω... «Ας γίνη κατά τό θέλημα του Κυρίου.

Ο Βρίγγας μόλις βγήκε έτρεξε να δώση διαταγές να διπλασιάσουν τη φρουρά στη Χαλκή πόρτα και να μην έπιτρέψουν σε κανένα ούτε να μπη, ούτε να βγη... «Υστερα συντροφευμένος από δυο άξιωματικούς τράβηξε για τό λιμάνι των Σοφιστών που ήταν στην «Ανατολική άκρη του Ίερού πεοιβόλου και κάτω από τό επιβλητικό παλάτι του Βουκουλέοντα...

«Εκεί ήταν ή βασιλική αποβάθρα απ' όπου μάρκαρε στο αυτοκρατορικό χελάνδιο ο Ρωμανός με την ακολουθία του τό πρωί... Ός τόσο τό νέο από στόμα σε στόμα είχε διαδοθή φαίνεται. Στο άχνό σκοτάδι της βραδυάς πολλά φωτα κινημένα όλοϋθε άνάμεσα από τις δειντροσειρές του βασιλικού κήπου τραβούσαν κατά τό ίδιο μέρος...

ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΔΥΟ ΣΥΝΤΡΟΦΩΝ

«Ήτανε μιά μέρα του Γενάρη, από κείνες όμως που θυμίζουν μέρες καλοκαιριού. Ο ήλιος απ' την ώρα της ανατολής του βάλθηκε — και τό κατώρθωσε — να ξεκαθαρίση την μουχλιασμένη ατμόσφαιρα και τόν ούρανό που μέρες τώρα ήτανε φορτωμένος με βαριά μαύρα σύννεφα που διαρκώς άπειλούσαν καταιγίδες.

Στους δρόμους του χωριού σκαρτίσανε σαν τά σαλιγκάρια τά παιδιά και οι γειτονίες άντηγούσαν απ' τις χασομένες φωνές τους.

Στό μικρό παραλικάφ καφφενείο, που ήτανε μαζί και ταβέρνα και ξενοδοχείο και που μπορούσε να βρη κανείς και όλα τά είδη της ψαρκής, από τό άγκίστρι και την πετονιά ως τό μπρισίμι και τό μετάξι, που χρησίμευε για τά δίχτυα, είχανε μαζεϋτή πέντ' έξη γεροντάκια και καθισμένα στο άπάγγειο κοίταζαν τη θάλασσα, την παλιά τους άγάπη, που στα νειάτα τους την είχαν όργώσει με τά καϊκια τους και που τώρα όμως από μακριά μπορούσαν να τη βλέπουν.

Είχαν άρχισει να συζητούν για ένα σπουδαίο γεγονός του χωριού τους, για τό νέο δηλαδή καϊκι του Νικόλα του Τραγανή του πατριώτη τους που ρίχτηκε πρωί-πρωί από τό ναυπηγείο για πρώτη φορά στη θάλασσα.

Σάν παλιοί ναυτικοί που ήσαν, έλεγε καθένας τη γνώμη του για τό σκαρλ του καϊκιού, για την άρματωσιά του, για τό βάψιμό του. Μόνον ο καπετάν Στάθης δέν είχε λάβει μέρος στη συζήτηση αυτή, μα στο τέλος αποφάσισε κι' αυτός να μιλήση' όχι όμως για να τη τη γνώμη του, μα για να τούς διηγηθή αυτή την ιστορία.

«Ήτανε τώρα πενήντα περίπου χρόνια, άρχισε να τούς λέη. Θυμάμαι ήτανε μιά μέρα χαρούμενη σαν τη σημερινή που έρριχνα κι' εγώ τό καϊκι μου στη θάλασσα, καλή ώρα σαν τόν Τραγανή σήμερα.

...Μα ή δική μου χαρά κείνη τη μέρα ήταν διπλή, γιατί έκτός από τό καϊκι μου, που τόβλεπα φρεσκοβαμμένο, περήφανο στο λιμάνι, την ίδια μέρα είχα παντρευτή με τη Λενιώ του Μάρμηγκα, που σά γειτονόπουλα που είμαστε είχαμε γάσει μαζί στα μικρά μας τά χρόνια, κι' όταν εγώ γύριζα από ταξίδι πρώτη αυτή έρχότανε στο λιμάνι να μω πη τό «Καλώς ώρισες».

» Σέ λίγες μέρες μάρκαρησα για τό πρώτο ταξίδι, ύστερα για τό δεύτερο, για τό τρίτο κι' έπειτα έπαψα πιά να τά μετρώ.

» Είχα γνωρίσει όλες τις θάλασσες, έμαθα πολλά λιμάνια, ταξίδεψα με μπόρες, με χαλάζι, με σίφουνες, μα πάντα τό καϊκι μου έβγαζε εκεί που ήθελε. Τά χρόνια όμως περνούσαν. Μιά μέρα κατάλαβα πώς είχα γεράσει κι' εγώ και τό καϊκι μου. Και τότε πήρα την άπόφασι. Δέ θά ταξί-

δευα άλλο. «Έφερα τό καϊκι μου στο λιμάνι, τό άραξα κι' έγινε κι' εγώ στεριανός.

» Ζούσα ήσυχος με τη Λενιώ, που κι' αυτή μ' ακολουθούσε στα γηραιά, ώσπου, πρίν από δυο χρόνια, μω την πήρε ο χάρος».

«Εδω στάθηκε λίγο ο καπετάν Στάθης για να καταπιή ένα κόμμα που άνέθηκε στο λαιμό του και να σκουπίση ένα δάκρυ που κύλισε απ' τά μάτια του.

«Αφοϋ λοιπόν έχασα τό σύντροφό μου, συνέχισε σε λίγο, ή μόνη μου παρηγοριά έμεινε τό καϊκι μου, αυτό βλέπω στ' όνειρό μου, μ' αυτό κουθεντιάζω. Μα κι' αυτό από αϋριο δέ θά τό βλέπω, ο λιμενάρχης είπε ότι έμποδίζει την κίνησι του λιμανιού και γι' αυτό πρέπει να λείψη. Μω έπρε να τό πουλήσω για ζυλεία, βρεθήκανε μάλιστα κι' οι άγορασται».

Και μ' ένα πικρό και βιασμένο χαμόγελο στη βασανισμένη μορφή του, σηκώθηκε και προχώρησε στο μουράγιο. «Έλυσε μιά βάρκα κι' ανέθηκε στο καϊκι, που λίγο πιδ πέρα ήταν δεμένο, κι' άρχισε να βηματίζει στην κουβέρτα. Σε λίγο τόν είδαν να λύνη τους κάβους για τά χοντρά παλαιάρια, με τά όποια ήτανε δεμένο τό καϊκι, κι' έπειτα να σηκώνη ένα ένα τά πανιά.

«Υστερα από λίγο τό γέρικο καϊκι τρίζοντας, μ' άπλωμένα τά ξεσχισμένα πανιά του και με κομμένα τά περισσότερα ξάρτια που κρέμουνταν απ' τά κατάρτια του, άρχισε σιγά-σιγά να βγαίνη απ' τό λιμάνι.

..... Τήν άλλη μέρα όλοι περίμεναν ότι θά ξανάβλεπαν τό καϊκι στην πρώτη του θέσι. Μα τό λιμάνι ήταν άδειο. Λίγο αργότερα δυο ψαράδες που γύρισαν να μπαλώσουν τά δίχτυα τους, είπαν ότι τό είδαν σπασμένο σε κάτι ξέρες.

Τό ίδιο βράδυ οι ψαράδες βρήκαν εκεί κοντά και τό πτώμα του καπετάν Στάθη.

Δημ. Ν. Δάνδουρας

Στό σημερινό μας σημείωμα θα μιλήσουμε για τη σύνθεση και την αξία του Βυζαντινού στρατού. Για τους Βυζαντινούς, ο πόλεμος δεν ήταν απλώς ένα μέσον αποκρούσεως και κατακτησεως, ήταν και ζητήμα επιβίωσης. Η παλιά πολεμική τέχνη όφειλε πολλά στους Βυζαντινούς και δεν είναι υπερβολή να θεωρούμε το στρατό της μεσαιωνικής Έλληνικής Αυτοκρατορίας ως τον τελειότερο και πιο οργανωμένο από τους στρατούς της Εύρώπης και της Ανατολής των χρόνων εκείνων. Απόδειξίς ότι οι Βυζαντινοί ασχολήθηκαν επιστημονικά με τον πόλεμο είναι τα σωζόμενα — σχετικώς άφθονα — συγγράμματα, τα πραγματευόμενα περί Στρατού, Πολέμου και Πολεμικής Τέχνης, και που λέγονται «Στρατηγικά». Από τα συγγράμματα αυτά παίρνουμε τις περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο που πολεμούσαν οι μεσαιωνικοί πρόγονοί μας. Οι συγγραφείς των «Στρατηγικών», ανάλογος του συνόλου των πολεμικών γνώσεων της εποχής τους, πραγματευόμενοι ζητήματα εμπιστοσύνης, συστάσεις στρατιωτικών μονάδων, δόξασι των στρατιωτών, μεταγωγικών υπηρεσιών, σχηματισμών, πορείας, στρατοπεδεύσεως και μάχης, και άλλα παρόμοια. Επίσης μας πληροφορούν και για δευτερεύοντα ζητήματα, όπως για τις ποινές των στρατιωτών και την οικονομική και υγειονομική υπηρεσία του στρατού. Όλες αυτές οι πληροφορίες μας πείθουν ότι η πολεμική κατάρτιση των Βυζαντινών δεν ήταν αξία περιφρονήσεως και γενικώτερα ότι η διεξαγωγή του πολέμου ήταν κάτι που όπλωνε σε κανόνες, βγαλμένους από την πείρα και την μελέτη. Οι αυτοκράτορες του Βυζαντίου αναγνώριζαν πάντα τη σημασία της υπαρέσεως Ιουστινιανός τοποθετεί τη στρατιωτική δύναμη του Κράτους ύστερα από τη Θεία Πρόνοια. Σταθηκαν βέβαια και εποχές καταπτώσεως του Βυζαντινού στρατού, κυρίως όταν οι διαμάχες για την κατάληψη του θρόνου έτράντασαν το οικοδόμημα της Αυτοκρατορίας. Σταθηκαν όμως και εποχές μεγάλης ακμής, που ώθησαν τους αυτοκρατορικούς άετους από θρίαμβο σε θρίαμβο. Πρό της μάχης του Μαντζικέρτ (1071), — όποτε οι Βυζαντινοί έχασαν το μεγαλει-

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Α'. ΣΤΡΑΤΟΣ

τερο μέρος της Μ. Ασίας, — ο στρατός ήταν δυνατότερος και ποιοτικά καλύτερος. Το χάσιμο του σπουδαιότερου αυτού τμήματος της Ανατολής στάθηκε άρχη της καταπτώσεως, που εξακολούθησε με γοργό ρυθμό, ως την πτώση της Αυτοκρατορίας.

Ο πρώτος που ενδιαφέρθηκε για την οχύρωση των συνόρων του Βυζαντινού Κράτους ήταν ο αυτοκράτωρ Ιουστινιανός, που άρχισε να χτίζει φρούρια στο πιο επικίνδυνο μέτωπο, το μέτωπο της Ασίας, που είχε το τεράστιο μήκος των 2.000 χιλιομέτρων. Έκει χτίζει τα λεγόμενα κάστρα, οχυρά μικρά ή μεγάλα, τοποθετημένα σε ώριμους αποστάσεις. Γύρω απ' τα κάστρα τοποθετούνται, ως μόνιμοι κάτοικοι (παρνοντας γη καλλιεργήσιμη χωρίς πληρωμή), οι λεγόμενοι ξκρίτες, άνθρωποι εμπειροπρόλεμοι, που είχαν την υποχρέωση να προστατεύουν τα όρια του Κράτους. Ακόμα, στις κορφές των βουνών, και σε άλλα στρατηγικά σημεία, χτίστηκαν πύργοι οχυροί, απ' όπου, ειδικά έξασκημένοι παρτηρητές, έψαχναν τον ορίζοντα για την ανακάλυψη του έχθρου, ειδοποιώντας με συνθηματικές φωτιές το στρατό να τρέξει καταπάνω τους.

Τρεις φορές το χρόνο τουλάχιστον γινότανε βαρβαρικές επιδρομές: α) την άνοιξη, εποχή βλαστησεως, όποτε υπήρχε άφθονη τροφή για τ' άλογά τους, β) το θέρος, με σκοπό να διαρπαζουν την έσοδεία των πλούσιων βυζαντινών επαρχιών και γ) το χειμώνα, όταν η πείνα τους ανάγκαζε να ζητούν στα τυφλά καλύτερη τύχη. Έξω από τα φτωχά εδάφη τους. Η αντιμετώπιση των ασιατικών δρών, γάρη στην οργάνωση των οχυρών, ήταν εύκολη και σπάνια το Κράτος ήταν αναγκασμένο να στείλει ενισχύσεις. Η αξία των βυζαντινών οχυρών αποδεικνύεται από το γεγονός ότι η Κωνσταντινούπολις, παρά τις άπειρες και έξαντλητικές πολιορκίες της, δύο φορές μόνον κυριεύθηκε, τη μία

από τους Φράγκους και την άλλη από τους Τούρκους. Σύμφωνα με το βυζαντινό σχέδιο άμυνας, κάθε μία περίφεια είχε ν' αντιμετώπιση ώριμένους βαρβάρους, όπως η Θράκη τους Σλαύους, ή Αρμενία τους επιδρομείς απ' τα βορειοανατολικά, κλπ. Οι περιφέρειες αυτές λέγονται θέματα, κι είναι στους πρώτους αιώνες όλες άλες 7. Τον 8ον αιώνα τα θέματα γίνονται 11 και από τον 12ον αιώνα, μετά το χάσιμο των επαρχιών της Ανατολής, λιγοστεύουν.

Τα όπλα του βυζαντινού στρατού ήταν δύο: το πεζικό και το ιππικό (οι καθ' αλλήλους έπαιαν τους έλεγαν). Το πεζικό αποτελείται από σκουτάτους (άσπιδόδρους) και τους σαγιττάτορας (τοξότες), σφενδονήτας και ακοντιστάς. Το ιππικό είναι δύο κατηγοριών: ιππικό κατασφάκτων (βαρεία όπλισμένον) και ιππικό τραπεζητών (έλαφρών). Βοηθητικά τμήματα είναι οι πάλληκες ή πάλληκάρια, οι δουκάτορες (είδος οδηγών), οι χοσάσάριοι (είδος ανιχνευτών και κατασκόπων μαζί) κ.ά.

Και τώρα λίγα για τον όπλισμό των στρατιωτών. Οι πολεμικές βιομηχανίες του Κράτους βρισκόνταν πάντα κάτω από έλεγχο και κρατιώταν συγχρόνως άπόλυτη μονοτοκία, ως προς τους τύπους των όπλων.

Κύριο έπιθετικό όπλο του πεζικού ήταν η τσάγκρα, τόξο δυνατό που έφτανε ως τα 250-300 μέτρα. Άλλα όπλα του πεζικού ήταν το ρικτάριον, άκόντιο μακρόν 2,50 μέτρα και το σικούριον. Άμυντικά όπλα ήταν το σκουτάριν (άσπίδα), τα λωρίκια ή ζάθαι (θώρακες), το κασκόδιον (περικεφαλαία), και άλλα δευτερώτερα.

Τώρα ές ποιμε λίγα λόγια για τους αξιωματικούς και τις μονάδες του στρατού. Ο άνώτατος άρχηγός του βυζαντινού στρατού, σε ειρήνη και πόλεμο, ήταν ο αυτοκράτωρ. Όταν όμως τύχαινε να μην είναι στρατιωτικός την άρχηγία έ-

παιρνε ο δομέστικος τδω Σχολών, ο άρχηγός δηλ. της αυτοκρατορικής φρουράς. Κατάτεροι αξιωματικοί από τον άρχιστράτηγο ήταν ο στρατηγός, ο τουργάρχης, ο δρουγγάριος και καλύτερος στην έιερρχία των αξιωματικών, ο κόμισ. Υπαξιωματικοί είναι ο κένταρχος, ο πεντηκοντάρχης, ο δέκαρχος και ο πένταρχος. Η μικρότερη στρατιωτική μονάδα ήταν το τάγμα, με δύναμη 250-300 άνδρων, όση περίπου και οι σημερινοί λόχοι σε καιρό έπιστρατεύσεως. Άνώτερες μονάδες είναι η μοίρα και το μέρος. Τρία μέρη στρατού άποτελούν ένα σώμα, με συνολική δύναμη 20-25 χιλιάδες άντρες.

Επιστράτευσι.— Το σύστημα της έπιστρατεύσεως των Βυζαντινών είναι αξιοθαύμαστο για τη γοργότητά του. Όταν οι βαρβαροι έφταναν στα όννορα της Αυτοκρατορίας, άμέσως στα παρατηρητήρια των βουνών άναθαν φωτιές, με τις όποιες μετέδιδαν διαδοχικά την είδηση στην πρωτεύουσα. Άμέσως ο αυτοκράτωρ ζήτησαν την έπιστράτευσι. Για να το μάθουν όλοι οι πολίτες, κρεμούσαν στην Χαλκή Πόρτα των Άνακτόρων ένα ξίφος, μία άσπίδα κι ένα θώρακα. Ο στρατός είναι έτοιμος να φύγει για τα σύνορα. Ξεκινά και μετά λίγες μέρες φεύγει κι ο αυτοκράτωρ και συναντά το στρατό στο μέτωπο. Εύθως σχηματίζονται όχυρωμένα στρατόπεδα, όπου ο στρατός μένει ως την ημέρα που θα γίνη η έπίθεσι. Κοντά στον αυτοκράτορα κυματίζει το βασιλικόν φλάμουλον (ή βασιλική σημαία) με την εικόνα του αυτοκράτορος και τέσσερα κυμβολικά Β (Βασιλεύ Βασιλέων Βασιλει Βοήθει!). Άρχίζει η προέλασις κατά του έχθρου, άνάμεσα σε κτηνήματα όπλων, λαγές, επικλήσεις (Σταυρέ βοήθει! Μεθ' ήμόν ό Θεός! Νίκη Ρωμαίους!), νικητήριους άλαλαγμούς και βογγητά πληγμένων.

Μετά το τέλος της συγκρούσεως και όταν η νίκη έστειλε τα βυζαντινά όπλα, ένα σώμα ιππικού κατεδίωκε τους έχθρους, ενώ ο όπόλοιος στρατός έγύριζε στα όχυρά.

Στο έπόμενο σημείωμά μας θα έξετάσουμε την άλλη πλευρά της πολεμικής μηχανής του Βυζαντίου, το Ναυτικό.

- 1) Όμιλία σ. Μαυρογέ- νους εις την 'Ακρόπο- λιν.
- 2) Λόχος Ε.Ο.Ν. Θη- λέων Λαμίας.
- 3) Κατάβεις στεφάνου εις τον 'Αγνωστον υπό της Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης.
- 4) Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων Πα- ραμυθιάς.
- 5) 'Από τον έορτασμόν της 25ης Μαρτίου Ε. Ο.Ν. Πεντέλης.
- 6) 'Από έκδρομήν Ε.Ο. Ν. Κερκύρας.

ΤΑ ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ ΤΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΜΑΣ

Κάθε μέρα γεμίζει το γραφείο μου Όργανώσεώς μας πιστεύοντες, πώς από χαρτιά. Στίβες ολόκληρες, που περνάνε στα άρχεια, ταξινομημένες ανάλογα με το περιεχόμενο και την προέλευσί τους. Μέσα σ' αυτά τα χαρτιά είναι ζωγραφισμένη ή ζωη και ή δράσις των σχηματισμών μας. Όλων των σχηματισμών όλης της Ελλάδος. Κι' όλα αυτά προορίζονται να ίδουν το φώς της δημοσιότητας. Από μέσα εκεί διαλέγουμε τα γενικώς ενδιαφέροντος θέματα και τα δημοσιεύουμε στον ήμερήσιο τύπο. Τάλλα, που ενδιαφέρουν μόνο την Όργάνωσί μας, τα δημοσιεύουμε στο περιοδικό μας. Μούλεγε μία μέρα ένας κύριος: «Πού τα βρίσκετε σεις αυτά τα όνόματα των χωριών, που δημοσιεύετε στις έφημερίδες, εις τα όποια έγιναν αυτοθυσίες φαλαγγιτών και κοινωφελείς πράξεις εκ μέρους των ιδιών; Έγώ έψαξα χάρτες και λεξικά και δεν τα βρήκα». Προφανώς ο φίλος μας θα ήθελε να ύπονοηση πώς ή δράσις μας είναι φανταστική; άφου δεν έλαβε χώραν σε ύπάρχοντα τόπο. Δεν είχε κι' άδικο, γιατί πολλοί ήταν οι μέχρι της στιγμής της ίδρύσεως της

ή επαρχία έξουσε σε μία πρωτόγονη κατάσταση κι' ότι ή χώρα μας άρχισε κι' έτελείωνε μέσα στην πρωτεύουσα ή και σε τρεις ή πέντε ακόμη επαρχιακές πόλεις. Τη μεγάλη Ελλάδα δεν την έγνωρίζαν οι περισσότεροι. Έπ'ηρα λοιπόν τον συνομιλητή μου και τον έφερα έως το γραφείο μου. Του άνοιξα και το έδωσα ένα έγγραφο με ευάρεσκειά του Άρχηγού μας προς τους Φαλαγγίτας του άγνωστου χωριού. Ο άνθρωπος έστάθηκε. Τάχασε.

Μά ο Άρχηγός άσχολεϊται με μία πυρκαϊά ενός μικρού και άσήμαντου χωριού και με κάτι παιδαρέλια που έσθησαν τον άχερών; μού άπήντησε, προσπαθώντας να καλύψη το πάθημά του. Δεν του άπήντησα άμέσως, μόνον τον παρεκάλεσα να διαβάση προσεκτικά όλο το περιεχόμενο του έγγραφου. Εϊδε πώς από τον άχερώνά θα έκαίετο όλο το χωριό. Κατόπιν, άρχισε να συζητή για την αξία του χωριού, ως παράγοντος του έθνικού συνόλου, κι' έτσι ένοιωσε τη σημασία της ευαρεσκείας του Άρχηγού και της

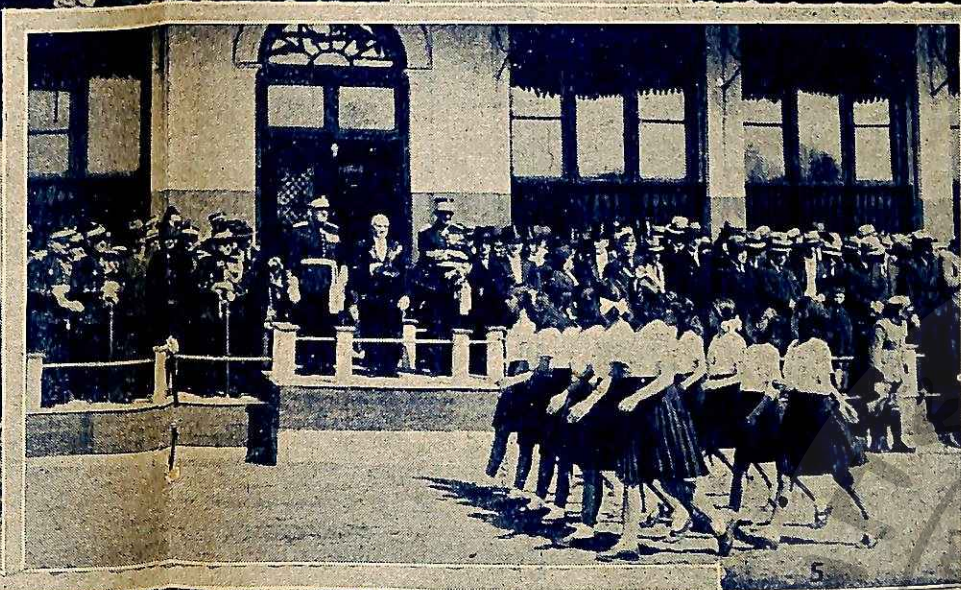
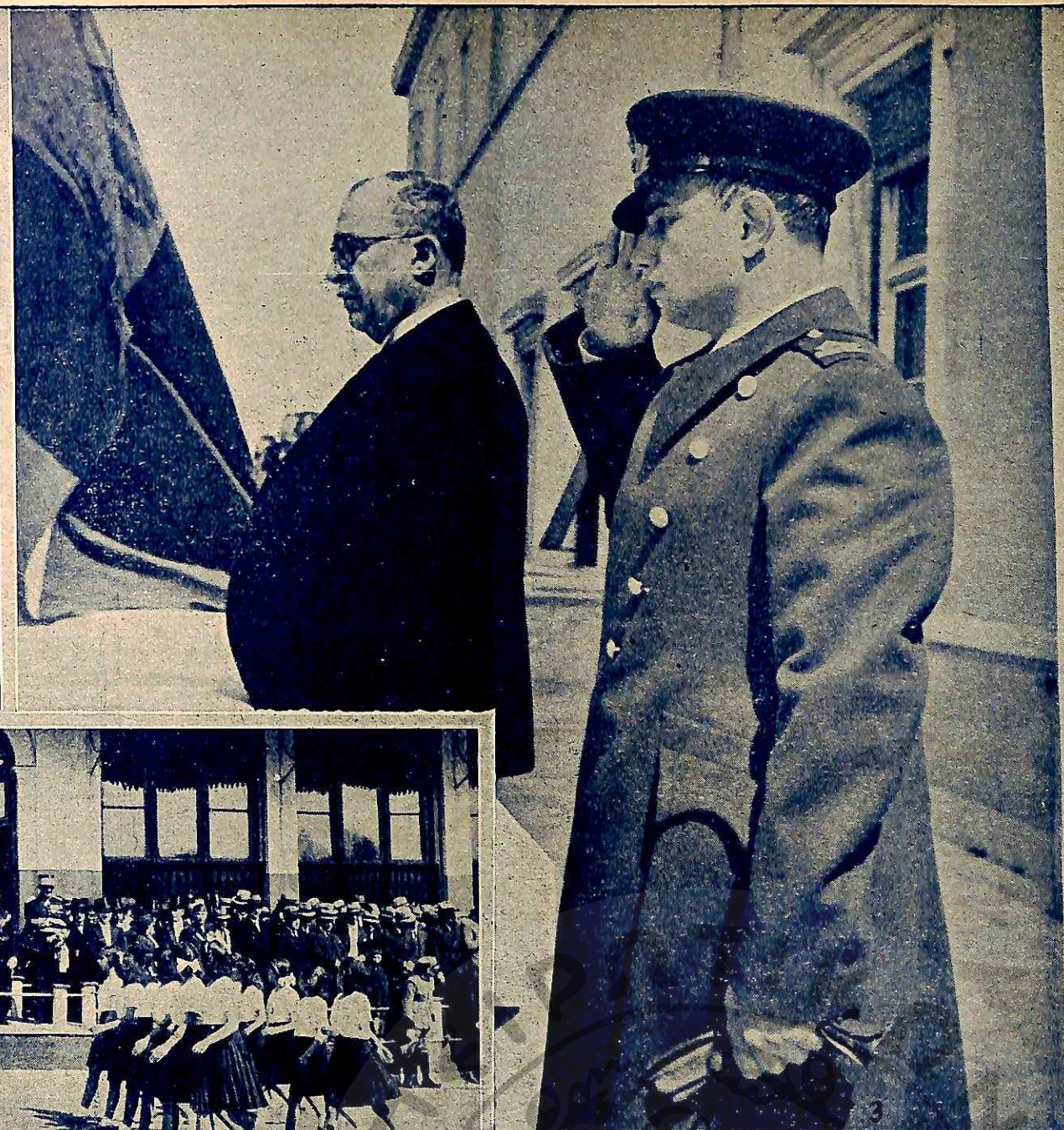
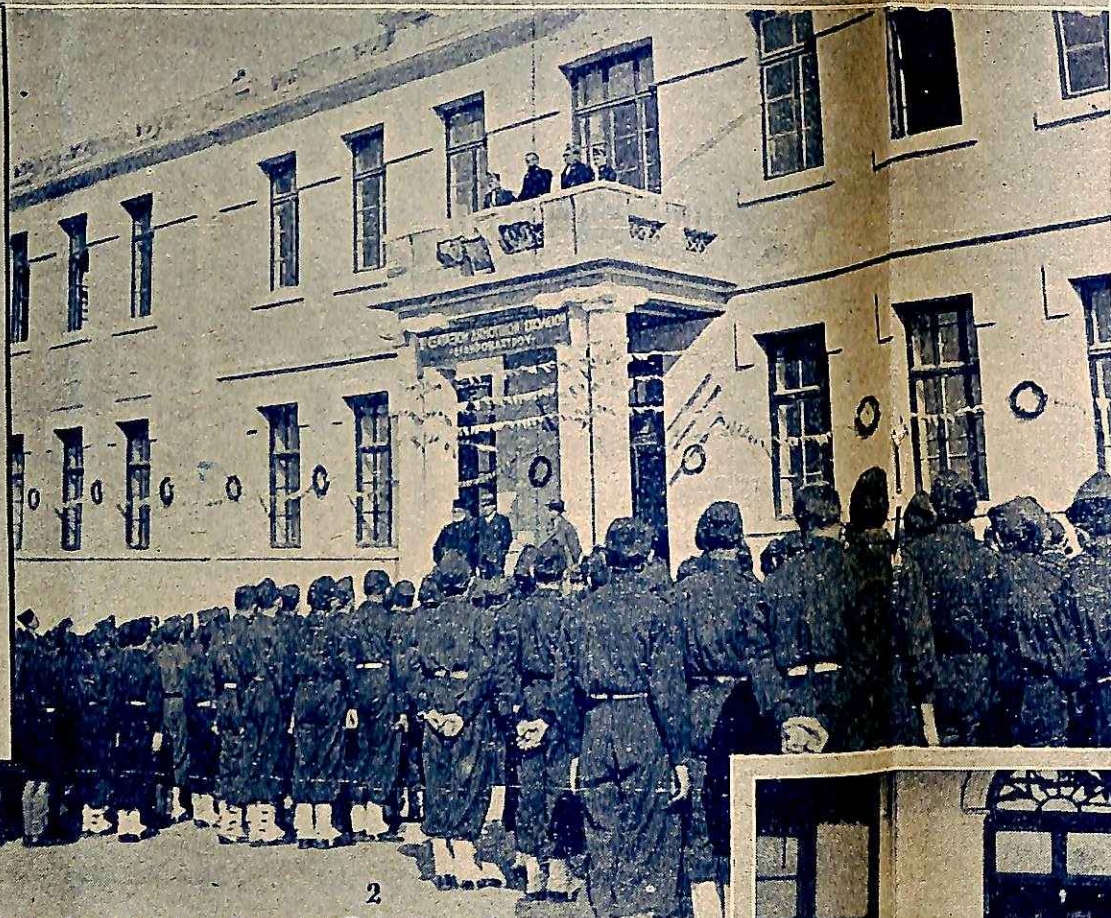
υπάρεξεως του μικρού χωριού και των ήρώων του.

Στόν, από συνήθεια, αυτόν άρνητη άνοιξα όλο το άρχείο. Έδιόθασε εκεί όλα όσα είχε διαβάσει στις έφημερίδες: «Στο χωριόν Ράχη-Άχαιας ο Φαλαγγίτης Νικολακόπουλος έξωσας με κίνδυνον της ζωής του την Βασιλικήν Καλλιόπουλου από βέβαιον πνιγμόν». «Ο εκ Λοκρίδος Δόκιμος όμαδάρχης Ντέβας εύρών 3.450 δραχμάς παρέδωκε ταύτας κλπ.»

— Έδω φίλε μου, μού λέγει, με κάποια ένδόμυχη χαρά, θαρρεί κανείς ότι βρίσκεται όχι μπροστά σε χαρτιά. Όραματίζεται ένα πάνθεον έθνικού όργανισμου και έντατικής εργασίας. Έδω θαρρώ πώς βούζει ένα μελίσι, που άποτελείται μόνον από εργάτιδες... ποτέ δεν είχα γνωρίσει έτσι από κοντά την Ελλάδα... Πώς μπορώ κι' έγώ να γίνα μέλος της Όργάνώσεως;

Αυτόν τον άνθρωπο, συναγωνιστάι μου, δεν τον προσείλκυσα έγώ στις τάξεις μας. Τόν φέρατε σεις. Σε σάς άνήκει ή τιμή αυτή, στο έργο σας.

Ο Άργος

1) Φαλαγγίτισσαι Λακωνίας με τὰς ἐθν. ἐνδυμασίας. 2) Ε.Ο.Ν. Σιδηροκάστρου κατὰ τὴν ἐθν. ἑορτήν. 3) Ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος κατὰ τὴν 25ην Μαρτίου. 4) Ἡ μουσικὴ καὶ τμήμα Ε.Ο.Ν. Λαμίας. 5) Ἀθλητικὴ Ὀμάς Λαρίσης. 6) 301η Φάλαγγ Ε.Ο.Ν. Θηβῶν. 7) Τμήματα Φαλαγγιτιστῶν Ε.Ο.Ν. Ν. Ἀχαΐας. 8) Τμήματα Φαλαγγιτιστῶν Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης.

1) Νίκος Γεωργιάδης, 2) Αλέκος Τσακτοίρας, 3) Δημήτρ. Βλάχος, 4) Μάκης Κόρπας, 5) Τάκης Μπίτινας, 6) Ειρήνη Ζάρρα, 7-8) Νόρα και Πετρούλα Βατέα, 9) Αλέξ. Λεμονίδου, 10) Μίκης Πετυχάκης, 11) Ι. Ίωαννίδης, 12) Ι. Ρουσσοπούλος, 13) Στέλλα Πέππα, 14) Ν. Ταμιολάκης.

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Οι πυροβολισμοί που άκούστηκαν στη Χελωνοσπηλιά, το πρωί της 16ης Μαρτίου του 21, ήταν των Χριστιανών κατά των Τούρκων «δορυκτετών». Βέβαια ο άναθρασμός είχε πρό πολλού φτάσει στο κατακόρυφο, μα η επανάστασι δεν είχε εκδηλωθεί ακόμη. Το σύνθημα: «δεν μπορούν πιά οι Χριστιανοί να ζήσουν με τους Τούρκους στον τόπο τους» ακουγόταν κάθε στιγμή. Μα οι Φιλικοί δεν είχαν πάρει ακόμη «έξωθεν διαταγές», δεν είχαν γίνει πλήρεις αί συνεννοήσεις και έτσι τα παλληκάρια ήταν αναγκασμένα να μένουν «με δεμένα τα χέρια».

Κι' ακριβώς αυτές οι διαταγές που άνευδνόντο, αυτές έγιναν αίτια να κηρυχθεί η επανάστασις μία ώρα αρχύτερα.

Δύο μαντάτορες, ο Πάπ και ο Μετσοβίτης, που έφεραν επιστολές του Ύψηλάντη, πιάστηκαν στη Θεσσαλονίκη και θανατώθηκαν. Από τα γράμματα δε που βρέθηκαν επάνω τους έγιναν γνωστά όλα τα σχέδια των Ελλήνων. Αποτέλεσμα ήταν η σύλληψη των περισσότερων αρχηγών της Πελοποννήσου, έκτος εκείνων που κατάλαβαν τι δόλο είχε η πρόσκλησις του καϊμακάρη της Τριπολιτσάς προς όλους τους προύχοντες, που τους καλούσε να συζητήσουν «πολλές σπουδαίας υποθέσεις, αναγκαίας προς θεώρησιν». Κι' αυτοί ακριβώς που δεν πήγαν στην πρόσκλησις ήταν εκείνοι που αφού κρύφτηκαν έδω και εκεί λίγες μέρες σήκωσαν στην Άγια Λαύρα τη σημαία της Επανάστασεως.

Το πρωί της 15ης Μαρτίου, εις την Κερπινήν, χωριό των Καλαβρύτων, κάθονταν ο γέρο Άσημάκης Ζαΐμης και προγευατίζε. Ο γιός του, ο Άνδρέας, είχε φύγει από μέρες για την Άγια Λαύρα. Στο τραπέζι τον περιποιούνται δύο λεβεντόκορμοι «κλέφτες», ο Χονδρογιάννης και ο Πατιώτης, τους οποίους λίγον καιρό πριν ο ίδιος είχε σώσει από βέβαιο θάνατο μέσα από τα χέρια του Τούρκου καϊμακάρη. Από τότε οι δύο κλέφτες έμειναν δίπλα στο γέρο προστάτη τους, που τους είχε μύσει στα της επαναστάσεως και περίμεναν με ανυπομονησία την διαταγή του για να λύσουν τα χέρια και να του δείξουν πόσο η κλέφτικη καρδιά δεν γνωρίζει φόβο και πόσο και οι ίδιοι ήξεραν να δίνουν και τη ζωή τους ακόμη για κείνον που τους έσωσε.

Ο Ζαΐμης, αμίλητος όπως πάντα, συνέχιζε το πρόγευμά του. Ούτε μία λέξι δεν έβγαине από το στόμα του. Γράφει μάλιστα γι' αυτόν ο Σπυρίδων Τρικούπης, που τον είχε γνωρίσει «ότι δεν γνώρισε άνθρωπον τόσοσν ολιγόλογον' τον είδε πολλάκις εν συναναστροφή πολλών καπνίζοντα και σιωπώντα σιωπήν βαθείαν καθ' όλην την όμιλίαν».

Μα οι ύπηρεται του κείνη την ημέρα κάτι ήθελαν να του πούν και στρογγυρίζαν επίμονα στο τραπέζι του.

Δεν συγκρατήθηκε στο τέλος ο Ζαΐμης και σηκώνοντας άργα το κεφάλι του τους ειπε:

— Τι νέα, βρέ παιδιά;

Πετάχτηκε τότε ο Χονδρογιάννης και του ειπε το νέο που του βασάνιζε την καρδιά.

Την άλλη μέρα επρόκειτο να φύγει για την Τριπολιτσά ο σπαής — δημόσιος εισπράκτωρ — Σεδη Λαλιώτης. Είχε μείνει καιρό στην περιφέρεια των Καλαβρύτων, όπου είχε ρημάξει τους «Ρωμιούς» μαζεύοντας θεμιτούς και άθεμιτους φόρους, για να τους μεταφέρει την άλλη μέρα στον άφεντή του.

— ... Άν είναι γνώμη της άφεντιάς σου να τόν βαρέσουμε, ειπε ο Χοντρογιάννης.

— Λεφτά του Γένους πάνε στους τυράννους, άφεντή μου, πρόσθεσε ο Πατιώτης.

Ο Ζαΐμης συνέχιζε σιωπώντας το φαγι του. Και όταν πέρασε λίγη ώρα τους έννεψε να τόν κεράσουν. Μετά το σήκωσε, έκανε το σταυρό του και τους ειπε:

— Με την ευχή μου, παιδιά μου, βαράτε τους.

Και άδειασε το ποτήρι.

Δέν θέλαν άλλη προτροπή τα παλληκάρια. Αυτό που περίμεναν θα γινότανε. Ο Λαλιώτης το άλλο πρωί θα σκοτωνόταν και τα λεφτά που μετέφερε θα έφθαναν στα χέρια του Ζαΐμη για να χρησιμοποιηθούν στον ιερό άγώνα.

Το πρωί της 16ης Μαρτίου, στη θέση Χελωνοσπηλιά περίμεναν καρτέρι ο Χοντρογιάννης και ο Πατιώτης με άλλα παλληκάρια που πήραν από την Κερπινήν. Όπου νάταν θα περνούσε ο σπαής και η συνοδεία του, μα τα καρποφύλλα των παλληκαριών ήταν έτοιμα.

Πραγματικά σε λίγο φάνηκε η συνοδεία πάνω στα άλογα. Έκτος από τον σπαή και τους στρατιώτες μαζί ήταν και ο Ταμπακόπουλος, που πήγαινε στην Τριπολιτσά για υποθέσεις.

Τα θερμάμα παλληκάρια δεν μπόρεσαν να συγκρατηθούν και πριν ακόμη η συνοδεία τους πλησιάσει, χτύπησαν. Τα βόλια άσπόχνησαν και ο σπαής κατάρθωσε να διαφύγει.

Μα οι τουφεκές εκείνες πέρασαν τα βουνά και τις ρεματιές και άντηχησαν σ' όλη τη Ρωμιόσση, σαν μία φωνή διαμαρτυρίας:

«Δέν μπορούν πιά να ζήσουν οι Χριστιανοί με τους Τούρκους στον τόπο τους».

Και ο αντίλαλος έφτασε ως την «Πόρτα». Οι Ρωμιοί σήκωσαν κεφάλι μπρος στην έξουσία!!!

Για την Τριπολιτσά έφνε την ημέρα εκείνη και ο διοικητής των Καλαβρύτων ο Ίμπραημ Άρναούτογλου. Μα σαν έμαθε το έπεισό-

διο της Χελωνοσπηλιάς κατάλαθε πως δέν ήταν ληστρική επίθεση, μα προγεδιασμένο επαναστατικό κίνημα. Βέβαια οι Ρωμιοί, σκέφθηκε, είναι καλά ώργανωμένοι και επομένως η ζωή κι' αυτόυ και των άλλων Τούρκων βρίσκονταν σε κίνδυνο. Να βγί μπροστά τους δέν τολμούσε. Να φύγει; Ούτε κι' αυτό ήταν δυνατό. Και για να σωθή μάζεψε όλους τους όμοθησκους της περιφέρειάς του μέσα σε τρεις άπόρρητους πύργους των Καλαβρύτων. Έκει έμειναν κλεισμένοι οι Τούρκοι επί μέρες. Οι Έλληνες μάλιστα τους παρεξήγησαν, νομίζαντες πως η όχύρωσις των Τούρκων δέν ήταν για άμυνα από φόβο, μα άρχη επιθέσεως που θόκκαμαν κατά των Χριστιανών. Γι' αυτό ο Χαραλάμης με τους Πετμεζάδες μάζεψε αρκετούς ενόπλους και περιέκυκλωσαν τους πύργους. Έντρομοι οι Τούρκοι ζητούσαν να παραδοθούν, μα οι Έλληνες επέμεναν στην πολιορκία, όσο να δουν τι θα νινόταν και μόλις την 21ην Μαρτίου δέχτηκαν τη συνθηκολόγησι από τους όποχρέωσαν όλους να φύγουν το ταχύτερο για το Γαλαξείδι.

Άλλωστε έγιναν γνωστά και σ' όλη την Πελοπόννησο, από παντού δε οι Τούρκοι φρόντιζαν έγκαίρως να φύγουν μπρος στον κίνδυνο να συλληφθούν ζωντανοί από τους Ρωμιούς. Είχαν άρχίσει να χάνουν το ήθικό τους και κατάλαβαν πιά ότι η πίεσι τόσοσν αιώων έφερε πιά το ξέσπασμα, από το όποιο θα ήταν πολύ δύσκολο να γλυτώσουν.

Λίγες μέρες μετά στο Τάσι, κοντά στο Ρίο, έγινεν η πρώτη σύγκρουσις Έλλήνων με τακτικό τουρκικό στρατό. Σ' αυτή που έλαβαν μέρος κυρίως οι Έπανησιοι του Ρίου κι' έπεσε και το πρώτο θυμα του άγώνος, ο Κεφαλλονίτης Βασίλης Όρκουλάτος.

Κ. Άγγελίδης

Οι δύο κλέφτες σάν κάτι ήθελαν να του πούν.

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια
έκ του προηγούμενου)

«Η Λίζα είχε να μου διηγήσει πώς περνούσε στο Δρεζύ, πώς την άγαθισαν η θεία της κι ο θείος της, που από πέντε παιδιά που είχαν δεν τους έμεινε τώρα κανένα και — δυστυχώς συνηθισμένο στη Νιέβρα, όπου οι γυναίκες αφίνουν τα παιδιά τους και γίνονται παραμάνες στο Παρίσι — πώς την είχαν σαν παιδί τους, πώς ζούσε στο σπίτι τους, τι εργασίες έκανε και τι ήταν τα παιχνίδια κι οι διασκεδάσεις της: ψάρεμα, περιπάτοι με τη βάρκα, εκδρομές στα μεγάλα δάση, που της έπαιρναν όλο της σχεδόν τον καιρό, αφού δεν μπορούσε να πηγαίνει στο σχολείο. Έγώ πάλι είχα να την ρωτήσω αν ήξερε τι κάνει ο πατέρας της, αν έλασε κανένα του γράμμα, και να της διηγήσω όλα όσα μου συνέβησαν από την ημέρα του χωρισμού μας: πώς εκινδύνευσα να χάσω το ανδρακρωχείο όπου εργαζόταν ο Άλξιος και πώς, άμα έφθασα στήσ παραμάνες μου, έμαθα πώς η οικογένειά μου με ζητούσε κι αυτό μ' έμποδισε να πάω να ιδω και τη Στεφανία, που τό έπιθυμούσα πολύ.

Έννοείται, η οικογένειά μου πήρε το μεγαλύτερο μέρος της διμίσιας μου, η πλούσια οικογένειά μου, γιατί έπρεπε να πω και στη Λίζα όσα είχα πη και στο Ματτία, έπιμένοντας πρό πάντων στις ελπίδες που είχα να πλουτίσω και που αν γινόταν αυτό, όλοι θα ήταν εύτυχισμένοι: ο πατέρας της, τ' αδελφία της, εκείνη, πρό πάντων έκείνη.

«Η Λίζα, που δεν είχε αποκτήσει την πρώτη πεύρα του Ματτία και που, εύτυχώς γι' αυτή, δεν είχε κάμει ποτέ στο σχολείο του Γαροφόλη, ήταν δλοπρόθυμη να παραδεχθώ πώς όλοι είναι πλούσιοι σ' αυτόν τον κόσμο, είναι κι' εύτυχισμένοι, η πώς η περιουσία είναι ένα φυλακτό, ένα μαγικό πράγμα, που, όπως στα παραμύθια, μας δίνει άμεσως ό,τι κι' αν επιθυμούμε. Μήπως για νάναι φτωχός ο πατέρας της δεν πήγαινε στη φυλακή και δεν σκορπίστηκε η οικογένειά του; Είτ' εγώ θα γινόμουν πλούσιος, είτε αυτή, αδιάφορο! Τό αποτέλεσμα τουλάχιστο θα ήταν τό ίδιο: Θά βρισκόμαστε πάλι ένωμένοι κι' εύτυχισμένοι.

Και μήπως ποδούσε τίποτε άλλο η καυμένη η Λίζα;

Περνούσαμε ώραία τον καιρό μας, όχι μιλάοντας έτσι μπροστά στο νεροφράκτη, όπου μας συνόδευε ο κρότος του νερού, αλλά και περπατώντας στην έξοχη η μέσα στο χωριό κι' οι τρεις μας, η Λίζα, ο Ματτίας κι' εγώ, η να πω καλύτερα κι' οι πέντε, γιατί κι' ο κύριος Κάπης κι' η δεοποινής κούκλα μας συντροφεύαν σ' όλους μας τους περιπάτους.

Με τον Βιτάλη τα πρώτα χρόνια, και με τον Ματτία τους τελευταίους μήνες είχα ίση πολλές χώρες της Γαλλίας, μα καμιά δε μου φάνηκε τόσο περιεργή, όσο αυτή που έλεπα τώρα: Δάση άπειρα, ώραία λειβάδια, βράχοι, λόφοι, σπηλιές, άφρισμένοι καταρράκτες, ήσυχοι βάλτοι και στη στενή κοιλάδα με τις απόκρημνες από δά κι' από κει πλερές, το κανάλι, που γλιστρούσε στη μέση σά φίδι. «Ήταν κάτι θαυμάσιο! Δεν άκουγες παρά τό ψιθύρισμα των νερών, των πουλιών τό κελάδημα ή τους βόγγους του άνέμου μέσα στα μεγάλα δένδρα. Είναι αλήθεια ότι λίγα χρόνια πρωτίτερα είχα βρη επίσης ώραία και την κοιλάδα του Μπιέβρα. Δεν θά ήθελα λοιπόν να με πιστέψετε τόσο εύκολα. Έκείνο που θέλω να πω είναι ότι παντού όπου περπάτησα με τη Λίζα, παντού όπου παίξαμε μαζί, ό τόπος μου φάνηκε προικισμένος με ωμορφίες και με θέλητρα, που άλλοι τόποι, ίσως άραιότεροι, δεν τα είχαν για μένα. Είδα αυτόν τον τόπο με τη Λίζα κι' έμεινε στην ένθύμησή μου φωτισμένος από τη χαρά μου.

Τό βράδυ καθόμαστε απέξω από τό σπίτι, όταν δεν είχε πολλή υγρασία ή μπροστά στο τζάκι, όταν ή όμηχλη ήταν πυκνή, και, προς μεγάλη ευχαρίστηση της Λίζας, εγώ έπαιζα την άρπα μου κι' ο Ματτίας τό βιολί του ή τό κορνέτο. «Η Λίζα όμως προτιμούσε την

άρπα κι' αυτό μ' έκανε να καμαρώνω όχι λίγο. Και τη στιγμή που χωριζόμαστε για να πάμε να κοιμηθούμε, η Λίζα μου ζητούσε τη Ναπολιτανική καντσονέττα μου και της την τραγουδούσα.

Μ' όλα αυτά όμως έπρεπε ν' αφήσουμε τη Λίζα και τον ώραίο όκείνο τόπο και να φύγουμε για τό Παρίσι. Αυτό έγινε χωρίς να αισθανθώ και μεγάλη λύπη: γιατί απ' τα πολλά χρυσά όνειρα που είχα κάμει, είχα καταντήσει να πιστεύω όχι μόνο πώς μία μέρα θά γινόμουν πλούσιος, αλλά πώς ήμουν πλούσιος από τώρα και πώς δεν είχα παρά να διατυπώσω μίαν εύχη για να μπορέσω να την πραγματοποιήσω σε λίγο, σε λιγάκι, σχεδόν άμέσως.

Τά τελευταία μου λόγια στη Λίζα (λόγια, έννοείται, που δεν τά είπα παρά τή έννεψα), θά σάς κάμουν να καταλάβετε καλύτερα πόσο ήμουν ελκρινής στην αταπάτη μου: — Θά έλθω να σε πάρω με άμάξι, που άρχη τέσσερα άλογα, της είπα.

Και τό πιστέψα τόσο πολύ, ώστε με τό χεράκι της έκαμε σάν να μαστιγώνη άλογα: Έδλεπε κι' αυτή τ' άμάξι άσπαράλλακτα, όπως τόδλεπα κι' εγώ.

Ός τόσο, πριν να κάμω τό δρόμο με άμάξι από τό Παρίσι στο Δρεζύ, έπρεπε να τον κάμω με τά πόδια από τό Δρεζύ στο Παρίσι. Άν δεν είχα τό Ματτία, δεν θά κούταζα παρά πώς να τρέχω, χωρίς να στέκωμαι πουθενά, παρά όπου ήταν απόλυτη ανάγκη να κερδίσω λίγα χρήματα γι' τό ψωμί μου. Τι μάς χρειαζόταν τώρα τά παραπανιστά; Όύτε άγέλαδα πιά είχαμε ν' αγοράσουμε, ούτε κούκλα, κι' ούτε βέβαια ήταν καμμία ανάγκη να πάω με χρίματα στους γονείς μου. Έφθανε μόνο να βρίζουμε τό ψωμί μας.

«Ο Ματτίας όμως με κανένα τρόπο δεν έννοούσε να τό παραδεχθώ.

— Νά κερδίζουμε όσα μπορούμε, μου έλεγε, αναγκάζοντας με να πάρω την άρπα μου. Ποιός έξέρει αν θά βρούμε τον Μπαρμπερή άμέσως;

— Άν δεν τον βρούμε τό μεσημέρι, θά τον βρούμε στις δύο. Η όδός Μουφτάρ δεν είναι τόσο μεγάλη.

— Κι' αν δεν μείνι πιά στην όδόν Μουφτάρ;

— Θά πάμε όπου μείνει.

— Κι' αν γύρισε στο Σιαθανό; Θά χρειασθώ να του γράψωμε και να περιμένουμε απάντησι. Στο άναμεταξύ αυτό πώς θά ζήσουμε αν δεν έχουμε λεφτά στην τσέπη; Οξέλεγε κανέναν, μα την αλήθεια, πώς δεν έξερεις καθόλου τό Παρίσι. Έξασας λοιπόν τά λατομεία του Σαντιγύ;

— Όχι.

— Όύτε εγώ δεν έξέχασα τον τοίχο της εκκλησίας του άγίου Μεάρδου, όπου είχ' άκουμπήσει για να μην πέσω κάτω από την πείνα. «Α, δεν θέλω να πεινάσουμε στο Παρίσι!

— Έννοια σου και θά φάμε καλά εις τό σπίτι των γονέων μου.

— Έγώ, όταν τρώω καλά τό μεσημέρι, δεν μ' έμπόδιζε τίποτα να φάω καλύτερα τό βράδυ. Όταν όμως δεν τρώω ούτε μεσημέρι ούτε βράδι, δεν μου έρχεται καθόλου κα-

λά, και δεν μ' άρσει. «Ας εργαζώμαστε λοιπόν, σά νάχουμε πάλι ν' αγοράσουμε μία άγέλαδα για τους γονείς σου.

Πολύ φρόνιμη συμβουλή: εγώ όμως όμολογώ πώς δεν τραγουδούσα πιά όπως τότε που έπρόκειτο ν' αγοράσουμε την άγέλαδα της μάνας Μπαρμπερινας ή την κούκλα της Λίζας.

— Τι τεμπέλης που θά είσαι άμα γίνης πλούσιος! μου έλεγε ο Ματτίας.

Από τό Κορμπέιγ, έξαναδράκμα τό δρόμο που είχαμε πάρει έξη μήνες πρωτίτερα, όταν φύγαμε από τό Παρίσι για τό Σιαθανό, και, πριν φθάσουμε στο Βελζούφ, μπήκαμε στο χωριάτιο όκείνο σπίτι, όπου είχαμε δώσει τό πρώτο μας κρασί με τό Ματτία, για να χορέψουν οι καλεσμένοι ενός γάμου. «Ο γαμπρός κι' η νύφη μας γνώρισαν και μάς έδωσαν πάλι να τους παίξουμε για να χορέψουν. Έκεί φάγαμε και κοιμηθήκαμε. Και τό πρωί ξεκινήσαμε για τό Παρίσι.

Ήταν έξη μήνες και δεκατέσσερες ημέρες άκριβώς που τό είχαμε άφήσει. Άλλά ή ημέρα της επιστροφής δεν έμοιαζε καθόλου με την ημέρα που φύγαμε, ό καιρός ήταν ψυχρός: ούτε ήλιος στον συννεφιασμένο ούρανό, ούτε προσιθάμα με λουλούδια στις άκρες του δρόμου. «Ο καλοκαιριάτικος ήλιος είχε τελειώσει τό έργο του: έπειτα είχαν έλθει οι πρώτες όμίχλες του φθινοπώρου. Από τους τοίχους των περιβολιών δεν έπεφταν τώρα βιολεττές: μόνον ξερόφυλλα απ' τά κίτρινα μένα δένδρα.

Άλλά τι μάς έννοιαζε για τον μελαγχολικό καιρό! Η χαρά που είχαμε μέσα μας δεν είχε ανάγκη από εξωτερική παρακίνησι.

Είπα «μέσα μας», αλλά καλύτερα θάλεγα «μέσα μου», γιατί εγώ είχα χαρά, εγώ μόνο.

Η ιδέα πώς θά με φιλούσε σε λίγο μία μαμά, που θά ήταν μαμά μου στ' αλήθεια κι' ένας αληθινός μπαμπάς που θά μέλεγε παιδί του, μου έφερνε πνετό.

Ο Ματτίας όμως όσο πλησιάζαμε στο Παρίσι, τόσο μελαγχολικότερος γινόταν και πολλές φορές περνούσε ολάκερη ώρα χωρίς να μου μιλήσει καθόλου. Ποτέ δεν μου φανέ, όμως την ατρία αυτής της μελαγχολίας, κι' εγώ, φανταζόμενος πώς ήταν μόνο από τό φόβο του χωρισμού μας, δεν ήθελα να επανάλαθω όσα του είχα πη τόσες φορές, δηλαδή ότι οι γονείς μου δεν μπορούσε ποτέ να μάς χωρίσουν.

Μόνον όταν, πριν φθάσουμε στα όχυράματα σταθήκαμε για να φάμε, ο Ματτίας με ρώτησε:

— Έξερεις τί συλλογιέμαι τώρα που μπαίνουμε στο Παρίσι;

— Όχι τί.

— Τόν Γαροφόλη. Άν βγήκε από τη φυλακή; Όταν μου είπαν πώς φυλακίσθηκε δεν έσκέφθηκα να ρωτήσω για πόσον καιρό. Μπορεί λοιπόν τώρα να βγήκε και να γύρισε στο σπίτι του, στην όδόν Δελουρσίν. Τόν Μπαρμπερή θά τον γυρεύουμε στην όδόν Μουφτάρ, δηλαδή στη γειτονιά του Γαροφόλη, απέξω σχεδόν από την πόρτα του. Κι' αν τύχη και μάς ίδη, τί θά γίνει; Είναι θείος μου, είναι άφεντικός μου, μπορεί λοιπόν να με πάρη μαζί του με τό στανό. Έσύ που φοβάσαι τόσο μην έξαναπέσθι στα χέρια του Μπαρμπερή, καταλαβαίνεις πόσο φοβούμαι κι' εγώ μην έξαναπέσω στα χέρια του Γαροφόλη. Τι έχει να τραθήσει πάλι τό κακόμοιρο τό κεφάλι μου! Και τό κεφάλι δεν είναι τίποτα μπροστά στο χωρισμό μας! Γιατί βέβαια που δεν θά μπορούμε να βλεπώμαστε, όταν θάμει κι' εγώ στη δική μου πιά «οικογένεια». Αλήθεια ο Γαροφόλης θάθελε να σε πάρη και σένα, να σ' σου δώσει την ανατροφή που δίνει αυτός στα παιδιά με άκομπάνια μέντο βούρδουλα. Μά ούτε συ θάθελες νάρθης, ούτε εγώ θάθελα να σ' έχω συντροφο στού Γαροφόλη. Δεν είσαι άθήμενος να δένεσαι σ'!

Με τότερο που με κυρίεσε τώρα, δεν είχα συλλογισθώ καθόλου τόν Γαροφόλη: άλλ' αυτό που έλεγε ο Ματτίας ήταν πολύ πιθανό, ούτε είχα ανάγκη από πολλές εξηγήσεις, για να καταλάβω τόν κίνδυνο που μάς άπειλούσε.

— Τι θέλεις, τόν ρώτησα: να μη μπούμε καλύτερα στο Παρίσι;

— Νομίζω πώς αν δεν πήγαίνα στην όδόν

Μουφτάρ, θάταν άρκετό για να μην άπατήσω τόν Γαροφόλη.

— Μην έλθης λοιπόν στην όδόν Μουφτάρ: πηγαίνω μόνος μου. Και ν' άνταμώσουμε σε κανένα μέρος τό βράδυ, στις έπτ.

Έτσι συμφωνήσαμε με τό Ματτία να βρεθούμε τό βράδυ στην άκρη του γεφυριού της Άρχιεπισκοπής, στο πίσω μέρος της Παναγίας των Παρισίων. Κι' ύστερα ξεκινήσαμε για να μπούμε στην πρωτεύουσα.

Άμα φθάσαμε στην πλατεία της Ιταλίας χωριστήκαμε, συγκινημένοι κι' οι δύο σά νάταν να μη ξαναϊδωθούμε. Κι' ένθ' ο Ματτίας κι' ο Κάπης κατέβαιναν προς τό Βοτανικό Κήπο, εγώ τραβούσα για την όδόν Μουφτάρ που ήταν εκεί κοντά.

Ήταν ή πρώτη φορά, ύστερ' από έξη μήνες, που βρισκόμουν μόνος, χωρίς τό Ματτία, χωρίς τόν Κάπη κοντά μου κι' αυτό, μέσ' στο μεγάλο Παρίσι, μου έκανε πολύ δυσάρεστη έντύπωσι.

Άλλ' ή έντύπωσι αυτή δεν έπρεπε να με καταβάλει. Έπρόκειτο τώρα να βρώ τόν Μπαρμπερή, και με τόν Μπαρμπερή την οικογένειά μου!

Είχα γράψει σ' ένα χαρτί τά όνόματα και τις διευθύνσεις των ξενοδόχων όπου μπορούσαν να βρώ τόν ψυχρατέρα μου. Άλλ' αυτό ήταν άδωξ διόλου περιττό, γιατί δεν είχα ξεχάσει κανένα: Παζό, Μπαρραμπώ, Σοπινέ. Καθώς κατέβαινα την όδόν Μουφτάρ, απάντησα τό πρώτο ξενοδοχείο του Παζό. Μπήκα θαρρετά στο λόγιο ένός σπιτιού, όπου νοικιάζονταν δωμάτια επιπλωμένα, — και τό λόγιο αυτό ήταν μαγέΡΙκο και τα έβρνα, — και ρώτησα αν ήταν εκεί ο Μπαρμπερης.

— Ποιός Μπαρμπερης;

Ο Μπαρμπερης από τό Σιαθανό. Και τόν έζωγράφισα όπως τόν ήξερα, όπως τόν είχα ίδη τότε που γύρισε από τό Παρίσι.

— Όχι. Δεν κάθεται εδω κανένας τέτοιος. Δεν έξέρουμε.

Ευχαρίστησα και πήγα πάρα κάτω, στού Μπαρραμπώ. Αυτός όμως δεν ήταν μόνο ξενοδόχος, αλλά και μανάβης.

Μπήκα στο μανάβικο κι' έκανα την ίδια έρώτησι. Άναγκάσθηκε μάλιστα να την κάμω τρεις φορές, γιατί έκείνη τη στιγμή κι' ο Μπαρραμπώ κι' η γυναίκα του είχαν πελάτες. Έπί τέλους μάκουσιν και μ' άποκριθήκαν:

— Ά, ναί! ο Μπαρμπερης... Κάποτε τόν είχαμ' εδω... Μά θάναι τώρα τέσσερα χρόνια.

— Πέντε! είπε ή μανάβινα. Μας χρωστά μάλιστα και μία έδδομάδα. Πού βρισκόται αυτός ο κατεργάρας;

— Μά αυτό άκριβώς ήθελα να μάθω κι' εγώ!

Έφυγα στενοχωρημένος, άησυχος. Δεν μου έμεινε πιά παρά ο Σοπινέ. Άν δεν ήξερε κι' αυτός, πού θά εύρισκα τόν Μπαρμπερή; Σάν τόν Παζό, κι' ο Σοπινέ είχε μαγέΡΙκο. Κι' όταν μπήκα, είδα πολλούς ανθρώπους καθισμένους στα τραπέζια, να τρώνε και να πίνουν.

Ρώτησα τόν ίδιο τόν Σοπινέ, που με μία κουτάλα στο χέρι έκένανε σουπες για τους πελάτες του.

— Ο Μπαρμπερης, μου άποκριθηκε, δεν είναι πιά εδω.

— Άλλά πού; ρώτησα τρέμοντας.

— Ά, δεν έξέρω!

Μού ήρθε σά ζάλη. Μού φάνηκε πώς οι καταρρόλες έχόρευαν άπάνω στο τζάκι.

— Πού μπορεί να τόν εύρω;

— Δεν άφησε τη σύστασί του.

Φαίνεται πώς στο πρόσωπό μου ζωγραφίστηκε καθαρά όλη μου ή στενοχώρια, γιατί κάποιος που έτρωγε κεί σ' ένα τραπέζι, κοντά στο τζάκι, με είδε, με λυπήθηκε και με ρώτησε:

— Μά τί τόν θέλεις τόν Μπαρμπερή;

Μού ήταν άδύνατο να τό άποκριθώ καθαρά, να τό διηγήθω όλη μου την ιστορία.

— Έρχομαι από τό χωριό του, τό Σιαθανό, είπα κι' έχω να τό δώσω μαντάτα από τη γυναίκα του. Μού είπε πώς θά τόν εύρισκα εδω.

— Άν έξερς πού βρίσκεται ο Μπαρμπερης, είπε ο ξενοδόχος στον πελάτη που μού μιλήσε, μπορείς να τό πής σ' αυτό τό παιδί, που δεν τόν θέλει βέβαια για κακό. Δεν είν' έτσι, μικρέ;

— Βεβαίωτατα!

Η έλπίδα μου ξανάλα με την απάντησι αυτή του πελάτη:

— Ο Μπαρμπερης πρέπει να κάθεται τώρα στο ξενοδοχείο Καντά, διόδος Άουστερλίτς. Τολμάιστο πρό τριών έδδομάδων εκεί κατοικούσε.

(Άκολουθεί)

ΟΥΡΑΝΟΣ

— ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΠΡΙΛΙΟΝ —

Οι φίλοι του ούρανού μπορούν κατά τόν μήνα Άπρίλιον να παρατηρήσουν τά ακόλουθα άστρονομικά φαινόμενα.

Πλανήται.

Άμέσως μετά την δύσιν του Ήλιου φαίνεται εις τόν δυτικόν όρίζοντα και σε άρκετό ύψος ένας λαμπρός άστήρ που λέγεται. Έσπερος. Αυτός είναι ο πλανήτης Άφροδίτη. Δείει περί την 11ην νυκτερινήν ώραν. Εις τας 11 του μηνός έρχεται κοντά εις τόν πλανήτη Άρην.

Ο Άρης είναι και αυτός έσπερινός άστήρ, κόκκινος εις τό χρώμα και μικρότερος της Άφροδίτης, αλλά διακρίνεται και αυτός εύκολα, όταν προχωρήσθι τό λυκόφως. Ο πλανήτης ούτος, κινούμενος έν τώ άστερισμώ του Ταύρου, διέρχεται πλησίον τών Πλειάδων άστέρων (κοινώς λεγομένην Πούλιαν) και εις τά μέσα Άπριλίου πλησιάζει τόν άπληρη άστέρα που λέγεται Ακμαβιδας (α Ταύρου) και ο οποίος είναι και αυτός μάλλον κόκκινος. Έτσι για μερικές ημέρες σχηματίζεται ένα ώραϊον ζεύγος άστέρων.

Ο Ζεύς δεν φαίνεται πλέον εις τόν δυτικόν όρίζοντα, διότι δέει περίπου την ώρα που δύει και ο Ήλιος, έτσι δε τό φως του γάναται έμπρός εις τό φώς του Ήλιου.

Ο Κρόνος πλησιάζει και αυτός σιγά-σιγά τόν Ήλιον, δι' αυτό και φαίνεται όλην ώρα κατά τό λυκόφως.

Ο Άλλος λαμπρός πλανήτης, ο Έρμης, είναι πρωϊνός. Ανατέλλει μία ώρα πρό της ανατολής του Ήλιου και έτσι ήμπορεί κανείς να τόν άναζητήσει στον πρωϊνό ούρανό.

Οι άλλοι τρεις μεγάλοι πλανήται, δηλαδή ο Ουρανός, ο Ποσειδών και ο Πλούτων, λόγω της μεγάλης των άποστάσεως, δεν φαίνονται με τό γυμνό μάτι.

Είπαμε αυτούς ότι είναι οι μεγάλοι πλανήται, διότι πρέπει να γνωρίζωμεν ότι έχουμε και μικρούς πλανήτας. Εις περίπου 1.500 γνωστοί μέχρι σήμερα και κάθε χρόνο οι άστρονόμοι ανακαλύπτουν με τά τηλεσκόπια 30 — 40 τέτοιους μικρούς πλανήτας ή όπως άλλοιώς τους λέγουν άστεροειδείς.

Όψις του Ούρανού.

Κατά τόν μήνα αυτόν κοσμούν τόν έσπερινό ούρανό άρκετοι λαμπροί άπλανείς άστέρες. Έτσι προς τό Ν.Δ. μέρος του όρίζοντος διακρίνουμε τόν Ωρίωνα με τους 4 άστέρας πρώτου μεγέθους που σχηματίζουν τραπέζιον. Όλίγον ύψηλότερον και ανατολικώτερον βλέπουμε τόν Σείριον (α Μεγ. Κυνός) που είναι ο λαμπρότερος άπ' όλους τους άπλανείς του ούρανού και κοντά εις αυτόν τόν Πρόκυνα. Οι Δι-

δυμοι (Κάτωρ και Πολυδεύκης) εδρίσκονται ύψηλά προς τό δυτικόν μέρος του ούρανού.

Ο Ήνιχος με την λαμπράν Αίγα φωτίζει προς τό Β.Δ. τμήμα του ούρανού ένθ' προς τά Β.Α. διακρίνουμε την Μεγάλην Άρκτον, που δεν πρέπει να ύπάρχη κανέναν που να μη την γνωρίζη. Ανατολικώτερον και εις την προέκτασιν της ούρας της Μεγάλης Άρκτου εύρίσκμεν άμέσως τόν Άρκτούρον (α Βωώτου), που είναι άστήρ έρυθρού χρώματος.

Έκλειψις Ήλιου.

Εις τας 7 Άπριλίου συνέθε δακτυλιοειδής έκλειψις του Ήλιου, ή όποια όμως δεν θά ήτο όρατή από κανένα μέρος της Εύρώπης, διότι, όταν ούτος έλθη εις σύνοδο με την Σελήνη, ήμεις θα έχωμεν νύκτα.

Έτσι ή έκλειψις αυτή που ήταν άρκετά περίεργος, διότι χάθηκε για λίγη ώρα όλος ο δίσκος του Ήλιου εκτός από ένα έξωτερικό δακτύλιο αυτού, που έξακολούθησε να φωτίζει, ήταν όρατή μόνον από μερικά μέρη της Βορείου Άμερικής. Τό φαινόμενον τουτο έφάνηκε επίσης εις μέγα τμήμα του Ειρηνικού Ωκεανού και εις ένα μικρό του Άτλαντικού.

Φάσεις της Σελήνης.

Τελ. τέταρτον, Άπριλίου	7, 22 ώρ.
Νέα Σελήνη	15, 16 >
Πρωτον τέταρτ.	22, 7 >
Τελ. τέταρτον	30, 1 >

Εμφάνισις Βορείου Σέλαος.

Εις ένα φύλλο της «Νεολαίας» του περασμένου Ιανουαρίου είχαμε γράψει διά τό Πολικόν Σέλας. Μία τέτοια εμφάνισις παρατήρησαν από διάφορα μέρη της Ελλάδος την παραμονή της 25 Μαρτίου εις τας 7,30 τό βράδυ.

Πρός τό βορειον μέρος του όρίζοντος (και διά τους Αθηναίους προς τό μέρος της Πάρνηθος και της Πεντέλης), έσημειώθη ισχυρός φωτισμός του ούρανού μέχρις ύψους 30σ. Είχε κανείς την έντύπωσιν ότι έπρόκειτο περί πυρκαϊάς. Τό χρώμα του ήτο έρυθρωπόν με κλίση προς τό πορτοκαλλόχρουν. Εις τόν όρίζοντα ήτο ζωήρον και όσον ύψώνετο, τόσο έξασθενούσε. Διήρκεσε μέχρι της 10ης νυκτερινής περίπου. Έν τώ μεταξύ άνέτειλεν ή Σελήνη και έπαυσε να φαίνεται.

Από συγκεντρωθείσας πληροφορίας, μαθαίνωμεν ότι προεκληθήσαν και διακοπαι των έκπομπών πολλών ραδιοφωνικών σταθμών. Ποία σχέσις ύπάρχει μεταξύ του σέλαος και των μαγνητικών διαταράξεων την άναπτύσσουμε εις τό μνημονευθέν άρθρον.

Σείριος

Περνούσαμε ώραία κι' οι τρεις μας

«Διότι άνευ της θελήσεώς σου της Ισχυράς ή δύναμης ήμών θά ήτο πολύ άνεπαρκής διά νά εκτελέσωμεν ένα τοιούτον έργον».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΜΑΣ!

Μπροστά στην ανθρωπιστική εξέδρα που στήθηκε στη λεωφόρο 'Αλεξάνδρας την ηλιόλουστη και χαριτωμένη μέρα της 25 Μαρτίου πέοασαν περισσότερα από δέκα χιλιάδες κορίτσια. Πέρασαν περήφανα, γερά, ευθυμνη. Πέρασαν χτυπώντας ρυθμικά τό πόδι τους πάνω στην ασφαλτό της λεωφόρου. Καί μέσα στο απόγευμα της ανειδίκατης μέρας ακούονταν μόνο ένας όμοιομορφος χτύπος. Πάνω στον ίδιο ρυθμό δέν χτυπούσε μόνο τό βήμα τους, χτυπούσε και ή καρδιά τους. Όλες οι 10 χιλιάδες — κι' από κεί όλες οι κοριτσιάτσες καρδιές της ελληνικής πατρίδας — χτυπούσαν τον ίδιο ρυθμό, αποτελώντας μία μεγαλειώδη αρμονία, που δέν μεταφάνηκε ποτέ ως τα σήμερα στη ζωή της γυναίκας στην Ελλάδα.

Τό αρμονικό αυτό φαινόμενο της γυναικείας δυναμικότητας κείνη τη μέρα δέν ήτανε μόνο στιγμιαία έκδήλωση ένθουσιασμού. Τόβλεπε κανείς στα πρόσωπα όλων εκείνων — από τη σοβαρή και συγκεντρωμένη Διοικήτρια ως τη μικρή γελούμενη σκαπάνισσα που παιχνιδιάρικα έστρεφε τό κεφαλάκι της προς την εξέδρα των έπισήμων.

Σ' όλα εκείνα τα πρόσωπα έβλεπε κανείς την εργασία που γέννησε τη βούλησι νά την επιτυχία ενός συνόλου αρμονικού και έτοιμου σε κάθε προσφορά. Έβλεπε την πίστι προς ένα χαοσανμένο δρόμο, ποδς ένα ώοισμένο σκοπό. Καί εργάστηκε αληθινά ή γυναίκα τώρα και 4 χρόνια με μία έντατικότητα, που δέν την είχαμε υποψιασθή. Εργάστηκε φυσικά και ψυχικά. Βγήκε από τα μικροπράγματα, που αποτελούσαν πριν τον μόνον κόσμο της καί ακολούθησε μία μεγάλη γραμμή πλάι στον άρρενα συντροφό της, όχι με φωνές και κραυγές για δικαίωμα, αλλά με αίτησι σιωπηλή και ήσυχη για καθήκοντα και υποχρεώσεις. Δημιούργησε ένα νέον τύπον γυναίκας, που δέν γκονιανίζει και δέν απαιτεί νά καταθέτουν μόνο την άνοστη λατρεία τους οι θαυμαστές στα πόδια της. Κατάλαβε ότι πρέπει νά έργασθώ, όπου την έχει τάξει ή σύνθεσι της κοινωνίας μας. Ξύπνησε μέσα της ή γερή βούλησι, που γεννά την έντα-

τική προσπάθεια και την επιθυμία δράσεως πάνω στα έπίπεδα της φυσικής της Ικανότητας.

Αυτή ή επιθυμία δράσεως έχει τις ρίζες της στα πιά βαθιά της ύπάρξεώς μας. Η ζωή για νά έξελιχθή, για νά άνθισθ, πρέπει νά χρησιμοποιή τις ένεργειές της για νά μπορή νά παράγει νέες, πιά τέλειες και πιά ανώτερες σε ποιότητα. Η αδράνεια είναι σταμάτημα ένεργειών, έπομένως σταμάτημα ζωής.

Νέο κορίτσι, αγαπητή Φαλαγγίτισσα. Όταν έμεις θέλουμε νά αναπτύξουμε τέλεια τις ιδιότητες μας ως γυναίκες πρέπει νά σκύβουμε στη βαθεία αυτή πηγή της ύπάρξεώς μας, την πηγή της ένεργείας μας. Πριν βρισκόμαστε σε διάσπασι μ' αυτή τη θεϊκή πηγή και δέν ύπωσιάζομαστε τη δύναμι μας. Τώρα που ή σοφή σκέψι του 'Αρχηγού μας και ή βοήθεια των συνεργατών του για την έξυψωσί μας, μας έδωσε τό κλειδί του μυστικού της δυνάμεώς μας, ως μην αφήσουμε ποτέ την αδυναμία νά ξεπροβάλλη στις πράξεις μας.

Σήμερα μάθαμε νά σκεπτόμεθα και νά δρούμε δυνατά. Όταν επιχειρούμε κάτι, τό αρχίζουμε με την βεβαιότητα της έπιτυχίας. Γι' αυτό προχωρούμε με φρόνησι και ζήλο. Κι' όσες φορές μας πλησιάζουν συναισθηματικά ύπουλα και ύποκριτικά, και θέλουν νά μας ψιθυρίσουν για κούρασι ή άποτυχία, έμεις δυνατά, με την έντατική σκέψι προς τό σκοπό μας, νικούμε τη συνωμοσία αυτή και σκορπίζουμε τους κακούς αυτούς συμβούλους.

Από τό παράδειγμα του 'Αρχηγού μας που δέν δειλίασε και δέν άπισθώχρησε ποτέ, μάθαμε και μεν νά μην αφήνουμε ποτέ τη λεπτή αίχημη της ανηγήσεώς μας νά σκουριάζη. Ξέρουμε, όπως αυτός, ότι ή έπίμονη πίστι θριαυθεύει ενάντια στα έμπόδια και τέλος τα παρανέριζει. Αυτή ή πίστι είναι που κάνει ένα τρυφερό και άδύνατο κορίτσι από μας νά επιχειρή με ευθύμια πορείες, νά αναλαμβάνη καθήκοντα και υποχρεώσεις και νά φέρη σε έπιτυχές τέλος πράξεις, που πριν κανείς δέν τολμούσε νά του άναθήσει κι' ούτε τό ίδιο νόμιζε άξιο τον έαυτό του. Γιατί ούτε οι γύρω του, ούτε τό ίδιο μπορούσε νά υποπτευθή πόσες δυνάμεις ένεργείας ύπήρχαν μέσα του. Τώρα ξεδιπλώθηκαν και έξελίσσονται σε μία μονάδα αληθινής Ικανότητας που κοντά στο χείμαρρο των άλλων θάποτελέσουν τη δύναμι της φυλής όσον άφορά εις τό έπίπεδο της γυναικείας.

Έτσι σιγά σιγά — κι' είμαστε εύτυχεις γι' αυτό — μαθαίνουμε κι' έμεις νά είμαστε αγωνιστικά στοιχεία μέσα στο στίβο της ζωής. Γιατί, άφου σήμερα χρειάζεται άγώνας για την επικόρπηση λαών και άτόμων, δηλαδή άγώνας πνευματικός και ψυχικός, πρέπει και μείς νά ασκούμεθα στο άγωνιστικό αυτό πνεύμα. Κι' έχουμε τη συναισθησι πώς σήμερα άξίζουμε πε-

ρισσότερο από πριν, γιατί οι ίδιες κινούμεθα κι' αγωνιζόμεθα για την τελειότητά μας τη γυναικεία. Ο Νίτσε έλεγε κάπου: 'Δέν λυπούμαι καθόλου εκείνους που αγωνίζονται όποιονδήποτε άγώνα. Εγώ μόνο ένα τους εύχομαι, ένα που θά δείξη την άξία τους: Νά άνθέξουν γερά!'.
.....

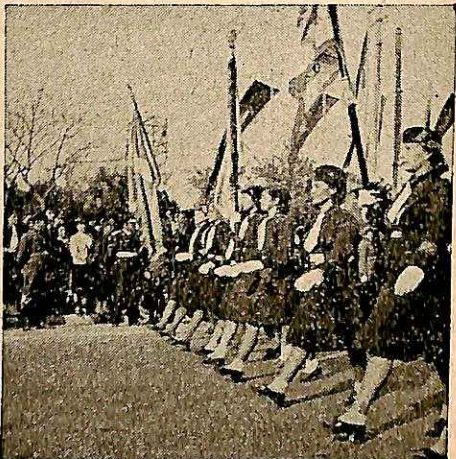
Περνώντας ρυθμικά και περήφανα τ' απόγευμα εκείνο μέσα στο διάχυτο ελληνικό φως της μαρτιάτικης μέρας μπροστά στον 'Αρχηγό της ελληνικής νεότητος, μιά αλήθεια γράφαμε έπίμονα με τό μυριόδιπλο βήμα μας πάνω στον έθνικό μας δρόμο, μιά αλήθεια σκορπούσαμε στον ελληνικό άγέρα με τον χυλιόπνοο ρυθμό της γυναικείας καρδιάς μας.

«Ό,τι θά προσφέρει άργότερα ό άρρη συντροφός μας σε αὐτοθύσια και θάρρος ό στρατιώτης στα πεδία της δόξης, θά χαρίσουμε και μείς ως γυναίκες με την αιώνια ύπομονητική μας άφοσίωσι, με τον καρτερικό μας πόνο και τη σιωπηλή μας προσφορά. Κάθε παιδί που θά φέρουμε στο κόσμο, είναι μιά μάχη, ζωής ή θανάτου που γίνεται για την ύπαρξι ή καταστροφή του λαού μας. Έχουμε την άπόλυτη θέλησι νά δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις για της φυλής μας τη ζωή, μιά ζωή που άρχισε από τα βάθη των αιώνων για νά περάση στο γεφύρι του παρόντος πάνω από μας που σήμερα σπνρίζουμε συμβολικά σαν τό θρυλικό της 'Αρτας τό γεφύρι για νά τραβήξη προς τό άπέραντο Μέλλον».

Έτσι μιλούσαν σιωπηλά τα κορίτσια που περνούσαν άδρά και δυνατά εκείνο τ' άπομεισημένο της 25 Μαρτίου μπροστά στον 'Αρχηγό, που τους χάρισε τη δυνατότητα νά μιλούν μ' αυτόν τον τρόπον άνοιγοντας την ψυχή τους προς τη μεγάλη αλήθεια.

Έτσι μιλούσαν με την γερή θέλησι νά δώσουν τη δύναμι τους, νά προσφέρουν την Ικανότητά τους για τη δημιουργία του μεγάλου έργου, όπως τό θέλει Έκείνος.

Σ. Καρ.

Η ΚΑΛΤΣΑ ΚΑΙ ΤΑ ΒΑΣΑΝΑ ΤΗΣ

Μερικά κορίτσια είναι άπελπισμένα γιατί οι κάλτσες καταστρέφονται τόσο γρήγορα. 'Από δώ φεύγουν οι πόνοι, από κεί τρυπάνε. 'Ας πούμε κάτι και γι' αυτές. 'Ισως σας βοηθήσω με μ' αυτό τό μικρό μας σημείωμα.

Πριν νά βάλετε τις καινούργιες κάλτσες σας ξεπλύνετε τις με χλιαρό νερό. Με τον τρόπο αυτό γίνεται ή κλωστή τους μαλακή και έλαστική και άντέχει περισσότερο.

Έπειτα δέν σχηματίζονται άμέσως κηλίδες από νερό με την πρώτη σταγόνα που θά πέση άπάνω τους από βροχή. Μην άφίνετε τις κάλτσες σας ποτέ νά λερώνουν πολύ. Πλύνετε τις συχνά. 'Ιδιαίτερος τό καλοκαίρι πρέπει άμέσως όταν τις βγάζουμε νά τις πλύνουμε έλαφρά σε χλιαρό νερό. 'Ο ιδρώτας κοκκάλνει και έπομένως καταστρέφει τη λεπτή κλωστή της κάλτσας.

Προσέξτε καλά τό πλύσιμο. 'Αν είναι δυνατό διαλύετε μέσα στο νερό μιά κουτάλια 'περοϊλ' — πωλείται πάντα σε πακέτα — και μην τις τρίβετε ποτέ με σαπούνι. 'Αν δέν έχετε 'περοϊλ' κανετε πρώτα ένα δυνατό άρόν νερό μέσα σε μιά λεκάνη κι' έκει πλύνετε τις κάλτσες χωρίς νά τις τρίβετε. Τό νερό που θά τις ξεπλύνετε πρέπει νά έχη την ίδια θερμοκρασία με τό σαπούνι. Μην στρίβετε ποτέ τις κάλτσες σας για νά βγώ τό νερό. Καλύψτε νά τις πιέξετε μέσα στη χούφτα σας. Κατόπι

κρεμάστε τις προσεκτικά από τη μύτη των δακτύλων.

Κι' άκόμα ένα: Βάζετε τις κάλτσες σας προσεκτικά. Ποτέ διαστικά. Γυρίζετε τις άνάποδα, βάζετε πρώτα τό γυρισμένο πόδι και σύρετε σιγά την κάλτσα στην κνήμη σας. Έτσι άποφεύγετε τό βίαιο τέντωμα, που προκαλεί τό τραγικό πέσιμο των πόντων.

Προσέξτε έπίσης και τις ζαργτιές. Αυτές φέρνουν συχνά την καταστροφή. Λίγη προσπάθεια και προσοχή θά σας απαλλάξη από τη στενοχώρια, νά βλέπετε μιά καινούργια ζαργτιέρα κάλτσα των 150 δραχμών νά σας γίνεται άρσησι γιατί καταρρέει λησαν δώ πόντοι από τό γόνατο ως τη σόλα.

Ο ΦΩΤΙΣΜΟΣ

Δύο είναι τα είδη του φωτισμού: ό φυσικός, που προέρχεται από τις ήλιακές ακτίνες, και ό τεχνητός, που προέρχεται από την καύσι διαφόρων ύλικών, εις τρόπον ώστε αυτά νά φωτοβολούν.

Ό φυσικός φωτισμός ή τό ήλιακόν φως είναι διαχέτο, όταν οι ήλιακές ακτίνες προσπίπτουν έπάνω στα μόρια της ατμοσφαιρας και σε άλλα σώματα και άντανανκλώνται. Και ά μ ε σ ο ν, όταν οι ήλιακές ακτίνες προσπίπτουν κατ' ευθείαν επί της γής.

Και ό μόν διάχυτος φωτισμός είναι ό πιά εύχάριστος στην όρασι και όφέλιμος για τα μάτια. Ένώ ό άμεσος είναι Ισχυρότατος και ζωηρότατος, έπομένως και ένοχλητικός, και μάλλον βλάπτει τα μάτια.

Ό φυσικός φωτισμός των σπιτιών και των κτιρίων πρέπει νά είναι έπι α ρ κ ή ς. Η ήλιακή ακτινοβολία έξασκεί σπουδαιοτάτην υγιεινήν έπίδρασιν για κάθε ζωϊκόν όν, και άποτελεί έξαιρετικώς σπουδαίον παράγοντα για την ύγεια του ανθρώπου.

Ό ήλιος είναι μεγάλος έξολοθρευτής των μικροβίων. Τό ήλιακόν φως συντελεί εις την άνάπτυξιν των παιδιών. Ζωογονεί τον άνθρωπον, τό ζώον και τό φυτόν, και ή στέοσις του ήλιακού φωτός έπιφέρει τον μα-

ρασμόν. Διά τους λόγους αυτούς τό ήλιακόν φως πρέπει νά είναι όσον τό δυνατόν άφθονώτερον εις τα σπία, και ή διάταξι των δωματίων νάιναι κατά τρόπον, ώστε τό φως της ημέρας νά φθάνη σε όλα τα σημεία.

Τά σκοτεινά μέρη είναι ψυχρά, υγρά, και όδτε αεριζονται, άφου συνήθως άέρας και φως έρχονται από τον αυτόν δρόμον, τό παράθυρον. «Όπου ό ήλιος, τό φως και ό άέρας δέν εισέρχονται, έκει εισέρχεται ό γιατρός» λέει κάποια παροιμία.

Έκτός αυτού, σε σκοτεινό μέρος δέν μπορεί νά έξελεγχθώ ή τάξι και ή καθαριότης, και γι' αυτό συγκεντρώνεται σκόνη, και από την ύγρασι άναπτύσσονται διάφοροι μύκητες (μούχλα κλπ.) και διάφορα παθογόνα μικρόβια.

Ό έπαρκής φωτισμός στα σπία έξαρτάται από πολλούς όρους. 'Από τό μέγεθος και τό ύψος και τον άριθμόν των παραθύρων, από τό ύψος των σπιτιών, από τό πλάτος των δρόμων, από τό βάθος των δωματίων και τό χρώμα των τοίχων.

Τά παράθυρα πρέπει νάιναι άνάλογα προς τα δώματα. Έχει υπολογισθώ ότι ή έπιφάνεια των παραθύρων πρέπει νά είναι ίση προς τό 1/7 της έπιφανείας του δαπέδου. Έπίσης τά παράθυρα πρέπει νά είναι όση τό δυνατόν ύψηλότερα, για νά φωτίζεται τό δώματιό από τις άμέσως προσπίπτουσες φωτεινές ακτίνες.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΠΟΝΤΣ

Τά πόντες — όπως συνηθίσουμε νά τα λέμε και μείς στη γλώσσά μας — είναι δροιστικά, εύγευστα και βοηθούν κάποτε κατά διαφόρους τρόπους τό στομάχι στην πεπτική του εργασία. Γι' αυτό δέν είναι άσχημο τώρα που ό' άρχισα τό καλοκαίρι νά έχωμε ύπ' όψι μας τις διάφορες αυτές συνταγές:

ΠΟΝΤΣ ΣΤΑΦΥΛΙΟΥ

Δόσεις: 150 δράμια χυμό σταφυλίου, 300 δράμια νερό, 16 κουτάλια σούπας ζάχαρι, χυμός λεμονιού και ένός πορτοκαλιού. Έκτέλεσις: Τά άνακατεύομεν όλα μαζί και τά προσφέρομεν κρύα.

ΠΟΝΤΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ

Δόσεις: 4 κουτάλια σούπας χυμόν σταφίδας, 8 κουτάλια σούπας κοχλάζον νερό, 8 κουτάλια σούπας κρύο νερό, χυμό λεμονιού, ζάχαρι.

Έκτέλεσις: 'Ανακατεύομεν τον χυμόν της σταφίδας με τό κοχλάζον νερό, προσθέτομεν κατόπι τό κρύο νερό και ζάχαρι άρκυτή, ώστε νά γλυκάνη. 'Αν θέλωμε μπορούμε νά προσδύσωμεν και όλίγον χυμόν λεμονιού.

Έκτός από τα όευνα ποτά, τα όποια προηγούμενος άναφέραμε, έχωμε και δύο άλλες τάξεις ποτών, τα άμυλοδχα και τα λευκοματούχα ποτά. Τα άμυλοδχα ποτά παρασκευάζονται από δημητριακούς καρπούς ή από τα προϊ-

όντα αυτών και δίδονται είτε ως τροφή νηπίων, είτε ως τροφή άσθενών, όπως τό νερό της κριθής, τό νερό του ρυζιού, σίτου, βρώμης και τό νερό της ταπιάκας.

Τά λευκοματούχα ποτά χρησιμοποιούνται κρύα και έχουν θρεπτικήν άξια. Κυριώτερον εξ αυτών είναι τό γάλα, σκέτο ή συνδυασμένο με άγύο ή άγύο με χυμόν φρούτου.

ΑΥΓΟ ΚΤΥΠΗΤΟ ΜΕ ΓΑΛΑ

Δόσεις: 1 αυγό, 2 κουτάλια κρυά γλυκού ζάχαρι, 12 κουτάλια σούπας γάλα, 1 κουτάλι σούπας ή όλιγώτερον μπράντυ ή κονιάκ.

Έκτέλεσις: Κτυπούμεν τον κροκόν του αυγού, προσθέτομεν την ζάχαρι και έξακολουθοϋμεν έως ότου ό κροκός του αυγού άποκτήσιν πολύ άνοικτό χρώμα κίτρινο. Προσθέτομεν τό κονιάκ και κατόπι τό γάλα και τό άρωμα. Τό άσπρο του αυγού τό κτυπούμεν άναγκά και τό άνακατεύομεν έλαφρά με τό άλλο μίγμα, αν θέλωμε φυσικά, ή προσθέτομεν ζάχαρι και άρωμα και άφου τό κτυπήσωμεν καλά τοποθετούμεν επί του μίγματος έλαφρά λοφοειδές.

Όταν άπαγορεύονται τα όινοπνευματώδη ποτά, τότε παραλείπεται τό κονιάκ. Έπίσης όταν χρησιμοποιήται θερμόν ύδωρ, πρέπει νά χυτεύται τόπο πολύ σιγά έπί του καλοκτυπημένου αυγού και νά άνακατετεύεται συνεχώς διά νά μη πήξη τό λευκώμα.

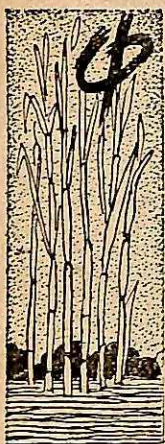

Και τό χρώμα των τοίχων έπηρεάζει τον φωτισμόν των δωματίων, γι' αυτό σε σκοτεινά δώματα πρέπει νά μεταχειριζώμεθα άνοικτά χρώματα. Έκει δέ που θέλουμε νά μετριάσουμε τη ζωηρή άνταύγεια του φωτός μπορούμε νά χρησιμοποιήσουμε βαθύτερα χρώματα.

Τά δώματα του ύπνου και τα δώματα που περνά ή οίκογένεια όλόκληρη την ημέρα της έχουν ανάγκη από πολύ ήλιακόν φως. Για τόυτο τά παράθυρα πρέπει νά είναι όσο τό δυνατόν πιά μεγάλα.

Έκτός του ότι ό φωτισμός πρέπει νά είναι έπαρκής, πρέπει νά είναι και ό μ ο ι ο μ ο ρ φ ο ς, ιδίως στα έργαστήρια, στις αίθουσες μελέτης, σχολεία κλπ. Μεγάλη σημασία έχει και ή διαύθυνσι των ακτίνων, ιδίως διά τους εργαζόμενους. Στα σχολεία π.χ. τό φως πρέπει νά έρχεται εξ άοστερών ώστε τό χέρι νά μη προκαλή σκιά στο χαρτί που διαβάζει ή γράφει ό μαθητής.

Η ΖΑΧΑΡΙ ΚΑΙ Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ

ΑΙΝΕΤΑΙ πώς η Ζάχαρι ήταν γνωστή από τους αρχαιολογικούς χρόνους στις Ίνδιες και στην Κίνα. Ο Νέαρχος, ο ναύαρχος του Μ. Αλεξάνδρου, είναι ίσως ο πρώτος Ευρωπαίος που γεύτηκε την Ζάχαρι, τότε που κατά διαταγήν του βασιλέως ταξίδευε στα μέρη εκείνα, γιατί την αναφέρει ως «ένα είδος μέλι που παράγεται από καλάμια». Προφανώς, η Ζάχαρι τότε δεν ήταν ακόμη γνωστή ως στερεό σώμα.

Τρεις αιώνες προ Χριστού, οι λαοί της Ανατολής άρχισαν να εμπορεύονται την Ζάχαρι. Πολλοί αρχαίοι συγγραφείς την αναφέρουν ως μία ουσία θρεπτική και φαρμακευτική, την όποια δόνασαν «Ίνδικόν Άλας». Ο Διοσκουρίδης είναι ο πρώτος που την αναφέρει ως «σάκχαρον», λέξις που παράγεται από την σανσκριτική λέξι «σαρκάρα».

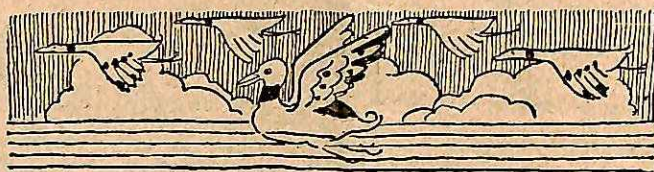
Άλλότες, τὸ ζαχαροκάλαμον ήταν αὐτοφύες στην Κίνα και στις Ίνδιες. Ἀπὸ ἐκεῖ τὸ ἔφερναν οἱ Ἑβραῖοι, γιατί ἡ Π. Διαθήκη ἀναφέρει συχνά ἐπὶ γλυκὸ καλάμι. Ὡστόσο, ἡ κρουστάλλωσις τῆς ζάχαρης ἔγινε πολὺ ἀργότερα καὶ εἶναι ἐφευρέσις κάποιου Κινέζου. Σχετικὰ μὲ τὴν στερεοποίησιν τοῦ γλυκοῦ χυμοῦ τοῦ ζαχαροκάλαμου μὴ κινέζικη παράδοσις τοῦ Η' μ. Χ. αἰῶνος λέει τὰ ἀκόλουθα: Κάποτε ἕνας «βόνζος» (ιερεὺς τοῦ Βουδδᾶ) θέλησε νὰ ἀσκητεύσῃ καὶ ἐγκαταστάθηκε σ' ἕνα βουνό, στὸ Πλάν-Σάν. Μία μέρα πού κατέβαινε στὴ χώρα γιὰ ν' ἀνανέωσῃ τὶς προμήθειές του, ὁ γάϊδαρος τοῦ κατέστρεψε τὴ νεαρή φυτεία ζαχαροκάλαμου κάποιου ἀγρότου πού λεγόταν Νουάγκ-Ση. Ὁ «βόνζος» στενοχωρήθηκε πολὺ γιὰ τὴν ζημίαν πού προξένησε τὸ ζῶον του καὶ γιὰ νὰ ἀποζημιώσῃ τὸν χωρικό τὸν ἔμαθε τὸν τρόπο τῆς στερεοποιήσεως τῆς ζάχαρης. Χρόνια κατόπιν ὁ διάσημος ἐξερευνητὴς Μάρκο Πόλο ἔφερε πρῶτος αὐτὸς τὴν Ζάχαριν στὴν Εὐρώπην καὶ ἔμαθε στοὺς συμπατριώτες του τὸν τρόπο τῆς παρασκευῆς τῆς ὅπως γινόταν τότε στὴν Κίνα.

Τὰ παιγνίδια δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιον τοῦ ἀνθρώπου. Παίζουν καὶ τὰ ζῶα, καὶ μάλιστα τὰ παιγνίδια εἶναι γι' αὐτὰ τὰ περιεργότερα φαινόμενα τῆς ζωῆς των.

Ὅλα τὰ ἀνώτερα ζῶα, ὅπως ὁ σκύλος καὶ τὸ ἄλογο, παίζουν ὅταν ἀκόμη εἶναι μικρά, πρᾶγμα πού δικαιολογεῖ τὴν ἀποψη, ὅτι, τόσο γιὰ τὸν ἄνθρωπον ὅσο καὶ γιὰ τὰ ζῶα, τὰ παιγνίδια εἶναι ἕνα ψυχολογικὸς ριζωμένον μέσα τοὺς ἀπὸ τὴν παιδικὴν τοὺς ἡλικίαν. Ὡστόσο, τὰ παιγνίδια τῶν ζῶων δὲν περιορίζονται μόνον στὴν ἡλικίαν αὐτή, ὅπως συμβαίνει μὲ τὸν ἄνθρωπον πού σοβαρεύεται κατόπιν.

Οἱ περιεργότερες ὁμοῦ ἐκδηλώσεις αὐτοῦ τοῦ φαινομένου παρατηροῦνται στὰ σκυλιά. Ἐνὰς ξένος καθηγητὴς μάλιστα, ὁ Σεμπαστιάν Σμίτ, ἀσχολεῖται τελευταίως σ' ἕνα ἄρθρο του μὲ τὰ «σπόρ τῶν πουλιῶν», γράφοντας μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς:

«Πολλοὶ ἀρνούνται τελεῖως ὅτι τὰ πουλιὰ ἔχουν τὴν αἰσθησὶ τοῦ παιγνιδίου.

ΟΤΑΝ ΤΑ ΖΩΑ ΠΑΙΖΟΥΝ...

Δὲν εἶναι ὁμοῦ ἀλήθεια. Ὅποιος ἔχει κατέσει εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴν παρατήρησῃ τοὺς ἀγῶνας δρόμου καὶ πάλης τῶν πουλερικῶν. Ἐπίσης δὲν εἶναι καθόλου σπάνια τὰ ἀγωνίσματα στὸ νερό μεταξὺ τῶν ὑδροβίων. Καμμιά φορὰ βλέπει κανεὶς μὴ ἀπῆλ' ν' ἀνοικοκλείνῃ τὰ φτερά της καὶ νὰ τρέχῃ μὲ ταχύτητα ἀπάνω στὸ νερό, καὶ ἀμέσως οἱ ἄλλες δὲ μόνον τὴν μιμοῦνται, ἀλλὰ καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν ξεπεράσουν. Ἡ ἄμικλα αὐτὴ εἶναι εἰρηνική καὶ ποτὲ δὲν καταλήγει σὲ καυγά.

Ἐνὰ δικό τους τρόπο παιγνιδίου ἔχουν καὶ τὰ λελέκια πού ἔρχονται στὰ κλίματά μας. Συνήθιζον πολὺ νὰ χορεύουν, πρὸ παντὸς τὴν ἐποχὴ τοῦ ζεφαιρώματος. Κατὰ κανόνα ἀρχίζουν μὲ κωμικὲς ὑποκλί-

Κατὰ τὸν ἸΒ' αἰῶνα, σὲ διάφορες χώρες τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Ζάχαρι ἄρχισε νὰ γίνεται γνωστὴ ὡς τροφή. Τὴν ἐποχὴ τῶν σταυροφοριῶν, οἱ ἐρημίτες πού ζοῦσαν στὶς ὄχθες τοῦ Ἰορδάνου, ἔχον ὡς τροφή τὸ ζαχαροκάλαμο καὶ πολλὰς φορές, ὅπως ἀναφέρουν οἱ ἱστορικοὶ, σὲ περιστάσεις λιμοῦ, οἱ σταυροφόροι κατέφυγαν στὸν γλυκὸ χυμὸ γιὰ νὰ μὴ πεθάνουν ἀπὸ τὴν πείναν.

Ξεθαρρεμένοι ἀπὸ τὸ παράδειγμα τοῦ Μάρκο Πόλο, οἱ ἔμποροι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀρχισαν νὰ ταξιδεύουν καὶ αὐτοὶ στὴν Ἀπὼ Ἀνατολὴ γιὰ νὰ προμηθεύωνται διάφορα εἶδη γιὰ τὸ ἐμπόριόν τους. Πιθανὸν αὐτοὶ νὰ μεταφύτῃσαν τὸ ζαχαροκάλαμο στὴν Ἀραβίαν, ὅπου γιὰ πρώτη φορὰ καλλιεργήθηκε. Ἀπὸ ἐκεῖ διεδόθη στὴ Νουβίαν, στὴν Αἴγυπτον καὶ στὴν Αἰθιοπία. Κατόπιν τὸ ζαχαροκάλαμο ἔγινε γνωστὸ στὴ Φοινίκη καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὰ νησιά τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀρχιπελάγους, στὴν Κύπρον, στὴν Κρήτη, στὴν Ρόδο, στὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου καὶ στὴν νῆσον Μάλταν. Ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ ζαχαροκάλαμο μετεφέρθη στὴν Σικελίαν, ὅπου ἡ καλλιέργειά του ἔγινε πολὺ γρήγορα μὴ σημαντικὴ ἐμπορικὴ παραγωγή γιὰ τὸν τόπον. Ἔτσι, σιγά-σιγά, ἡ Ζάχαρι ἔγινε γνωστὴ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπην. Ἀλλὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Ζάχαρι ἦταν πολὺ ἀκριβὴ, ἦταν ἕνα εἶδος πολυτελείας. Κι' αὐτό, ἐπειδὴ οἱ Ἑνετοὶ ἔχον τὸ μονοπώλιόν της στὴν Μεσόγειον. Ὅταν ὁμοῦ ὁ ἐξερευνητὴς Βάσκο ντὲ Γκάμα ἀνεκάλυψε τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἑλπίδος καὶ ἔδειξε στοὺς Εὐρωπαίους τὸ δρόμον γιὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἰνδίαν, τὸ ἐμπόριον τῆς Ζάχαρης ἔπαυσε νὰ εἶναι μονοπώλιον τῶν Ἑνετῶν. Πραγματικῶς ὁμοῦ στοὺς Ἑνετοὺς ὀφείλεται ἡ τελειοποίησις τῆς κατασκευῆς τῆς Ζάχαρης.

Ὡστόσο, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι ἡ Ἀμερικὴ εἶναι ἡ δευτέρη πατρίδα τοῦ ζαχαροκάλαμου. Οἱ Ἰσπανοὶ ἀποικοδημιούργησαν ἐκεῖ ἐκτεταμένους φυτεῖες. Ἐκεῖ ἔγινον ἐπίσης τὰ μεγαλύτερα ἐργοστάσια. Ὅταν τέλος ἡ Ζάχαρι ἔγινε μὴ ἀπαραίτητη τροφή γιὰ τὸν ἄνθρωπον, οἱ ἐπιστήμονες ἀρχισαν νὰ ἀναζητοῦν τὴν ὑπαρξὶ Ζάχαρης καὶ σὲ ἄλλα φυτά. Ἔτσι, ἕνας Πρώσοςος χημικός, ὁ Μάργκραφ, ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς μελέτες, συμβούλεψε τοὺς συμπατριώτες του νὰ καλλιεργήσουν τὰ κοκκινογούλια ἐπειδὴ περιέχουν καὶ αὐτὰ ἱκανὴ ποσότητα Ζάχαρης. Σήμερα ἡ Ζάχαρι εἶναι κοινῆς χρήσεως καὶ τροφή ὡφέλιμος γιὰ τὸν ἄνθρωπον, καὶ ἰδίως γιὰ τὰ παιδιὰ.

Φ. Γερονίμα

ταίνε τὸ μάτι της, τὴν ξανασηκῶνε κι' ἐξακολουθοῦσε ἐπὶ ὧρες τὸ περιεργὸ ἐκεῖνο παιγνίδι.

Ἐπ' ἀρχῆς καὶ πουλιὰ πού, ἅμα πάρουν θάρρος, παίζουν καὶ μὲ τὸν ἄνθρωπον. Πολλὰς φορές μάλιστα παρατείνουν τὰ παιγνίδια τοὺς αὐτὰ ἕως ἕνα τέταρτον τῆς ὥρας. Τὸ δὲ πουλὶ πού παίζει περισσότερο μὲ τὸν ἄνθρωπον εἶναι ὁ παπαγάλος.

Πολλὰ πτηνὰ συνήθιζον νὰ παίζουν στὸν ἀέρα, κατὰ τὴν πτῆσιν τους. Ὅσον μάλιστα ἐπιτηδεύονταν εἶναι στὴν πτῆσιν τους, τόσο τολμηρότερα παίζουν στὸν ἀέρα, σὰν νὰ ἐπιδίδωνται σὲ ἀκροβατικές. Ἀξιοθαύμαστα στὰ ἐναέρια αὐτὰ παιγνίδια εἶναι τὰ γεράκια.

Ἐθὰ φανῇ ἀκόμη περιεργὸ τὸ ὅτι παίζουν καὶ οἱ κουκουβάγιες. Ἔχον δύο κουκουβάγιες πού ἔπαιζαν κατὰ προτίμησιν μὲ ἕνα μικρὸ πανέρι τοῦ ραψίματος.

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι τὰ παιγνίδια δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸ προνόμιον τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ παίζουν σχεδὸν ὅλα τὰ ζῶα.

Ἦταν μὴ φτωχὴ γυναῖκα, πού εἶχ' ἕνα παιδί καὶ δὲν εἶχαν ψωμί νὰ φάνε. Μία μέρα τὸ παιδί παίρνει καὶ φορτώνει ἀσφάκες καὶ πῆγε καὶ τὶς πούλησε καὶ πῆρε δυὸ παράδες. Καθὼς γύριζε, βρῆκε κατὰ παιδιὰ, πού σκότωναν ἕνα φίδι, καὶ τοὺς λέει:

— Νά! πάρτε ἕνα παρᾶ, καὶ μὴ τὸ σκοτώνετε!

Τοὺς ἔδωσε τὸν παρᾶ, καὶ δὲν τὸ σκότωσαν τὰ παιδιὰ, καὶ τὸ φίδι τὸν ἀκολούθησε.

Καθὼς ἔφτασε στὸ σπῆτι του, εἶπε τῆς μάνας του ὅσα ἔκαμε. Κι' ἡ μάνα του τὸν ἐμάλωσε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐγὼ σὲ στέλνω νὰ πάρῃς παρᾶδες νὰ φᾶμε, κι' ἐσύ μοῦ φέρνεις φιδία!

Κι' αὐτὸς τῆς εἶπε: Ἄς εἶναι μάνα, κατὶ θὰ μᾶς ὠφελήσῃ κι' αὐτό. Καὶ τὸ παιδί πῆρε πάλι ἀσφάκες καὶ τὶς πούλησε, καὶ καθὼς γύριζε βρῆκε κατὰ παιδιὰ πού σκότωναν ἕνα σκυλί, καὶ τοὺς εἶπε:

— Νά! πάρτε ἕνα παρᾶ, καὶ μὴ τὸ σκοτώνετε!

Πῆραν τὰ παιδιὰ τὸν παρᾶ κι' ἀφῆκαν τὸ σκυλί. Τότες αὐτὸ τὸν ἐπῆρε ἀπὸ κοντά. Τὸ παιδί πῆγε στὴ μάνα του καὶ τῆς εἶπε ὅσα ἔκανε. Καὶ αὐτὴ πάλι τὸν ἐμάλωσε.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ παιδί πῆρε ἀσφάκες καὶ τὶς πούλησε, κι' ὅταν γύριζε, βρῆκε κατὰ παιδιὰ πού σκότωναν μὴ γάτα καὶ τοὺς εἶπε:

— Μὴ τὴν σκοτώνετε νὰ σᾶς δώσω ἕνα παρᾶ!

Καὶ τοὺς ἔδωσε τὸν παρᾶ κι' αὐτὰ ἀφῆκαν τὴ γάτα. Καὶ καθὼς πῆγε στὸ σπῆτι του, εἶπε τῆς μάνας του πάλι ὅσα ἔκαμε, κι' αὐτὴ τὸν ξαναμάλωσε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐγὼ σὲ στέλνω νὰ πάρῃς παρᾶδες νὰ φᾶμε ψωμί, κι' ἐσύ φέρνεις σκυλιὰ καὶ γάτες καὶ φιδία!

Τότες αὐτὸς τῆς εἶπε: Ἄς εἶναι μάνα, κατὶ θὰ μᾶς ὠφελήσουν κι' αὐτά!

Μία μέρα τὸ φίδι ζήτησε ἀπ' τὸ παιδί νὰ τὸ πάρῃ στὴ μάνα του καὶ τὸν πατέρα του, ἀλλὰ νὰ μὴ ζητήσῃ ἀπ' αὐτοὺς μήτε γρόσια μήτε φλουριά καὶ μοναχὰ μὴ βοῦλλα νὰ τοὺς ζητήσῃ, πού ἔχει ὁ πατέρας του στὸ χέρι του, κι' ἀπ' αὐτὴ θὰ δῇ μεγάλο καλὸ.

Τότε αὐτὸς πῆγε τὸ φίδι στὸν πατέρα του καὶ τὸ φίδι τοῦ εἶπε:

— Τοῦτος μὲ γλύτωσε ἀπ' τὸ θάνατον.

Κι' ὁ πατέρας τοῦ φιδίου εἶπε στὸ παιδί:

— Τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω γι' αὐτὸ τὸ καλὸ πού ἔκανες τοῦ παιδιοῦ μου;

— Καὶ τὸ παιδί ἀποκρίθηκε στὸν πατέρα τοῦ φιδίου:

— Ὅτε γρόσια θέλω, ὅτε φλουριά, μοναχὰ τὴ βοῦλλα θέλω, πού ἔχεις στὸ χέρι σου.

Τότε εἶπε ὁ πατέρας τοῦ φιδίου στὸ παιδί: Αὐτὸ πού μοῦ ζήτησες εἶναι πολὺ μεγάλο, καὶ δὲ μπορῶ νὰ σοῦ τὸ δώσω.

Ἀλλὰ τὸ φίδι τότε ἔκανε πὼς φέγγει μὲ τὸ παιδί, κι' εἶπε στὸν πατέρα του:

— Ἐπειδὴ δὲ θέλεις νὰ δώσῃς τὴ βοῦλλα σ' αὐτὸν πού μὲ γλύτωσε ἀπὸ τὸ θάνατον, ἐγὼ πάω πίσω σ' αὐτόν, γιατί σ' αὐτὸν χρωστάω τὴ ζωὴ μου.

Τότες ὁ πατέρας ἔδωσε τὴ βοῦλλα στὸ παιδί καὶ τοῦ εἶπε:

— Ὅταν χρειαστῇ τίποτα, νὰ πατήσῃς τὴ βοῦλλα, καὶ θ' ἀρχεῖται ἕνας Ἀράπης, πού δὲ, κι' ἂν θέλῃς θὰ σοῦ τὸ κᾶν.

Τότες ἔφυγε τὸ παιδί καὶ γύρισε στὸ σπῆτι του.

Μόλις τὸν εἶδε ἡ μάνα του τοῦ εἶπε: Τί θὰ φᾶμε μάτια μου;

Κι' αὐτὸς τῆς εἶπε: Σῦρε μέσα, καὶ στὸ ράφι θὰ βρῇς ψωμί.

Ἀλλὰ ἡ μάνα του εἶπε: Παιδί μου, ἐγὼ ξέρω πὼς τὸ ράφι δὲν ἔχει ψωμί, κι' ἐσύ μοῦ λές νὰ πάω νὰ βρῶ ψωμί!

Αὐτὸς τῆς ἐξάντη: Σῦρε πού σοῦ λέω ἐγὼ, καὶ θὰ βρῇς.

Κι' ὅσο νὰ πάρῃ ἡ μάνα του μέσα στὸ ράφι πατάει τὴ βοῦλλα, κι' ἦρθ' ὁ Ἀράπης, καὶ τοῦ λέει:

— Τί ὀρίζεις ἀφέντη, τί ὀρίζεις ἀφέντη, τί ὀρίζεις ἀφέντη;

Τὸ παιδί τοῦ ἀπάντησε: Θέλω νὰ γιομίσῃς τὸ ράφι ψωμί.

Κι' ἀλήθεια ὅσο νὰ πάρῃ ἡ μάνα του, τὸ βρῆκε γιομάτο ψωμί καὶ πῆρε κι' ἔφαγε.

Κι' ἔτσι λοιπὸν περνοῦσαν μ' αὐτὴ τὴ βοῦλλα ὅπως ἤθελαν, γιατί εἶχαν ὅτι κι' ἂν ζητοῦσαν.

Κάποτε εἶπε τὸ παιδί στὴ μάνα του: Μάνα, νὰ πάς στὸ βασιλεῖο καὶ νὰ τοῦ πῆς νὰ μοῦ δώσῃ τὴ θυγατέρα του γιὰ γυναῖκα.

Ἡ μάνα του σαστισμένη τοῦ ἀπάντησε: Σὲ τί ἀράδα εἵμαστε ἐμεῖς, μάτια μου, γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ ὁ βασιλεὺς τὴ θυγατέρα του;

Καὶ κείνος τῆς εἶπε: Νὰ πᾶς χωρὶς ἄλλο!

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

Ἡ γυνὴ σπρώχθηκε καὶ πῆγε στὸ βασιλεῖο.

Κίνησε κι' αὐτὴ ἡ καὶμένη νὰ πᾶν στὸ βασιλεῖο. Σὰν ἔφτασε δὲ στὸ παλάτι καὶ μῆκε μέσα εἶπε στὸ βασιλεῖο: Τὸ παιδί μου θέλει νὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα σου γυναῖκα.

Κι' ἐκεῖνος τῆς εἶπε: Τοῦ τὴ δίνω, ἂν εἶναι ἄξιον νὰ φτιάσῃ ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπὸ τὸ δικό μου.

παιδί της καὶ τοῦ εἶπε, ὅτι τῆς εἶπε ὁ βασιλεὺς. Κι' αὐτὸς τὴ νύχτᾳ πατάει τὴ βοῦλλα, κι' ἀμέσως ἐφανερώθηκε ὁ Ἀράπης καὶ τοῦ εἶπε: Τί ὀρίζεις, ἀφέντη;

Καὶ κείνος τοῦ ἀπάντησε: Νὰ φτιάσῃς ἕνα παλάτι μεγαλειότερον ἀπ' τοῦ βασιλεῖο.

Κι' εὐθὺς βρέθηκε σ' ἕνα μεγάλο παλάτι. Τότες ἔστειλε πάλι τὴ μάνα του στὸ βασιλεῖο, γιὰ νὰ τοῦ πῇ: Τὸ παιδί μου ἔφκιασε τὸ παλάτι πού τοῦ παράγγειλες.

Ὁ βασιλεὺς τῆς ἀπάντησε: Ἄν εἶναι ἄξιο νὰ φτιάσῃ τὸ δρόμον ἀπ' τὸ παλάτι τοῦ ὡς τὸ δικό μου μὲ φλουρί, τότε θὰ πάρῃ τὴ θυγατέρα μου γυναῖκα.

Τότες ἡ γυνὴ πῆγε στὸ παιδί της καὶ τοῦ εἶπε ὅλα αὐτά, καὶ τὸ παιδί φώναξε τὸν Ἀράπην καὶ τοῦ εἶπε νὰ φτιάσῃ τὸ δρόμον ὅλον φλουρί.

Τὸ πρῶτον σηκώθηκε τὸ παιδί καὶ τὸν ἦρε τὸ δρόμον φλουρένιο, καθὼς ἐπρόσταξε ὁ βασιλεὺς.

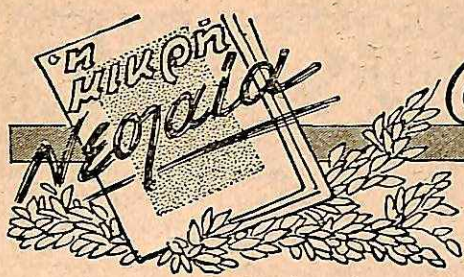
Πῆγε πάλι ἡ μάνα του στὸ βασιλεῖο καὶ τοῦ εἶπε: Τὸ παιδί μου ἔκανε ὅλα ὅσα τὸ πρόσταξε.

Τότες ὁ βασιλεὺς τῆς εἶπε νὰ ἐτοιμασθῇ γιὰ τὸ γάμον καὶ φώναξε τὴ θυγατέρα του καὶ τῆς εἶπε ὅλα ὅσα ἔγιναν καὶ νὰ ἐτοιμασθῇ γιὰ τὸ γάμον.

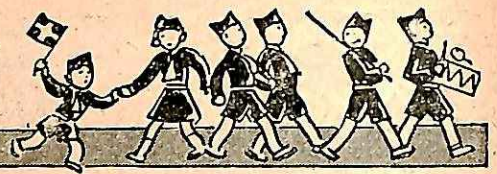
Ἡ γυνὴ πῆγε τότε στὸ σπῆτι της πίσω καὶ εἶπε τοῦ παιδιοῦ ὅσα τῆς εἶπε ὁ βασιλεὺς. Καὶ τὸ παιδί ἐτοιμάστηκε γιὰ τὸ γάμον.

Ἡ θυγατέρα τοῦ βασιλεῖο χάρηκε καὶ παρακάλεσε τὸν πατέρα της νὰ τῆς δώσῃ κι' ἕναν Ἀράπην, νὰ τὸν στέλνῃ ὅπου θέλει. Κι' ὁ πατέρας τῆς τῆς ἔδωκε κι' αὐτὴ τὴ χάρι.

Ὅντας ἔκαμαν τὸ

Ο Κήρυξ

Σας περιμένουμε!...

Ένας συναγωνιστής Σκαπανέας μου γράφει από τη Μακεδονία το παρακάτω γράμμα:

«Αγαπητέ Μεγάλε Σκαπανέα,

Όλοι εδώ οι συναγωνιστές σου σε διαβάζουμε κάθε φορά, δεν φαντάζεσαι με πόση χαρά! Έκείνο όμως που μας κάνει να σε ζηλεύουμε είναι γιατί έσύ ζής στην Αθήνα, μέσα στους ωραίους δρόμους, στα ωραία πάρκα, στα ωραία κτίρια, στα θέατρα, στους κινηματογράφους, στους Παρθενώνες και στα τόσα άλλα που έμεις εδώ στην έπαρχία μονάχα με τη φαντασία μας μπορούμε να τα βλέπουμε, και στο περιοδικό με τις εικόνες. Ύστερα έχεις το ευτύχημα να βλέπεις συχνά τον Αρχηγό και τον Κυβερνητικό Έπίτροπο και να μιλάς μαζί τους. Στις μεγάλες γιορτές βλέπεις ακόμη, όπως στην προχθεσινή, τις ωραίες Βασιλικές πομπές και τον ίδιο τον Βασιλέα! Πόσο θά θέλαμε κι' έμεις να είμαστε στην Αθήνα!...».

Αυτά και μερικά άλλα γράφει ο καλός συναγωνιστής από τη Μακεδονία και πρέπει να του απαντήσω:

—Όλα αυτά για τα όποια ζηλεύεις δεν είναι καθόλου δύσκολο να τα βλέπεις και σύ. Ο Αρχηγός και η Ε. Ο. Ν. άγαπούν το ίδιο και έμας εδώ και σάς στην έπαρχία, μπορώ να σου πω μάλιστα και περισσότερο έσας! Γι' αυτό και ο Αρχηγός και ο Κυβερνητικός Έπίτροπος συχνά σάς επισκέπτονται και μαζί έχουν πάρει όλα τα μέτρα, ώστε σιγά-σιγά όλοι οι συναγωνιστές από τις έπαρχίες να έρθουν με έκδρομές στην Αθήνα και να δουν κι' αυτοί όλα αυτά για τα όποια παραπονείσαι. Δεν μπορούν όμως να έλθουν όλοι μαζί βέβαια! Κάθε χρόνο έρχονται αρκετές χιλιάδες. Έτσι όπου νάναι θάρρη κι' η δική σας ή σειρά. Και όλοι έμεις εδώ σας περιμένουμε με χαρά!

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Το παραμυθάκι μας.

Ο Μέγας Αλέξανδρος κι' ο φτωχός στρατιώτης

Μιά μέρα ένας φτωχός Μακεδόνας στρατιώτης ώδηγούσε ένα πληγωμένο άλογο φορτωμένο μ' ένα μεγάλο σακκί γιομάτο χρυσάφια. Πίσω του έπήγαινε ο Μέγας Αλέξανδρος καθισμένος στο πλούσιο άρμα του. Στα μισά του δρόμου, το άλογο άρχισε να περπατά με δυσκολία.

«Κουράστηκε το καϊμένο, με τόσο βάρος που σηκώνει», σκέφτηκε ο φτωχός στρατιώτης. Και, παίρνοντας το βαρύ φορτίο στον ώμο του, ξαλάφρωσε το άλογο.

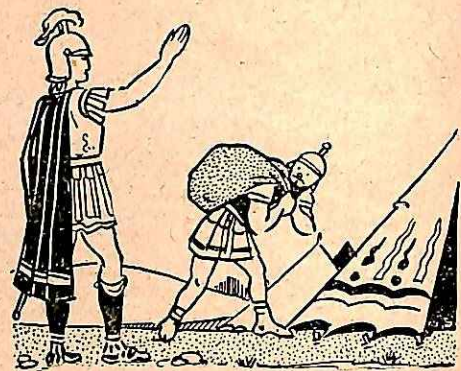
Ο Μέγας Αλέξανδρος συγκινήθηκε από την πράξη αυτή του στρατιώτη του, αλλά δεν είπε τίποτα.

Περπάτησαν έτσι κάμποση ώρα, ώσπου έφτασαν στην κατασκήνωσι. Ο στρατιώτης προχώρησε στη σκηνή του Μεγάλου Αλέξανδρου για ν' ά-

φήση το σακκί με το χρυσάφι. Μά τη στιγμή που ήταν έτοιμος να το ρίξει από τον ώμο του στη γη, άκουσε τον Μέγαν Αλέξανδρο να του λέει:

—Περίμενε, στρατιώτη... Κάμε ακόμη λίγο κουράγιο και πήγαινε το χρυσάφι αυτό στη σκηνή σου... Είναι δικό σου... Σου το χαρίζω!...

Έτσι, λένε, ο Μέγας Αλέξανδρος έσυνήθιζε ν' ανταμείβη τους στρατιώτες του, που έκαναν καλές πράξεις.

Πήγαινε το χρυσάφι στη σκηνή σου! Είναι δικό σου!

άλλο πράμα να σάς τη λέω κι' άλλο να τη βλέπατε και μόνοι σας... Σωστό θαύμα!

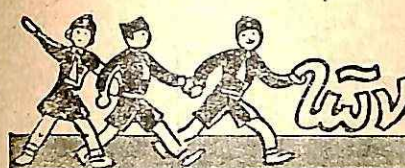
Ναί, όλα αυτά ήταν πολύ ωραία... Μά στο βάθος της κοιλάδας, εκεί, πίσω από το ποτάμι, υπήρχε ένα μικρό, μά πολύ πυκνό και σκοτεινό δάσος. Και μέσα στο δάσος αυτό ζούσαν τρομεροί ληστές: Ο Λύκος κι' η άλεπού. Ο Γέρο Λύκος κι' η Θειά Άλεπού, όπως τους λέν τα παραμύθια...

Πολλές φορές οι δυο άχόρταγοι αυτοί κάτοικοι του δάσους έβγαιναν ο καθένας χωριστά στο κυνήγι. Κάποτε όμως έβγαιναν και συντροφικά, γιατί εκεί που δεν έφταναν οι πονηριές της άλεπούς τα κατάφερνε καλύτερα η δύναμη του λύκου· κι' εκεί πάλι που ο λύκος τα έκανε θάλασσα, με την χοντροκεφαλιά του, ή Θειά Άλεπού σοφίζονταν νέα τεχνάσματα κι' έσωζε την περίστασι.

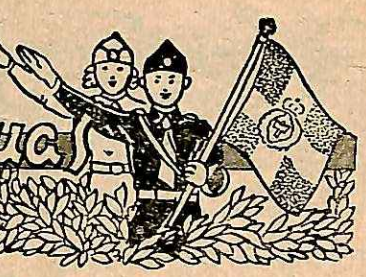
Γι' αυτό κι' ως τώρα ο Γέρο Λύκος δεν είχε φάει την άλεπού, αν και του φαινόταν κάποτε πολύ, μά πάρα πολύ νόστιμη κι' όρεκτική.

Κι' η Θειά Άλεπού δεν είχε κι' αυτή ακόμα προδώσει το Γέρο Λύκο, γιατί της χρειαζόταν κάποτε, της παμπόνηρης, ή μεγάλη του δύναμη και τα σουβλερά του σκυλόδοντα...

Τις σκοτεινές νύχτες, όταν το φεγγάρι δεν έλαμπε στον ουρανό, οι δυο συνένοχοι τριγυρνούσαν με μεγάλη προφύλαξη από μάντρα σε μάντρα κι' από κοτέτσι σε κοτέτσι. Κατά-

Ων Οκαθάνέων

Έξυπνα ή κουτά

Η δ α σ κ α λ α: Πρόσεξε Έλένη. Άν σου δώση ή μαμά σου δυο δραχμές και ο μπαμπάς άλλες τρεις, πόσες θά έχεις το δλον;

Έ λ έ ν η: Έξη, Κυρία!

Η δ α σ κ α λ α: Πώς έξη; Για σκέψου καλλίτερα!

Έ λ έ ν η: Μά μου έδωσε χθές κ' ή γιαγιά μου μία!

Ο Γιατρός: Βγάλε να ιδω τη γλώσσα σου.

Ο μικρός έρωστος, φοβισμένος, βγάζει μόλις την άκρίτσα.

Ο Γιατρός: Όχι έτσι!... Δλη βγάλτη, έξω δλη, έντελώς.

Ο μικρός: Δεν μπορώ, γιατρέ. Είναι κολλημένη μέσ' στο στόμα μου...

Άπορία του Τοτού όταν άκουσε πως ο μαραγκός έχει δυο ειδών ξύλο, καρυδιά και δξυά:

—Ποιό άπ' τα δυο πονά περισσότερο;

στρωναν παμπόνηρα σχέδια: Τη μιά μέρα τη μάντρα του κύρ Μήτσου, του τσέλιγγα. Είδες τ' άρνάκια πώς τρέχουν και πηδούν δλη τη μέρα; Κι' όλο το γάλα που πίνουν γίνεται τρυφερό νόστιμο κρεατάκι!

Την άλλη μέρα το κοτέτσι του μάστρο Γιάννη, του μαραγκού. Τούχει βάλει καινούργια κλειδωνιά, ο δόλιος. Μά δε σκέφτηκε ν' αλλάξει το σιδερένιο τέλι που σκούρισε και

νά, με μιά σπαξιά θά πέση χάμω συντρίμια!

Κι' όταν τελειώσουν όλα μάς μένει, κοκορικό! κοκορικό!, ο άσπρος πετεινός της θειάς Πανώρας, της φουρνάρισσας! Τι να τον ταγίξη άρά γε κι' είναι τόσο... άφράτος;

Έτρωγαν, έτρωγαν, έτρωγαν, δεν άπόμεινε πιά ζωντανό σ' όλη την περιφέρεια έξόν από τον κύρ Μέντιο, τον καλό μας τενόρο, το γάιδαρο του μπάρμπα Θωμά. Άδικα ο κακόμοιρος ο μυλωνάς περνούσε άγρυπνος τις νύχτες του να παραφυλάη στην αούή του. Τις κότες του τις

έπνιξαν, τ' άρνάκια του τα έφαγαν. Τις προδιές μονάχα του άφησαν, μά κι' αυτές όλο τρύπα, από τα σουβλερά δόντια του λύκου. Κανένας δεν ήθελε να τις αγοράση.

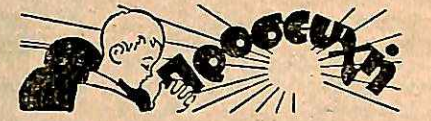
Δεν άπόμεινε πιά παρά ο γαϊδουράκος. Θά του τον έτρωγαν άράγε κι' αυτόν; Θά τον έτρωγαν, οι άχόρταγοι, και θάμειναν άτιμώρητοι;

—Θέ μου, Θε μου, μουρμούριζε κάθε βράδι ο μπάρμπα Θωμάς, όταν τελείωνε την προσευχή του, μην άφήσης να μου γίνη κι' αυτό το κακό. Βοήθησέ με, βρές ένα τρόπο να τιμωρήσω τους άνομους που ρήμαξαν την αούή μου!

Ο μπάρμπα Θωμάς όμως δεν μπορούσε ν' άγρυπνάη κάθε νύχτα. Τα μάτια του είχαν κοκκινίσει και τον έτσουζαν και τα βλέφαρά του ήταν βαριά κι' έκλειναν κι' άς ήταν ακόμα ο ήλιος δυο κοντάρια πάνω από το βουνό.

Η άλεπού πάλι δεν μπορούσε πιά να κλείη μάτι από την πείνα κι' όλη νύχτα τριγυρνούσε με την ούρά στα σκέλια, με τη γλώσσα κρεμασμένη και συλλογίζονταν πως να τα καταφέρει. Κι' όταν από την πολλή την κούρασι την έπαιρνε ο ύπνος, όλο καρβέλια όνειρευόταν. Άηλαδή, με άλλα λόγια, το γάιδαρο, το γαϊδουράκο μας, τον Μέντιο τον τενόρο. Κι' επί τέλους, μιά νύχτα της φάνηκε πως βρήκε...

(Άκολουθεί)

Θεέ μου, το χέρι σου έπλασε τη γη, τον ήλιο, το φεγγάρι.

Όλα με τη δική σου προσταγή, με τη δική σου χάρι.

Μήτε ένα φύλλο πέφτει άπ' το δνετρό χωρίς το θέλημά σου.

Όλα στη γη, στο άγέρι, στο νερό, είναι παιδιά δικά σου.

Θεέ μου, παιδι δικό σου είμαι κι' έγώ και κράζω Σε πατέρα!

Κι' έχω ψηλά Προστάτη κι' Όδηγό Έσένα νύχτα μέρα!

Κι' άκου, Πατέρα μου, τί λαχταρώ στα παιδικά μου στήθια:

Πάντα, σε κάθε μου ώρα και καιρό να λέγω την αλήθεια.

Πάντα να στέκη άτρόμητη ή ψυχή, ποτέ να μη λυγίση!

Πατέρα μου, με τη δική σου εύχή όλα να τα νικήση.

Έχω βαθιά μιά πεθυμία κι' έγώ και μιά μεγάλη έλπίδα:

Θεέ μου, νάρθη καιρός και να γενω χρήσιμος στην Πατρίδα.

Πέντε Σκαπανίσες κι' ένας Σκαπανέας, τέκνα του Χαράλαμπος Μπόδαλη. (Ήλιού-πολις Αθηνών).

ΕΝΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΙ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Λάσπες στον ούρανό.

«Η μικρούλα Κική βλέπει τον ούρανό συνεφιασμένο και φωνάζει στη μητέρα της:

— Μαμά, έλα να ιδής λάσπες και κακό στον ούρανό!...

Βαστιέται γερά!

— Λιλή, μη σκύδης έτσι από το παράθυρο, θα πέσης!

— Έννοια σας, μαμά, και βαστώ την ρόμπα μου...

Ιστορία.

— Γεωργιάδη, δεν γνωρίζεις ούτε μία λέξη από την ιστορία της Ελλάδος. Δε διαβάζεις καθόλου και θα μείνης κούτσουρο...

— Συγγνώμη, κύριε καθηγητά, ξέρω όλες τις χρονολογίες απ' έξω...

— Μπα! Για πές μου μερικές.

— 1453, 1821, 1833, 1864, 1912...

— Μπράβο! Και σε τί γεγονότα αντιστοιχούν αυτές οι χρονολογίες;

— Ά! Αυτό είναι άλλο ζήτημα...

5 και όχι 0!

Τις παραμονές του Πάσχα ο έπιστάτης ενός σχολείου εύχεται στους μαθητάς:

— Καλές κουλούρες, παιδιά.

Και ο μικρός Νάσος:

— Δεν λές πεντάρια τουλάχιστον;

Το μεγαλύτερο κομμάτι.

Λένε στον μικρό Γιάννη να πάρει ένα κομμάτι πηττα κι εκείνος αρχίζει τα κλάματα.

— Μά γιατί κλαίς;

— Νά, γιατί αν πάρω το μεγαλύτερο κομμάτι, θα με μαλώσετε.

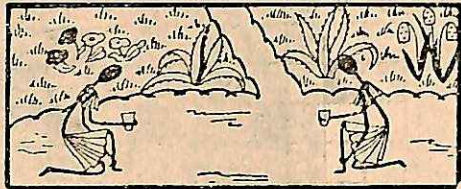
Παιδικόν πνεύμα.

«Η μητέρα: "Όταν γεννήθηκε ο Γιαννάκης μου, ο Νίκος μου ήτο εξ' ετών.

«Ο Γιαννάκης: Και όταν γεννήθηκε ο Νίκος έγω πόσο ήμουν;

ΤΑ ΠΟΤΗΡΑΚΙΑ

Είναι ένα παιχνίδι ισορροπίας και επιτηδειότητας, για το όποιον άρκοουν δύο παίκτες και δύο ποτηράκια μετάλλινα ή κοινά, εν ανάγκη.

στα δύο μικρά δοχεία να φθάνη στο ίδιο ύψος.

Οι παίκτες παίρνουν τα ποτηράκια στο δεξί τους χέρι. Έπειτα αφήνουν μεταξύ τους μία απόσταση 3-4 μέτρων, τοποθετούνται πρόσωπο με πρόσωπο και γονατίζουν, άκουμπώντας το δεξί τους γόνατο στο έδαφος και πιάνοντας με το αριστερό τους χέρι τον αστράγαλο του αριστερού ποδιού. «Η στάσις που περιγράφουμε φαίνεται καθαρά στην εικόνα.

Στη μέση ακριβώς του διαστήματος που μεσολαβεί μεταξύ των δύο παικτών χαράσσεται μία γραμμή. Και το παιχνίδι αρχίζει: Οι αντίπαλοι, χωρίς να αλλάξουν διόλου τη στάσις που πήραν, αρχίζουν να κινούνται ο ένας προς τον άλλον και να προσπαθούν να πλησιάσουν στη γραμμή.

Το πράγμα δεν είναι όσο φαίνεται εκ πρώτης όψεως απλό, γιατί είναι αρκετά δύσκολο να μετακινηθώ κανείς γονατισμένος, πιάνοντας τον αστράγαλο με το ένα χέρι και κρατώντας με το άλλο ένα γεμάτο ποτήρι νερό. Το τελευταίο έχει μεγάλη σημασία, γιατί νικητής θα αναδειχθεί εκείνος που θα έχη περισσότερο γεμάτο το ποτηράκι του, όταν φθάση στη γραμμή. Και χρειάζεται μεγάλη προσοχή και επιτηδειότητα, για να μη χυθή πολύ νερό κατά το περίεργο περπάτημα που περιγράψαμε.

Δευτεροστιχίς.

Τα δεύτερα γράμματα των κάτωθι ζητούμενων λέξεων αποτελούν πρόσωπον της ελληνικής μυθολογίας.
1) Κατέπτε τον Ίωναν.
2) Νήσος της Ελλάδος.
3) Πόλις της Μακεδονίας.
4) Ο πρώτος αεροπόρος.
5) Αρχαία Βοιωτική πόλις, πλησίον της οποίας οι Έλληνες ενίκησαν τους Πέρσας.
6) Μία των Κυκλάδων.
7) Ηπειρος.

Α. Γ. ΒΑΤΙΔΗΣ

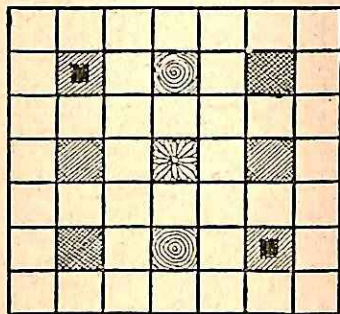
ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 27ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Όριζοντίως 1 Μ, 2 Φός, 3 Καδής, 4 Κάλαιος, 5 Θεία — Άρης, 6 Άνιάτος, 7 Άνθος, 8 Άλας, 9 Α. Καθέτως 1 Θ, 2 Κέα, 3 Καινά, 4 Φάλανα, 5 Μόδα — Άθλα, 6 Σήματος, 7 Σορός, 8 Σής, 9 Σ.

Δικτυωτόν: 1 Νόμισμα, 2 Βενετία, 3 Πρόβατα, 4 Σχολεία, 5 Σκαπάνη, 6 Άμαρτία, 7 Ίσπανία.

Τά λάθη: 1 Όταν ο σίτος... λιμός... την χώραν, 2... Είμαι άριστος, 3 Ο γάμος, 4 Ο οίνος είναι ποτόν, 5 Τα άτα είναι χρήσιμα.

Δικτυωτόν.

Όριζοντίως:

1η σειρά: Νήσος της Ελλάδος, θεωρούμενη από τας γραφικώτερας του Αιγαίου πελάγους.

2α σειρά: Σπασίμο των δοτών.

3η σειρά: Χώρα της Αφρικής.

4η σειρά: Σκαπτικόν όργανον.

Και καθέτως τά ίδια.

Τ. ΡΙΖΟΔΗΜΟΣ

Μεταγραμματισμοί.

Στους μεταγραμματισμούς μας αλλάζει μόνο το πρώτο γράμμα. Άν βρήτε μία λέξη από τις ζητούμενες, ή λύσις είναι εύκολωτάτη.

1. Με Ν δεν φοβόμαστε τις άρρώστιες των γέρον.

Με Δ είμαι ο φόβος.

Με Θ δε με φοβάσθε, αλλά με σέβεσθε.

2. Με Κ είσθε όλοι παιδιά μου.

Με Α με άναφέρει ή ελληνική ιστορία.

Με Ο φαίνομαι.

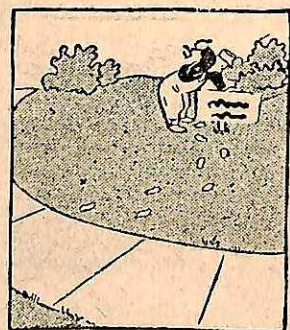
3. Με Τ έχω πολύ νερό.

Με Κ έγινε το νερό κρασί.

Με Ν μυθιστόρημα του Ζολά.

1. Ο Μπαρμπας Νικόλας πήρε έντολή να παρφώση μία πινακίδα.

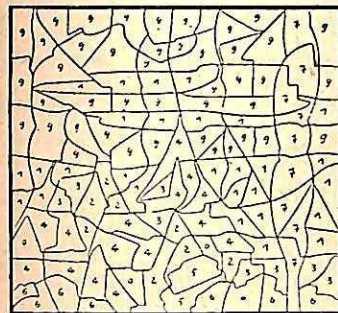

2. Με την επιγραφή: «Απαγορεύεται να πατάτε στη χλόη».

Δυσκολοζώνου

Χρωματίσατε.

Στερεώσατε ένα διαφανές χαρτί στο σχέδιο και οδηγούμενοι από τους αριθμούς, χρωματίσατε τα μέρη της εικόνας ως έξης.

Όπου υπάρχει:

1 με ροζ άνοικτό,

2 με κίτρινο,

3 με κόκκινο σκούρο,

4 με κόκκινο άνοικτό,

5 με πράσινο άνοικτό,

6 με σταχτί,

7 με πράσινο σκούρο,

9 με μπλε άνοικτό.

Τα μέρη της εικόνας που έχουν 0, θα μείνουν λευκά.

Μαγική εικών.

Μά ρω: Άφησέ με να διαβάσω, καυμένη!

Μητέρα: Σε ποιάν τό λές αυτό;

Μά ρω: Δεν άκούσατε καλέ μητέρα;

Α. Δ. ΓΡΑΤΣΟΥ

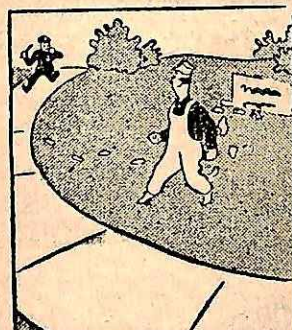
Τετράγωνον.

**** Πρώτη σειρά: Θεός ός των Βαβυλωνίων.

**** 2ον. Δεύτερα σειρά: «Ημερον ζωον (δημ.). Τρίτη σειρά: Δεν είναι γυνή. Τετάρτη σειρά: Ξένον νόμισμα.

Και καθέτως τά ίδια.

Μ. ΞΑΝΘΑΚΗ

3. Άλλά δεν πρόλαβε ό δυστυχής να βγή στο δρόμο...

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Όριζοντίως: 1 Πρωτεύουσα Νομού της Ελλάδος. 2 Σύμφωνον, όπως προφέρεται — Νήσος του Αιγαίου Πλεάγους.

3 Είναι φθαρτή

— Νότα ευρωπαϊκής μουσικής.

4 Κύτταξε (δημ.) — Μονάς βάρους.

5 Μέτρον επιφανείας — Δικά σου.

6 Δηλητηριώδες υγρό της Ελλάδος...

7 Άντωνυμία — Σημα κινδύνου.

8 Μανία — Ίρλανδός συγγραφέας.

9 Άρθρον — ... τον κράδατόν σου και περιπάτει.

10 Διοίκησις Άνωτάτων Σχολών — Θεάνθρωπος.

Καθέτως: 1 Άνήκει εις φυλήν διεσπαρμένην από πολλών αίωνων.

2 Νήσος του Αιγαίου — Άρθρον (πληθ.).

3 Ένας από τους πλανήτας του ήλιακού μας συστήματος και ποδοσφαιρική όμάς της Θεσσαλονίκης — Νήσος του Α. Αιγαίου.

4 Άρνησις (γαλλιστί).

5 Κατάφασις.

6 Τελικός σύνδεσμος — Είναι ό Όλυμπος, τό Έβερεστ, αί Άλπεις κλπ.

7 Δεικτικόν (δημ.) — Δικός σου.

8 Ποταμός της Μακεδονίας — Η λέξις του 4 καθέτως.

9 Δεν είναι καλός.

10 Βουνό της Ελλάδος — Άκέραιος, άδλασής.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Μεσοστιχίς.

Τα μεσαία γράμματα των κάτωθι ζητούμενων λέξεων αποτελούν έρπετόν.

1) Νήσος του Β. Αιγαίου, 2) Η βάρκα των ψαράδων, 3) Δένδρο που άφθονεί στην Άττική, 4) Αυτοκράτωρ της Ρώμης, 5) Είναι όνομαστή για ταπούρα της.

Α. ΔΡΟΥΚΟΠΟΥΛΟΣ

Παρατηρητικότης.

Είσθε παρατηρητικός; Για να το εξακριβώσετε απαντήστε, από μνήμης, εις τα κάτωθι έρωτήματα:

— Πόσα κουμπιά έχετε συνολικώς στο πανταλόνι σας;

— Ποιό είναι ακριβώς το σχέδιο και ό χρωματισμός της γραβάτας σας;

— Πόσες κορδονότρες έχουν τα παπούτσια σας;

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 27ου ΦΥΛΛΟΥ

Άκροστιχίς: Γερμανία (Γαλλία, Έσθονία, Ρόδος, Μεσολόγγιον, Άτλαντικός, Νιαγάρας, Ίόνιον, Άγκυρα).

Μεσαϊκόν: Χάγη (Χάερη, Γρανόλη, Πράτα, Σεβίλλη).

Ρόμβος: Α, άνά, άετός, Ίκτινος, ύφος, θός, Ν. Οι σταυροί: Άντιφών.

Συναρμολόγησις: 1 Κρέας, 2 Καλοκαίρι, 3 Άρτος, 4 Σπάρτη, 5 Μακεδονία.

Πυράμις: Σ, τας, Κίμων, Σολομών, Έλευσίνια. Οι σταυροί: Σάμος.

Μαγική εικών: Άλχανο (ΛΕΛΑΧΑΝΟΥΣ).

Κρυπτογραφικόν: Έ. πίδαυρος, έσδελα, πούς, παιδί, έπος, ούδεις, σπορά, Πάδος, πύρ.

Αίνιγμα: Ό χαρταετός.

4. Τη συνέχεια τη βλέπετε: Έπεσε θύμα του καθήκοντος!...

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Προφάσεις...

Στο μάθημα της ιστορίας:

— Τι γνωρίζεις, Πέτρο, για τον Μ. Άλέξανδρο;

— Τότε να μάς πής τι έκαμε ό Λεωνίδας εις τας Θερμοπύλας.

— Μά δεν ξέρεις τίποτα;

— Ξέρω, αλλά δεν μπορώ να σάς πώ. Ό πατέρας μου μου έπρε να μην άνακατεύωμαι σε ξένες ύποθέσεις...

Σ. ΤΣΑΓΚΡΩΝΗΣ

Περί μικροβίων.

Ό Δάσκαλος: Τά μικρόβια δεν τά βλέπομεν, αλλά είναι ζώντες οργανισμοί.

Ένας μαθητής: Τότε και ό έλέφαντας είναι μικρόβιο...

Ό Δάσκαλος: Γιατί; Ό μαθητής: Γιατί είναι ζών οργανισμός που δεν τον έχω δει ποτέ!

Ν. ΣΤΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

Δυσφήμισις...

Στο τραπέζι:

Ό Νίκος: Δές, μαμά, τί πολλά μυαλά έχει το βώδι.

Η μαμά: Και μόνον αυτά, παιδί μου; Έχει πολύ περισσότερα απ' αυτά που βλέπεις στο πιάτο.

Ό Νίκος: Μπα! Και τό λένε άκόμη βώδι;

Εξήγησις.

Η Έλενίτσα, διαβάζοντας μίαν έφημερίδα, ρωτά:

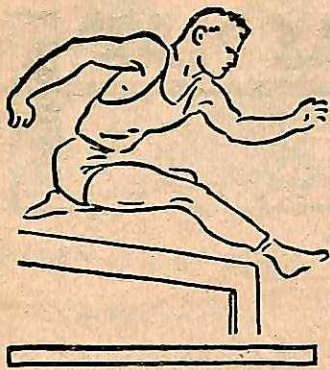
— Τί θα πη «άποψε το θέατρον άργεί»;

— Τόσο δεν καταλαβαίνεις; Νά, άποψε θα τελειώση άργά, άπαντά ό Γιωργάκης.

Απορία.

Ό Τοτός, βλέποντας μία παλιά και λερωμένη φωτογραφία του πατέρα του, ρωτά:

— Μπα! γιατί ό μπαμπάς φωτογραφήθηκε με τά πιό παλιά του ρούχα;

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Τα αποτελέσματα των τελεσθέντων αγωνισμάτων έχουν ως εξής:

Δρόμος 100 μέτρων Φαλαγγιστών: Μετέσχον 11 αθλητές εις δύο ημιτελικούς. Της πρώτης σειράς προεκήρυξαν αι Φαλαγγίτισσες Παπαζή, Ραρή και Δανηλίδου και της δεύτερης σειράς αι Κουγιουμτζογλου, Λιάρη και Παλακωτήρη. Μεταξύ των έξι αυτών έγινεν ο τελικός, εις τον οποίον ενίκησαν: Κουγιουμτζογλου Παπαζή και Παλακωτήρη.

Δρόμος 100 μ. Φαλαγγιστών: Προεκήρυξαν δια τὸν τελικόν, Πρώτη σειρά: Ορφάνος και Αργυρόπουλος. Δεύτερα σειρά: Καλοδοῦκας και Αργυρόπουλος και τρίτη σειρά: Σακελλαρίου και Παπᾶς.

Δρόμος 800 μ. Φαλαγγιστών: Ετερμάτισαν κατά σειράν οι Νακόπουλος, Κασίμης, Καδινόπουλος, Ιατρού, Ραπτάκης και Τσιλομελέκας.

Ρίψης χειροβομβίδος Φαλαγγιστών. Οί έξι πρώτοι είναι: Θεοφίλης, Πετρίδης, Μαύρας, Τσιλομελέκας, Γερασιμίδης και Κανελλόπουλος.

Αλμα εις ὕψος Φαλαγγιστών. ΑΙ έξι πρώτοι είναι: Σαρηβασιλείου, Παπαδημητρίου, Αγαλίδου, Καλλίρη, Παπαδόκη και Αδαβέρα.

Τὴν Κυριακὴν ἐξεκολλούθησαν οί ἀγῶνες. Τούτους παρακολούθησε καὶ ὁ Κ. Ε. Ν. Κ. Α. Κανελλόπουλος, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν λήξιν των, ἀπένευψε τὰ βραβεῖα καὶ τὰ ἔπαιθα εις τοὺς νικητὰς.

ΕΚΚΛΗΣΙΣ Η ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ ΔΩΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

Όπως κάθε χρόνο, η 'Εθνική 'Οργάνωσις Νεολαίας, με ειδικές αντιπροσωπεύσεις Φαλαγγιστών, θα στείλῃ καὶ ἐφέτος κατὰ τὰς ἐστώτας τὸν Πάσχα δῶρα στοὺς ἀγρυπνοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας. Περισσότερο ἀπὸ τὴν πρακτικὴν τοὺς ἀξία, αὐτὰ τὰ δῶρα ἔχουν ἀξία ἡθικὴ καὶ συμβολικὴ. Πόση ἱκανοποίησι, πόση ἀγαλλίασι δὲ πημιμυρία τῆς ψυχῆς ἐκείνων ποὺ ἐκεῖ πέρα στὰ βουνὰ τῆς Ἠπείρου, τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης μας, μακριὰ ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς τους καὶ τῆς ἐστίας τους, θὰ δεχθῶν τοὺς Φαλαγγίτες μας, ὅταν μὴ κρότερὰ τοὺς ἀδελφὰ σταλμένα ἀπὸ τὴν Μητέρα 'Ελλάδα! Χαρούμενη καὶ υπερήφανη εἶναι ἡ 'Ελλάδα γιὰ κείνους ποὺ χάρις στὴν 4η Αὐγουστοῦ τῆς ἐξασφαλίζουν τὴν εἰρηνικὴν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν πρόδου. Καὶ μετὰ τοὺς Φαλαγγίτες τῆς στέλνει στοὺς 'Ακρίτες τῆς δλόθερης Πασχάλινος εὐχῆς τῆς καὶ τὰ δῶρά της.

Ἀλλὰ καὶ τὰ ἑλληνόπουλα, οἱ 'Ακρίτες οἱ αὐριανοί, θὰ λάβουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῶν τὰ σύνορά μας. Δὲ διδαχθῶν ἐκεῖ τὸ ὠραιότερο μᾶθημα Πατριδοταρίας, Γιατὶ θ' ἀντικρύσουν τὸ ζωντανὸν παραδειγμα τῶν παλληκαριῶν, ποὺ προσάσπζονται μετὰ τὴν ζωὴν τὸν ἀκεραιότητα καὶ τὴν τιμὴν τοῦ 'Εθνους.

Τὰ δῶρα αὐτὰ γιὰ τοὺς 'Ακρίτες μας ἡ Μητέρα Πατρίδα θὰ τὰ δεχθῇ πρόθυμα ἀπὸ ὅλα τὰ παιδιὰ της, ποὺ ἀπολαμβάνουν τὰ ἀγαθὰ τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ ζητοῦμε ἀπὸ τοὺς συναγωνιστὰς καὶ τῆς συναγωνιστρίδας μας, τὰς ἑταίρειας, τὰ καταστήματα καὶ τοὺς λοιποὺς 'Οργανισμοὺς νὰ στελεχών ὅτι ἔχουν τὴν διάθεσιν νὰ δώσουν γιὰ τοὺς 'Ακρίτας μας στὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ε.Ο.Ν.

Στὰς 'Αθήνας ἡ συγκέντρωσις τῶν δῶρων θὰ γίνῃ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως — Σταδίου 28, β' ὀρόφου (Γραφεῖον Νομαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς, κ. Ν. Σαλίγγαρον).

Ἐπίσης ἐπιτροπαὶ μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ ἐπισκεφθῶν τὰ ἐργοστάσια καὶ τὰς Ἐμπορικὰς Καταστήματα τῆς Πρωτεύουσας καὶ τῆς συγκέντρωσιν τὰ δῶρα ποὺ μετὰ ἀνάλογη προθυμία δὲ προσφέρουν οἱ βιομήχανοι καὶ οἱ ἔμποροι τῶν τόπων μας.

Στὰς ἐπαρχίας ἡ συλλογὴ τῶν δῶρων θὰ γίνῃ ἀπὸ τὰς κατὰ τόπους Περιφερειακὰς Διοικήσεις, συμφώνως μετὰ τὰς ὁδηγίας τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Ἡ 'Εθνικὴ 'Οργάνωσις Νεολαίας

Τὰ αποτελέσματα ἔχουν ὡς ἀκολουθοῦσιν:

Πένταθλον: 1) Πετρίδης 'Αν. Σχολῶν, 2) Λαζάρου Πανεπ. Θεσσαλονίκης καὶ 3) Γαλανός Παν. Ἀθηνῶν.

Δρόμος 100 μ.: 1) Καλοδοῦκας Πανεπ. Ἀθηνῶν, 2) Αργυρόπουλος Παν. Θεσσαλονίκης καὶ 3) Ορφάνος Πανεπ. Θεσσαλονίκης.

Δρόμος 400 μ.: 1) Ορφάνος Πανεπ. Θεσσαλονίκης, 2) Βάκης Πανεπ. Ἀθηνῶν καὶ 3) Σακελλαρίου Πανεπ. Ἀθηνῶν.

Δρόμος 1500 μ.: 1) Καδινόπουλος Πανεπ. Θεσσαλονίκης, 2) Παπαστεργίου Πανεπ. Ἀθηνῶν καὶ 3) Ραπτάκης Πανεπ. Ἀθηνῶν.

Δρόμος 2000 μ. (μετὰ φυσικὸν ἐμποδίων): 1) Παπαστεργίου Πανεπ. Ἀθηνῶν, 2) Γαροφαλίδης Παντείου καὶ 3) Κρικτόπουλος Ἀνωτ. Σχολῶν.

Αλμα εις ὕψος: 1) Γκράτσιος Πανεπ. Θεσσαλονίκης, 2) Μαυρίκιος Πανεπ. Θεσσαλονίκης καὶ 3) Δρακόπουλος ΑΣΟΕΕ.

Αλμα εις ὕψος Φαλαγγιστών: 1) Καλοδοῦκας Πανεπ. Ἀθηνῶν, 2) Λαζάρου Πανεπ. Θεσσαλονίκης καὶ 3) Πετρίδης Πανεπ. Ἀθηνῶν.

Αλμα τριπλοῦν Φαλαγγιστών: 1) Κανάκης Πανεπ. Ἀθηνῶν, 2) Καλοδοῦκας Πανεπ. Ἀθηνῶν καὶ 3) Μαυρίκιος Πανεπ. Θεσσαλονίκης.

Σφαιροβολία Φαλαγγιστών: 1) Γερασιμίδης ΑΣΟΕΕ, 2) Πετρίδης Ἀνωτ. Σχολῶν καὶ 3) Θεοφίλης Ἀνωτ. Σχολῶν.

Δισκοβολία Ἑλληνικῆς Φαλαγγιστών: 1) Θεοφίλης Ἀν. Σχολῶν, 2) Πετρίδης Ἀνωτ. Σχολῶν καὶ Παπαδόπουλος Πανεπ. Θεσσαλονίκης.

Σκυταλοδρομία 4 Χ 100 Φαλαγγιστών: Πρώτη ὁμάς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δευτέρα ὁμάς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τρίτη ὁμάς ΑΣΟΕΕ.

Δρόμος 110 μ. (μετ' ἐμποδίων Φαλαγγιστών): 1) Καλοδοῦκας Πανεπ. Ἀθηνῶν, 2) Μαυρίκιος Πανεπ. Θεσσαλονίκης καὶ 3) Μαργαρίτης Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Αλμα εις μήκος Φαλαγγιστών: 1) Σαρηβασιλείου, 2) Καλλίρη καὶ 3) Παπαδόκη.

Ρίψης πέτινης σφαίρας Φαλαγγιστών: 1) Καλλίρη, 2) Αγαλίδου καὶ 3) Ραρή.

Σκυταλοδρομία 4 Χ 100 μ. Φαλαγγιστών: Μετέσχον τρεῖς ὁμάδες τῆς Δ. Α. Σ. Ὡθλέων. Ἐνίκησαν ἡ ὁμάς ἐκ τῶν Φαλαγγιστῶν Σαρηβασιλείου, Καλλίρη, Παπαζή καὶ Παπαδόκη.

Σημειωτέον ὅτι οἱ ἀγῶνες αὐτοὶ ἐγίναν διὰ τὴν προκρίσιν τῶν ἀθλητῶν Φαλαγγιστῶν καὶ τῶν ἀθλητριῶν Φαλαγγιστῶν ποὺ θὰ μετέσχον τῶν μεγάλων Πανελληνίων ἀγῶνων τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὸ Στάδιον κατὰ τὴν ἑβδομάδα τῶν ἐορτῶν τοῦ Πάσχα, ἥτοι ἀπὸ 28 Ἀπριλίου μέχρι τῆς 5ης Μαΐου.

ΑΓΩΝΕΣ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΩΝ

Τὴν προπαραβέβουσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Στάδιον ἔλαβον χώραν ἀθλητικῶν ἀγῶνες μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Ὡθλέων Ἀθηνῶν. τὰ ἀποτελέσματα τῶν ὁποίων ἔχουν οὕτω:

Αλμα εις μήκος Β' Κατηγορίας: Μπασιάνη, Ποταμιάνου, Κουτσόπετρου, Μυκονιάτου, Κανδρή, Μιχαλοπούλου.

Αλμα εις ὕψος Β' Κατηγορίας: Μυκονιάτου, Κουτσόπετρου, Χριστοφίδη, Μπαχά, Συρέα, Παναγιωτοπούλου.

Ρίψης σφαίρας: Κατσαχνιάδου Τομέως, Λίχρου δου, Πλατῆ 1ου, Μπενέτου 4ου, Παλακωτήρη 8ου, Δραβιδίου 10ου.

Σκυταλοδρομία 4 Χ 50 Β' Κατηγορίας 1) 15ος Ὑποτομεύς, 2) 7ος Ὑποτομεύς, 3) 2ος Ὑποτομεύς, 4) 5ος Ὑποτομεύς.

ΓΥΜΝΑΣΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀθλητισμοῦ εἰς τὰς τάξεις τῆς Ε. Ο. Ν., τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνευμάτων καὶ Ἑθνικῆς Παιδείας προεκήρυξε διαγωνισμὸν διὰ τὴν πρόκλησιν γυμναστῶν καὶ γυμναστριῶν εἰς τὴν Ἑθνικὴν Ὁργάνωσιν Νεολαίας. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τούτων δύναται νὰ συμμετάσχον οἱ κεκτημένοι πτυχίων τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Οἱ ἐπιθυμοῦντες ὅπως μετὰσχον εἰς τὸν διαγωνισμὸν ὁποχεοῦνται νὰ ὑποβάλουν μέχρι τῆς 12ης Ἀπριλίου ἐ.ε. ἀίτησιν μετ' ἀντίγραφον πτυχίου, μετὰ πιστοποιητικὸν Δήμου ἢ Κοινοῦτης, μετ' ἡμεῖς ὑποβολῆς αἰτήσεως περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν κοινωνικῶν φρονιμάτων καὶ μετὰ πιστοποιητικὸν ὑγείας, εἰς τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Συντονισμοῦ Ἐκπαιδεύσεως τῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ διαγωνισμὸς θὰ διενεργηθῇ τὴν 15ην Ἀπριλίου ἐ.ε. ἡμέραν Δευτέραν ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρικὴ Διοίκησις

ΤΟ Β' ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ
ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ὁ Ἀρχηγὸς κ. Ἱ. Μεταξᾶς ἐνέκρινεν ὁπως τὸ Β' Πανελλήνιον Συνέδριον τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων τῆς Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος συνέλθῃ ἀπὸ 19ης Μαΐου μέχρι 28ης Ἰδίου.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τὴν 28ην Μαΐου θὰ γίνονται ἐγκαίνια τῆς Ἐκθέσεως Ἑλληνικῆς Λαϊκῆς Τέχνης.

ΑΙ ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ

Ὁ Ἀρχηγὸς, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἀφόγου ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος τῶν ἐορτῶν τῆς ἐθνικῆς μας παλινγενεσίας, ἐξέφρασε τὴν ἀκραν τοῦ εὐαρέσκεσθαι πρὸς τοὺς κάτωθι:

Γλυκοφρύδην Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Βαλαωρίτου Ε. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Μαντζούφα Λουκιᾶν Διοικητὴν Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ὡθλέων, Πρωτεύουσας, Κόλλαν Βλαδίμηρον Διευθυντὴν Γενικῆς Διευθύνσεως Οἰκονομικῶν Ὑπηρεσιῶν Ε.Ο.Ν., Γλυκοφρύδην Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ζαρκάδαν Γ. Διοικητὴν Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀχαΐας, Καζιάνην Σ. Διοικητὴν Ταχυμῶν Ἐργασίας, Γιαννιτάκη Ε. συνεργάτην, Φρέν Γερ. Διευθυντὴν Φιλαρμονικῶν Ε.Ο.Ν. Ἑλλάδος, εἰς τὸ Ἐπιτελεῖον τῆς Περιφ. Διοικ. Ἀρρένων Πρωτεύουσας, εἰς τοὺς Διοικητὰς Ὑποδιοικήσεων Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, Ἐθέρνογλου Δ. συνεργάτην Ἀργυροῦ Σήματος, Τζάβα Χρ. Α' Ἐπιτελῆ Περιφ. Διοικήσεως Ὡθλέων Πρωτεύουσας, Στανινοπούλου Μαρ. Ὑποφθαλμολόγην, Κωνσταντίνου Μ. Ὑποφθαλμολόγην, εἰς ἑιδεικτικὰς Περιφερειακὰς Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, εἰς Μουσικὰς Πρωτεύουσας Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων, Ἀττικοδοκιῶτας, Κερκύρας καὶ Δράμας Ἀρρένων καὶ εἰς τὴν Μικτὴν Χορῶδιαν Πρωτεύουσας.

Ἐπίσης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκεσθαι εἰς τοὺς κάτωθι:

Νικολόπουλον Ἰωάννην Διοικητὴν, Καρκαμάνου Κυρ. Διοικητὴν, Ἀρβανίτην Δ. Διοικητὴν, Καψάλην Σ. Διοικητὴν, Μανουσοπούλου Ι. Διοικητὴν, Μάνδρον Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Καπιτοδύλου Ν. συνεργάτην, Καρακώστα Κ. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ξενὸν Δ. Α' Ἐπιτελῆ Π.Δ.Α.Π., Στρατηγὸν Κ. Ὑποδιοικητὴν, Μανιαρίζην Στέφ. Ὑποδιοικητὴν, Δεϊμέζην Μαρ. Ὑποδιοικητὴν, Κοζιμοπούλην Αἰῶν Ὑποδιοικητὴν, Βαρανιάτην Κ. Ὑποδιοικητὴν, Τσιφλάκον Διοικητὴν τῆς 34ης Φάλαγγος, Ἀνδριώτην Ἀρην Φαλαγγάρχην, Βαρβέρην Σ. Ὑποφθαλμολόγην, Ἀργυροπούλου Κ. Τετράρην, Φιλιππούσην Α. Τετράρην, Κουτίζην Γ. Λογίτην, Νικολάου Γρ. συναγωνιστὴν, Στρατζίμην Β. συναγωνιστὴν, εἰς ἐνόπλους καὶ ἀνόπλους Σκαπανέας, Π.Δ.Α. Ἀττικοδοκιῶτας, Π.Δ.Α. Ἀργολιδοκορινθίους, εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῇ καὶ εἰς τὰ Τμήματα Ἀνεμοτορίας, εἰς συναγωνιστὰς Τμήματος Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, εἰς Τάγμα Αὐτοκινήτων, εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ τὸ προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Γενικῆς Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχεῖων, εἰς τὴν 34ην Φάλαγγα, εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑ.Κ.Δ. Αὐτοκινήτων, εἰς ξεναγοὺς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, εἰς τὰς δύο Φάλαγγας Σκαπανέων καὶ Σκαπανιστῶν καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς θεατρικῆς παραστάσεως τοῦ «Πάλλας».

Ἐπίσης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκεσθαι εἰς τοὺς κάτωθι:

Νικολόπουλον Ἰωάννην Διοικητὴν, Καρκαμάνου Κυρ. Διοικητὴν, Ἀρβανίτην Δ. Διοικητὴν, Καψάλην Σ. Διοικητὴν, Μανουσοπούλου Ι. Διοικητὴν, Μάνδρον Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Καπιτοδύλου Ν. συνεργάτην, Καρακώστα Κ. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ξενὸν Δ. Α' Ἐπιτελῆ Π.Δ.Α.Π., Στρατηγὸν Κ. Ὑποδιοικητὴν, Μανιαρίζην Στέφ. Ὑποδιοικητὴν, Δεϊμέζην Μαρ. Ὑποδιοικητὴν, Κοζιμοπούλην Αἰῶν Ὑποδιοικητὴν, Βαρανιάτην Κ. Ὑποδιοικητὴν, Τσιφλάκον Διοικητὴν τῆς 34ης Φάλαγγος, Ἀνδριώτην Ἀρην Φαλαγγάρχην, Βαρβέρην Σ. Ὑποφθαλμολόγην, Ἀργυροπούλου Κ. Τετράρην, Φιλιππούσην Α. Τετράρην, Κουτίζην Γ. Λογίτην, Νικολάου Γρ. συναγωνιστὴν, Στρατζίμην Β. συναγωνιστὴν, εἰς ἐνόπλους καὶ ἀνόπλους Σκαπανέας, Π.Δ.Α. Ἀττικοδοκιῶτας, Π.Δ.Α. Ἀργολιδοκορινθίους, εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῇ καὶ εἰς τὰ Τμήματα Ἀνεμοτορίας, εἰς συναγωνιστὰς Τμήματος Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, εἰς Τάγμα Αὐτοκινήτων, εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ τὸ προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Γενικῆς Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχεῖων, εἰς τὴν 34ην Φάλαγγα, εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑ.Κ.Δ. Αὐτοκινήτων, εἰς ξεναγοὺς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, εἰς τὰς δύο Φάλαγγας Σκαπανέων καὶ Σκαπανιστῶν καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς θεατρικῆς παραστάσεως τοῦ «Πάλλας».

Ἐπίσης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκεσθαι εἰς τοὺς κάτωθι:

Νικολόπουλον Ἰωάννην Διοικητὴν, Καρκαμάνου Κυρ. Διοικητὴν, Ἀρβανίτην Δ. Διοικητὴν, Καψάλην Σ. Διοικητὴν, Μανουσοπούλου Ι. Διοικητὴν, Μάνδρον Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Καπιτοδύλου Ν. συνεργάτην, Καρακώστα Κ. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ξενὸν Δ. Α' Ἐπιτελῆ Π.Δ.Α.Π., Στρατηγὸν Κ. Ὑποδιοικητὴν, Μανιαρίζην Στέφ. Ὑποδιοικητὴν, Δεϊμέζην Μαρ. Ὑποδιοικητὴν, Κοζιμοπούλην Αἰῶν Ὑποδιοικητὴν, Βαρανιάτην Κ. Ὑποδιοικητὴν, Τσιφλάκον Διοικητὴν τῆς 34ης Φάλαγγος, Ἀνδριώτην Ἀρην Φαλαγγάρχην, Βαρβέρην Σ. Ὑποφθαλμολόγην, Ἀργυροπούλου Κ. Τετράρην, Φιλιππούσην Α. Τετράρην, Κουτίζην Γ. Λογίτην, Νικολάου Γρ. συναγωνιστὴν, Στρατζίμην Β. συναγωνιστὴν, εἰς ἐνόπλους καὶ ἀνόπλους Σκαπανέας, Π.Δ.Α. Ἀττικοδοκιῶτας, Π.Δ.Α. Ἀργολιδοκορινθίους, εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῇ καὶ εἰς τὰ Τμήματα Ἀνεμοτορίας, εἰς συναγωνιστὰς Τμήματος Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, εἰς Τάγμα Αὐτοκινήτων, εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ τὸ προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Γενικῆς Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχεῖων, εἰς τὴν 34ην Φάλαγγα, εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑ.Κ.Δ. Αὐτοκινήτων, εἰς ξεναγοὺς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, εἰς τὰς δύο Φάλαγγας Σκαπανέων καὶ Σκαπανιστῶν καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς θεατρικῆς παραστάσεως τοῦ «Πάλλας».

Ἐπίσης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκεσθαι εἰς τοὺς κάτωθι:

Νικολόπουλον Ἰωάννην Διοικητὴν, Καρκαμάνου Κυρ. Διοικητὴν, Ἀρβανίτην Δ. Διοικητὴν, Καψάλην Σ. Διοικητὴν, Μανουσοπούλου Ι. Διοικητὴν, Μάνδρον Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Καπιτοδύλου Ν. συνεργάτην, Καρακώστα Κ. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ξενὸν Δ. Α' Ἐπιτελῆ Π.Δ.Α.Π., Στρατηγὸν Κ. Ὑποδιοικητὴν, Μανιαρίζην Στέφ. Ὑποδιοικητὴν, Δεϊμέζην Μαρ. Ὑποδιοικητὴν, Κοζιμοπούλην Αἰῶν Ὑποδιοικητὴν, Βαρανιάτην Κ. Ὑποδιοικητὴν, Τσιφλάκον Διοικητὴν τῆς 34ης Φάλαγγος, Ἀνδριώτην Ἀρην Φαλαγγάρχην, Βαρβέρην Σ. Ὑποφθαλμολόγην, Ἀργυροπούλου Κ. Τετράρην, Φιλιππούσην Α. Τετράρην, Κουτίζην Γ. Λογίτην, Νικολάου Γρ. συναγωνιστὴν, Στρατζίμην Β. συναγωνιστὴν, εἰς ἐνόπλους καὶ ἀνόπλους Σκαπανέας, Π.Δ.Α. Ἀττικοδοκιῶτας, Π.Δ.Α. Ἀργολιδοκορινθίους, εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῇ καὶ εἰς τὰ Τμήματα Ἀνεμοτορίας, εἰς συναγωνιστὰς Τμήματος Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, εἰς Τάγμα Αὐτοκινήτων, εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ τὸ προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Γενικῆς Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχεῖων, εἰς τὴν 34ην Φάλαγγα, εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑ.Κ.Δ. Αὐτοκινήτων, εἰς ξεναγοὺς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, εἰς τὰς δύο Φάλαγγας Σκαπανέων καὶ Σκαπανιστῶν καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς θεατρικῆς παραστάσεως τοῦ «Πάλλας».

Ἐπίσης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκεσθαι εἰς τοὺς κάτωθι:

Νικολόπουλον Ἰωάννην Διοικητὴν, Καρκαμάνου Κυρ. Διοικητὴν, Ἀρβανίτην Δ. Διοικητὴν, Καψάλην Σ. Διοικητὴν, Μανουσοπούλου Ι. Διοικητὴν, Μάνδρον Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Καπιτοδύλου Ν. συνεργάτην, Καρακώστα Κ. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ξενὸν Δ. Α' Ἐπιτελῆ Π.Δ.Α.Π., Στρατηγὸν Κ. Ὑποδιοικητὴν, Μανιαρίζην Στέφ. Ὑποδιοικητὴν, Δεϊμέζην Μαρ. Ὑποδιοικητὴν, Κοζιμοπούλην Αἰῶν Ὑποδιοικητὴν, Βαρανιάτην Κ. Ὑποδιοικητὴν, Τσιφλάκον Διοικητὴν τῆς 34ης Φάλαγγος, Ἀνδριώτην Ἀρην Φαλαγγάρχην, Βαρβέρην Σ. Ὑποφθαλμολόγην, Ἀργυροπούλου Κ. Τετράρην, Φιλιππούσην Α. Τετράρην, Κουτίζην Γ. Λογίτην, Νικολάου Γρ. συναγωνιστὴν, Στρατζίμην Β. συναγωνιστὴν, εἰς ἐνόπλους καὶ ἀνόπλους Σκαπανέας, Π.Δ.Α. Ἀττικοδοκιῶτας, Π.Δ.Α. Ἀργολιδοκορινθίους, εἰς τὸν ἐπὶ κεφαλῇ καὶ εἰς τὰ Τμήματα Ἀνεμοτορίας, εἰς συναγωνιστὰς Τμήματος Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, εἰς Τάγμα Αὐτοκινήτων, εἰς τὸν Διευθυντὴν καὶ τὸ προσωπικὸν Ὑπηρεσίας Γενικῆς Διεκπεραιώσεως καὶ Ἀρχεῖων, εἰς τὴν 34ην Φάλαγγα, εἰς τὴν Διεύθυνσιν Ὑ.Κ.Δ. Αὐτοκινήτων, εἰς ξεναγοὺς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Ὡθλέων Πρωτεύουσας, εἰς τὰς δύο Φάλαγγας Σκαπανέων καὶ Σκαπανιστῶν καὶ εἰς τὰ μέλη τῆς θεατρικῆς παραστάσεως τοῦ «Πάλλας».

Ἐπίσης ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Αλέξ. Ν. Κανελλόπουλος ἐξέφρασε τὴν εὐαρέσκεσθαι εἰς τοὺς κάτωθι:

Νικολόπουλον Ἰωάννην Διοικητὴν, Καρκαμάνου Κυρ. Διοικητὴν, Ἀρβανίτην Δ. Διοικητὴν, Καψάλην Σ. Διοικητὴν, Μανουσοπούλου Ι. Διοικητὴν, Μάνδρον Ν. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Καπιτοδύλου Ν. συνεργάτην, Καρακώστα Κ. συνεργάτην Χρυσῶ Σήματος, Ξενὸν Δ. Α' Ἐπιτελῆ Π.Δ.Α.Π., Στρατηγὸν Κ. Ὑποδιοικητὴν, Μανιαρίζην Στέφ. Ὑποδιοικητὴν, Δεϊμέζην Μαρ. Ὑποδιοικητὴν, Κοζιμοπούλην Αἰῶν Ὑποδιοικητὴν, Βαρανιάτην Κ. Ὑποδιοικητὴν, Τσιφλάκον Διοικητὴν τῆς 34ης Φάλαγγος, Ἀνδριώτην Ἀρην Φαλαγγάρχην, Βαρβέρην Σ. Ὑποφθαλμολόγην, Ἀργυροπούλου Κ. Τετράρην, Φιλιππούσην Α. Τετράρην, Κουτίζην Γ. Λογίτην, Νικολάου Γρ. συναγωνιστ

ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΦΩΤ. ΤΣ. Καί στα 3 ποιήματα, που μ'ας έ-
στείλατε—«Χρόνια στά ξένα», «Ελπίς» καί
«Ομόνοια» — σημειώνουμε λανθασμένους στί-
χους. Ίδου ένα τετράστιχο:
Στόν όρκο που έδωσατε ανάγκη νά μή λάβη
ή μεγάλη μας μητέρα, ή ένδοξη Πατρίδα
κι' όσο γιά μ'ας νά σ'ας ίδουμ'ε τά πλάνα της
χαρίσματα μ'ας δίνουν μεγάλη έλπίδα.
Καθώς βλέπετε, στό τετράστιχο αυτό δέν υπάρ-
χει ούτε ώλοκληρωμένο νόημα. Στείλατέ μας
άλλα, άφού τά επεξεργασήτε πρώτα όσο κα-
λύτερα μπορείτε. Γιά τό περιεχόμενο της έπι-
στολής σας καί τ'ς προτάσεις σας νά κατευ-
θύνετε τά παιδάκια σας στό δρόμο, που — ά-
ραξ ό 'Αρχηγός, δεχθήτε τά θερμά συγχαρη-
τήριά μας — ΤΑΣΟΝ ΛΙΓΝΑΔΗΝ. 'Εδω-
σάμε την έκθεσί σου «Ένα όνειρο». Θέμα τε-
λείως ακατάλληλο γιά έκθεση. Είμεθα περίε-
ργοι νά μάθωμε άν την υπέβαλες στόν καθηγητή
σου καί άν τό έκαιες, τί παρατηρήσεις σου έ-
σημείωσε. — ΜΙΧ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Τό άρ-
θρο σου «Ανώτερος άνθρωπος» πολύ μακρύ.
Συντόμευσέ τό καί ξανατείλε τό νά τό υπο-
βάλλωμε στην 'Επιτροπή. Σημείωσε τά στί-
χους Π 196. — ΕΜΜ. ΣΟΦΙΑΝΟΝ. Στείλε
μ'ας κάτι πρωτότυπο. — ΟΘ. ΔΕΣΠΟΤΙΔΗΝ.
'Επεξεργασήτε τά καί στείλατέ μας. Προσέ-
ξατε τό μέτρο των στίχων. Γράφετε:

Η Ε. Ο. Ν. σέ γιορτή τώρα
τή ζωή της μελετά
τήν ευλογημένη ώρα
χρυσής γέννας χαιρετά.

ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΝ. Μά λίγη προσπάθεια
θά γίνη καλύτερο. Σημείωσε Σ 365. — ΤΑ-
ΣΟΝ ΚΑΡΤΑΛΟΝ. Από τά 3 υπεβλήθη στην
'Επιτροπή τό «Ηλιακό τοπίο». — ΑΛΕΞ. ΓΑ-
ΒΑΛΑ. Πώς νά δημοσιευθί με προτάσεις άπο-
τελούμενες από 146 λέξεις; Τό συνεστήσαμε
πολλές φορές: Μάθετε νά διατυπώνετε τίς σκέ-
ψεις σας με μικρές-μικρές φράσεις. —
ΔΗΜ. ΡΑΒΑΝΗΝ. Χρειάζεται ακόμη άρκετή
προσπάθεια. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΠΕΤΡΙΔΗΝ. 'Ε-
λάσαμε τίς 'Επ'απορίσεις. Δέν είναι πρω-

ΤΟ ΦΙΔΙ, ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΚΙ' Η ΓΑΤΑ (Συνέχεια από τη σελίδα 887)

άπάνω του καί νιαούριζε καί του έλε-
γε: Τί έχεις, αφέντη;

— Τί νάχω, γάτα μου; Τουτό καί
τουτό έπαθα' τή νύχτα που κοιμώμουν,
μου πήρε τή βούλλα ό άράπης καί τή
γυναίκα μου κι' έφυγε.

— Σώπα, αφέντη, του λέει ή γάτα,
έγώ θά σου τή φέρω πίσω. Δός μου
τό σκυλί νά τό καθάλλικέσω, καί νά
πάω νά πάρω τή βούλλα.

Τότες της δίνει τό σκυλί, τό καθάλλ-
λικέυει ή γάτα καί περνάει τή θάλασ-
σα. Κι' εκεί που πήγαινε στό δρόμο,
βρίσκει ένα ποντίκι καί του λέει: "Αν
θέλεις νά σου χαρίσω τή ζωή, νά χώ-
σης τήν ούρά σου στη μύτη του άράπη,
όταν θά κοιμάται.

Τό ποντίκι πράγματι τήν έχωσε, σάν
φτάσανε, καί τότες ό άράπης φταρνί-
στηκε καί έπεσε ή βούλλα, που τήν
είχε κρυμμένη στη γλώσσα του. Τήν
άρπάζει τότε ή γάτα καί καθάλλικέυει
τό σκυλί. Κι' εκεί που έπλεαν στη
θάλασσα, λέει τό σκυλί τής γάτας:
"Ετσι νά ζήσης, γάτα, στάσου νά ίδω
κι' έγώ λιγάκι τή βούλλα! 'Αλλά κα-
θώς πήρε τό σκυλί τή βούλλα, του πέ-
φτει στη θάλασσα καί τήν άρπάζει ένα
ψάρι, κι' έγινε χυλιοπλούμιστο.

Τότες ή γάτα λέει του σκυλιού:
Τί μου κάνεις, πώς θά πάω στόν αφέντη
μου δίχως βούλλα; "Ελα τώρα νά σε
καθάλλικέσω!

Καί καθάλλικεψε πάλι τό σκυλί καί
πήγαν εκεί που ήταν άραγμένα τά κα-

τότυπο. — ΔΗΜ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΝ. Δημοσιεύ-
ομε στη στήλη αυτή τους πέντε πρώτους στί-
χους:

Ποιός τώρα δέν σέ χαιρετά,
ποιός δέν σέ καίρειται;
'Ω! Νεολαία 'Ελληνική
θά μείνεις πάντα Ιστορική
όσο περνούν οί χρόνοι.

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΣΑΜΑΡΑΝ, (δημ.) λον. Τό διήγη-
μα ώραιότατο, όλλ' έκτενές. «Τό Εύθυμο» θά
δημοσιευθού. Ίδου τό ποίημά σας «Στή Νεο-
λαία»:

Έμπρός παιδιά όλοι μαζί
στη Νεολαία άς μπουμ-
ε'μ' αυτή ή 'Ελλάδα εναξή
ποτέ μή λησμονούμε!

Αυτή στολίζει τήν ψυχή
τό σώμα δυναμώνει,
με τής Πατρίδος τήν εύχή
τό "Εθνος μας ένώνει.

Καθώς μας άς όρκισθί
σάν τά παιδιά τής Σπάρτης,
ποτέ νά μή περιορίσθί
τ'ς Χώρας μας ό χάρτης!
Τί έχουμε χώρα ζηλευτή
Πατρίδα δεξασμένη,
μετά τά Θεία λατρευτή
καί μ' αίματα βαμμένη.

'Εμπρός παιδιά λέγ' ή Πατρίς
τή Νεολαία άς μπουμ-
ε'μ' αυτή τή "Εθνος ή έλπίς
ποτέ μή λησμονούμε!

ΖΑΝΕΤΟΝ ΔΗΜΟΥΛΕΑΝ. 'Ελάσαμε όσα
μ'ας έστειλατε. Μουσική θά δημοσιευθί άν έγ-
κριθί. Διεβιβάσθη ε'ς άρμόδιον συντάκτην. —
ΑΘ. ΠΑΠ. Τό «Ηλιοδασυλεια» υπεβλήθη στην
'Επιτροπή. ΔΙΤΗΝ ΔΗΜ. ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΧΥ-
ΔΗΡΩΝ. 'Ελήφθησαν 'Αστικά αινίγματα μα-
θητών σας. Θά δημοσιευθού άν καιρό. — ΜΗ-
ΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Τό δημοσιούμεν έδώ:

Η βαρκοδύλα.

Η βαρκοδύλα κυλά
πα' στό κόμα, ψηλά
τό φεγγάρι γελά
καί μ' άχτίδα τρελλά
τό νερό στό τιμόνι
χρυσώνει.

Τό πανί της απλώνει
που τ' άγέρι φυσκάνει
κι' ή βαρκοδύλα σιδώνει
στό λιμάνι γοργά.

ΟΙ πνευματικές ασκήσεις διεβιβάσθησαν στόν

ράβια. Στο καράβι όμως που πήγανε
ό καραβοκύρης είχε πάρει τό ίδιο
ψάρι που άρπάξε τή βούλλα. Η γάτα
έτρίβονταν καί νιαούριζε πάλι, κι' ό
καραβοκύρης έλεπε: Μωρέ, τί καλή γά-
τα που μ'ας ήρθε! τό βράδυ θά πάω
στό σπίτι νά φτιάσω τουτό τό ψάρι,
καί θά τής ρίξω τάντερα νά τό φάη.
'Εκεί όμως που τό βράδυ καθάριζε
τό ψάρι καί τής έρριχνε τ' άντερα,
πέφτει ή βούλλα καί τήν άρπάζει ή
γάτα καί πάει στό άφεντικό της.

Κι' ό αφέντης της σάν τήν είδε, τή
ρώτησε: Τήν έφερες μωρ' γάτα τή
βούλλα;

— Τήν έφερα, αφέντη, του λέει, μό-
νο νά σκοτώσης τό σκυλί, γιατί τήν
έρριξε μέσα στη θάλασσα, κι' έπαθα
τόσα κακά όσο νά τήν εύρω πάλι,
καί τό διηγήθηκε δλα όσα έπαθε.

Τότε αυτός πήρε τό ντουφεκι γιά
νά σκοτώση τό σκυλί, αλλά ή γάτα
πάλι τόν έμπόδισε καί του έλεπε: "Α-
φ'όσον τό τώρα, γιατί φάγαμε τόσον
καιρό μαζί ψωμί.

Καί τότες αυτός τό άφησε, κι' δέν
τό σκότωσε. "Υστερα πήρε ή βούλ-
λα καί τή ζούπησε, κι' έρχομαι ό 'Α-
ράπης καί του λέει: Τί προστάξεις,
αφέντη;

Κι' εκείνος τόν διατάζει: Τώρα νά
φέρης έδώ τό σαράνι, πούνα στην θά-
λασσα. Κι' άμέσως ό 'Αράπης τό έ-
φερε. Τό παιδί τότε παίρνει μέσα,
βρίσκει τόν Αράπη που κοιμάτανε
μέ τή βασιλοπούλα καί τόν σκότωσε.
"Υστερα πήρε τή γυναίκα του καί ζή-
σαν σ' όλη τή ζωή τους καί ά.

αρμόδιον συντάκτην, ό οποίος θά σου άπάντη-
σ' — Ι. ΣΤΥΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΝ. Πώς θέλεις νά
τά υποβάλωμε στην 'Επιτροπή μ' αυτούς τους
στίχους;

Ευλασμένα τίς φολιά τους
περιμένουν τ'ς βροχές νά σταματήσουν
γιατ' είναι άδεια ή κοιλιά τους
καί ποθούν νάδουν έξω κάτι νά τσιμπήσουν.

Η άκόμη μ' αυτούς:

Δέν ήτο τίποτε μαντάμ
όλίγο με πατήσατε
δέν μοιάζω του 'Αδάμ,
που τόν εξαπατήσατε.

Είμεθα βέβαιοι ότι δέν διαβάσεις τή «Νεο-
λαία». — ΝΟΡΜΑΝ ΡΕΠΟΥΑΝ. Πολύ ένδια-
φέρουσα ή όμιλία σου «Γιατί έγινε Φαλαγγί-
τισσα». — Ε. ΠΑΝΤΑΛΕΟΝΤΑ καί Ε. ΛΑΜ-
ΠΑΔΑΡΗΝ. Δεχθήτε τά συγχαρητήριά μας γιά
τήν όμιλία σας «Πατρίς». 'Ο περιωρισμένος χώ-
ρος τής «Νεολαίας» δέν επιτρέπει τή δημοσί-
ευσί της. — 'Ελάσαμε καί καλύτερα ποιήματα
καί πες: Π 204 «Φθειροσύν ήθη χρυσά όμι-
λίας κακά» διήγημα υπό ΑΡΙΣ. ΠΑΠ. —

Σ 372 «Στό θεμελιώδη του Τρίτου Πολιτισμού»
ποίημα υπό Γ. ΠΑΠΑΓ. — Π 205 «Τό ήλιοθα-
σίλημα στό Μεσολόγγι» περιγραφή υπό ΕΥΘ.

ΑΠΟΣΤ. — Π 206 «Η καταιγίδα», ναυτικό δι-
ήγημα υπό ΑΘΑΝ. ΗΛΙΟΠ. — Σ 373 «Ελλη-
νοπούλα Φαλαγγίτισσα» ποίημα υπό ΚΩΝΣΤ.

ΜΑΛΑΓ. — Σ 374 «Στός άθλητάς μας» ποίη-
μα υπό ΣΑΡ. ΚΩΣΤ. — Σ 375 «Είς τήν Πα-
τρίδα», ποίημα υπό ΝΙΚ. ΓΕΩΡΓ. — Π 207

«Η εύτυχία του άγράφου», διήγημα υπό ΑΝΤ.

ΝΙΚΟΛ. — Σ 376 «Γιά τούς Νεοέλληνες»,
ποίημα υπό Δ. ΚΑΣ. — Π 208 «Πώς έπέρασα

τή χειμερινή μέρα τής 21ης Φεβρουαρίου
1940», έντυπώσεις υπό ΚΩΣΤ. ΚΟΛΙΑ. —

Σ 377 «Γεωργία», ποίημα υπό ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΚΟΥΤΣ. — Π 209 «Τό λαγουδάκι», Π 210 «Ο
μικρός στρατιώτης», Π 211 «Ο θησαυρός των

φτωχών», διηγήματα υπό ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΤΡ. —

Σ 378 «Στήν πατρίδα», ποίημα υπό ΙΩΑΝΝ.

ΧΡΙΣΤΟΦ. — Σ 379 «Επιγράμματα», Σ 380

«Ο γέρο σκλάβος», ποίημα υπό ΚΩΣΤ.

ΣΤΕΦ. — Π 212 «Η πρηνήπισσα», άναπό-
κρισις υπό ΚΩΝΣΤ. ΟΙΚΟΝ. — Σ 381 «Νο-
σταλγία», ποίημα υπό Τ. Αρχικά Μ. Χ. — Σ 382

«Στούς τάφους των υπ'ερ Πατρίδος πεσόντων»,
ποίημα υπό ΙΩΑΝΝ. ΑΣΑΟΠ. — Π 213 «Χιό-
μω», ποίημα υπό ΚΩΝΣΤ. ΟΙΚΟΝ. — Π 220

«Μία Τετάρτη», διάλογος υπό ΑΜΑΛ. ΒΑΦ. —

Σ 484 «Τραγούδι», ποίημα υπό ΑΝΩΝΥΜΟΥ.

— Π 221 «Τό δάμμα ενός πατέρα», διήγημα
υπό ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ. — Σ 385 «Αγάπη

πρός τόν "Αρχηγόν», ποίημα υπό ΒΑΣ. ΠΑ-

ΠΑΝ. — Σ 386 «Ευτυχισμένα χρόνια τής 'Ελ-
λάδας», Σ 387 «Πάντα με τήν έλευθερία θά ζήσ

'Ελλάδα μου», ποιήματα υπό ΑΝΩΝΥΜΟΥ. —

Π 222 «Οί νέες τής 'Ηλεκτικής πρωτεύουσας»
στην υπηρεσία μιας όψηλης ιδέας, όμιλία υπό

ΚΙΚΗ Σ ΛΑΜΠΡ. — Π 223 «Τί είναι τό γκάφ

στηρίχη», πραγματεία υπό ΙΩΑΝΝ. ΚΟΝΤΟΣΤ.

— Π 224 «Τού 'Αγίου Νικολάου τά φλωριά»,
παραμύθι υπό ΣΩΤ. ΚΑΚΙΣ. — Π 224α «Τό

φερό τής Τύχης», Π 225 «Ομίλια», Σ. 388
«Τύχη μιας ψυχής», ποίημα υπό ΕΜΜ. ΑΒΑ-

ΓΙΑΝ. — Π 226 «Οι μουσικοί», παραμυθάκι,
Π 227 «Ο φτωχός βασιλιάς», παραμυθάκι,
Π 228 «Οι τρεις ξένοι», παραμύθι, Σ 389 «Τό

δειλινό», ποίημα. Σ 390 «Στούς άγώνες»,
ποίημα. Σ 391 «Στό θέρος», ποίημα. Σ 392

«Στό σπίτι μου», ποίημα. Σ 393 «Προσευχή»,
ποίημα. Σ 394 «Στό χωριόν», ποίημα. Σ 395

«Ερμιοκλήσι», ποίημα. Σ 396 «Τό δειλινό»,
ποίημα. Π 229 «Στό λειβάδι», περιγραφή.

Π 230 «Από τή ζωή σ' άγρια βουνά», έντυ-
πώσεις. Π 231 «Σέληνη», πεζογράφοι. Σ 397

«Ανοιξίς», ποίημα. Σ 398 «Στό παράθυρο»,
ποίημα. Σ 399 «Ανθούλα», ποίημα. Σ 400 «Οί

φωνές των παιδιών που γεμίζουν τό δειλινό»,
ποίημα υπό ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓ. — Σ 401 «Α-

γνάμτεμα», ποίημα υπό ΣΠΥΡ. ΔΗΜΗΤΡ. —

Π 253 «Τό γιαντικό τής μάγισσας», διήγημα
υπό ΕΥΓ. ΔΟΜΙΤ. — Σ 414 «Η μάνα», ποίη-

μα. Σ 415 «Η άνοιξίς», ποίημα υπό ΓΕΩΡΓ.

ΑΝΑΣΤΑΣ. — Π 254 «Η φωνή μου από τό
φράγμα του Μαραθώνος προς τόν Μεγάλον 'Αρ-

χηγόν» υπό ΙΩΙΓΕΝ. ΚΑΛΕΜΗ. — Σ 416 «Μα-
γεμένη νύχτα», ποίημα υπό ΚΩΣΤ. ΑΝΑΓ. —

Σ 417 «Μετά τήν άγια μέρα», ποίημα υπό ΣΤ.

ΠΑΝΤ. — Σ 418 «Ελλάς», ποίημα υπό ΔΗΜ.

ΡΑΠΤΟΔ. — Σ 419 «Τά χρόνια τής δουλειάς
κι' ό Εύαγγελισμός», ποίημα υπό Κ. ΠΑΠΑ-

ΜΙΧ. — Σ 420 «Είμαι ένας Φαλαγγίτης», ποι-

(Συνέχεια τής αλληλογραφίας)

ημα υπό ΝΙΚ. ΡΟΥΜ. — Σ 421 «Τό ψυχο-
σάββατο», ποίημα υπό ΜΙΧ. ΚΟΚΚ. — Σ 422
«Μιά στιγμή στη δυστυχία μου», ποίημα υπό
ΔΥΣΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ. — Σ 423 «25η Μαρ-
τίου», ποίημα υπό ΚΩΣΤ. ΚΟΚΚ. — Σ 424
«Τά Ιδανικά τής Νεότητος», ποίημα υπό ΜΑΥΡ.
ΚΑΛ. — Π 255 «Ο Ιστορικός Κυβερνήτης τής
Νέας 'Ελλάδας» υπό ΜΙΧ. ΚΟΚΚΑΛΗ. —
Π 232 «Τό πρώτο μάθημα», διήγημα υπό ΠΑΝ.
ΚΟΝΤ. — Σ 402 «Ανοιξίς», ποίημα υπό ΡΑΦ.
ΠΑΥΤ. — Σ 403 «Τιμή σ' έσέ», ποίημα υπό
ΤΑΚΗ ΚΑΜΠ. — Π 233 «Πατρίδα» υπό ΔΗΜ.
ΒΕΓ. — Π 234 «Η άνοιξίς», περιγραφή υπό
ΚΟΥΛΑΣ ΚΟΥΚ. — Σ 404 «Η νέα γενεά»,
ποίημα υπό ΧΡ. ΖΑΦ. — Π 235 «Περιγραφή του
έν τήνω 'Ιερού Ναού τής Ευαγγελιστρίας» υπό
ΚΩΣΤΑ ΑΘΗΝ. — Σ 405 «Τιμωτής», ποίημα.
Π 236 «Τιμωτής», διήγημα υπό ΑΓΛ. ΚΑΡ. —
Π 237 «Στόν τολμηρό άνήκει ό κόσμος», όμιλία.
Π 238 «Θήβαι», Ιστορικό σημείωμα υπό ΚΥΡ.
ΜΕΛΙΣ. — Π 239 «Επιστροφή», διήγημα υπό
ΑΡΙΣΤ. ΖΑΓΟΡ. — Π 240 «Δύο οικογένειαι»,
διήγημα υπό ΑΝΔΡ. ΒΕΛΙΤΣ. — Π 241 «Ο
Βλάχος γάμος», λαογραφικό σημείωμα υπό
ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΔΑΜ. — Π 242 «Θαλασσινή Ιστο-
ρία», διήγημα υπό ΑΝΔΡ. ΠΟΛ. — Π 243 «Τό
λαγουδάκι καί τό κλήμα», μύθος υπό ΔΥΣ-
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ. — Σ 406 «Στόν "Αρχηγόν»,
ποίημα υπό ΓΕΩΡΓ. ΜΠΑΚ. — Π 244 «Τό
χιόνι στό χωριό μου», περιγραφή υπό ΔΗΜ.
ΖΟΥΓ. — Σ 407 «Στήν "Αγία Λαύρα», ποίημα
υπό ΑΝΩΝΥΜΟΥ. — Σ 408 «Τό νυκτερινό Γυ-
μνάσιον», ποίημα υπό ΙΩΑΝΝ. ΒΕΛΙΝ. —

Π 245 «Η μουσική καί τό παιδί», άρθράκι υπό
ΑΛΕΞ. ΧΑΤΖΗΘ. — Π 246 «Τό Κουρταλιώτικο

Φαράγγι τής Κρήτης», περιγραφή υπό ΓΙΑΝ.

ΜΑΡΑΓΚ. — Θ 1 «Η Νίνα Φαλαγγίτισσα»,
θεατικό έργο σε τρεις πράξεις υπό ΑΝΝΗΝ

ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ (θά διαδασθί προσεχώς καί
θά λάβη τάς παρατηρήσεις μας ταχ)κώς). —

Π 247 «25η Μαρτίου 1821», άρθρον υπό ΜΙΧ.

ΠΕΡ. — Π 248 «Η ιδέα καί τά συστήματα
της Ε. Ο. Ν. στην άρχαία 'Ελλάδα», Ιστορικό

σημείωμα υπό ΘΕΟΦ. ΛΑΒ. — Π 249 «Περί
Πατρίδος», άρθρον υπό ΜΙΧ. ΚΟΜΗ. — Π 250

«Υμνος στή Ήμεραν», ποίημα υπό ΚΥΡ.

ΚΟΥΡΑΜ. — Π 251 «Η θυσία μιας μά-
νας», διήγημα έντυπωμένο από τήν Παναγία

των Παρισίων, υπό ΙΩΑΝΝΑ Σ. ΚΟΥΡ. —

Π 252 «Η Βασιλοπούλα με τή ρόκα», παρα-
μύθι υπό ΜΙΧ. ΜΕΤΤΟΥ. — Σ 411 «Υμνος

πρός τό βουνό», ποίημα. Σ 412 «Πόνος άρρώ-
στου», ποίημα. Σ 413 «Οί στοχασμοί των δέν-

δρων», ποίημα υπό ΔΗΜΟΣΘ. ΦΩΤΟΠ. —

Π 255 «Η 25η Μαρτίου», άρθρον υπό ΝΙΚΟΛ.

ΖΗΚΟΥ. — Σ 424 «Στή Ήμεραν», ποίημα υπό

ΣΤΑΜ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ. — Π 257 «Η Γα-
λανόλευκη», πεζόν υπό ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΛΑΧΑΝΑ.

— Π 258 «Γιά τήν Πατρίδα», διήγημα υπό

ΠΑΝ. ΧΑΤΙΔΟΥ. — Σ 425 «Ανοιξιάτικη αύ-
ρη», ποίημα. Σ 426 «Η άνοιξίς», ποίημα.

Σ 427 «Τό ελιστήριον», ποίημα. Σ 428 «Στήν
άνηφορα», ποίημα υπό ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΠΑΠΑ-

ΓΙΑΝΝΗΝ. — Π 259 «Πατρίδα», πεζό υπό ΕΛ-

ΛΗΝ Σ ΛΑΧΑΝΑ. — Σ 429 «25η Μαρτίου»,
ημα υπό ΚΕΑΡ. ΙΩΝΑ. — Σ 430 «Α' Ανοιξίς»,
ποίημα υπό ΠΟΛΥΧΡ. ΚΥΝΗΓΟΥ. Π 260 «Η

εύμορφη βοσκοπούλα», υπό ΧΡ. ΚΟΥΤΣΟΓΕ-
ΡΑ. — Σ 431 «Στήν 'Ελλάδα μας», υπό ΙΩ-

ΑΝΝΟΥ ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ. — Σ 432 «Σεργύ-
σας», Σ 433 «Θύμηση», ποίημα υπό ΕΛΛΗΝ

ΠΕΡΑΚΗ. — Σ 434 «Οί τρεις ειδικοί γιά
τήν κλοπή», ποίημα υπό ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΟ-

ΒΛΑΚΑ. — Σ 435 «Ο Καλαμάς», Σ 436
«Στή Μούσα», ποιήματα υπό ΤΑΚΗ ΝΕΟ-

ΠΤΟΛΕΜΙΔΗ. — Π 261 «Τά δυό μεγάλα ά-
έλια καί οί δράκον», παραμύθι υπό ΓΕΩΡΓ.
ΓΙΟΥ ΚΑΠΠΟΥ. — Π 262 «25η Μαρτίου», άρ-
θρον υπό ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΚΑΖΟΓΗ. — Σ 437
«Πρός τόν Παλαιόν Πατράν Γερμανόν», ποίημα
υπό ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΣΙΓΚΑ. — Π 263 «Ο δρό-
μος τής ζωής», Π 264 «Τραγούδια λαγού», διη-
γήματα υπό Γ. ΓΡΑΜΜΕΝΟΥ. — Σ 438 «Τό
χιόνι», ποίημα. Π 265 «Τό γατάκι μου», πεζό
υπό ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ. —
Σ 439 «Κόρακας καί πέρδικα», ποίημα υπό
ΗΛΙΑ ΦΟΝΤΑΛΗ (ή θά έρρεσι νά έκδώσ'ε τά
ποίημάτα σου σε βιβλίο. Θά σου άπαντήσωμε
άλλο τεύχος έκτενέστερα). — Σ 440 «Διπλή γιορ-
τή», ποίημα υπό ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΠΙΣΣΙΚΟΥ. —
Π 266 «25η Μαρτίου», έκθεσις υπό ΒΑΣΙ-
ΛΕΙΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ. — Π 267 «Ε-
να όνειρο, μία πραγματικότητα», πεζό υπό ΓΕ-
ΩΡΓΙΟΥ ΜΕΝΟΥΤΗ. — Σ 441 «Στόν Μεγάλο
Κυβερνήτη», ποίημα υπό ΚΟΥΛΑΣ Σ. ΠΑ-
ΠΑΣΤΟΛΟΥ. — Π 268 «Ανοιξίς», άρθρον
υπό ΙΑΚΩΒΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ. — Σ 442 «Πα-
τρίδα!... Πατρίδα!...», ποίημα υπό ΑΝΤΩ-
ΝΙΟΥ ΚΟΤΣΙΦΟΥ. — Σ 443 «Τό ήλιοθασίε-
μα», ποίημα. Σ 444 «Τό όρρανό», Σ 445 «Τό
τείδι», Σ 446 «Η άνοιξίς», Σ 447 «Νοσταλ-
γία», ποιήματα υπό ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΑΖΗ. —
Σ 448 «Στή νεότητά», ποίημα υπό ΒΑΣΙΛ.

ΣΦΑΛΟΥ. — Σ 449 «Η Φιλανδία», ποίημα
υπό ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΤΑΜΠΟΛΙΔΗ (εις φιλολογί-
κόν διαγωνισμόν πρέπει νά υποβληθί από π'ας
τόν ίδιον). Π 269 «Ο κατεπ'αν Λούκας», ριο-
γραφικό σημείωμα. Σ 450 «Ο πόθος των σκα-

πανέων», ποίημα υπό ΑΓΑΠΗΤΟΥ ΚΡΑΤΣΗ.

★ Λόγω συγκέντρώσεως πολλής συνεργα-
σίας καί γιά νά μή σημειωθί μεγάλη κα-

θυσία στις άπαντήσεις μας, άναγκα-
σθήκαμε νά περιορισθούμε στην άπλή α-

ναγγέλια των ληφθέντων. 'Από τό προσε-
χές τεύχος θ' άρχίσωμε πάλι νά άπαντούμε

έκτενέστερα. 'Από τ' ανωτέρω υπεβλήθησαν
στην 'Επιτροπή τ' ακόλουθα:

Ποιήματα: «Ανοιξίς» Σ 402 υπό ΡΑ-
ΦΑΝ ΠΑΥΤΑ. — «Τό νυκτερινό σχολείο» Σ 408
υπό ΙΩΑΝΝΟΥ ΒΕΛΙΝΗ. — «Ανοιξίς» Σ 409
υπό «Επιστροφή στο νησί» Σ 410 υπό ΚΥΡΙΑ-
ΚΟΥ ΔΟΥΡΑΜΑΝΗ. — «Οι στοχασμοί των
δένδρων» Σ 413 υπό ΔΗΜΟΣΘ. ΦΩΤΟΠΟΥ-
ΛΟΥ. — «Τά Ιδανικά τής νεότητος» Σ 424 υπό
ΜΑΥΡ. ΚΑΛΑΡΑΣ. — «Στήν άνηφορά» Σ 428
υπό ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ. — «Ανοιξίς»
Σ 430 υπό ΠΟΛΥΧΡ. ΚΥΝΗΓΟΥ. — «Ο Κα-
λαμάς» Σ 435 υπό ΤΑΚΗ ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΙΔΗ. —
«Τό χιόνι» Σ 438 υπό ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ. — «Τό τείδι» Σ 445 υπό
ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΠΑΖΗ. — Πεζά: «Ηλιοθασίε-
μα» Π 202 υπό ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝ-
ΝΗ. — «Πατρίδα» Π 233 υπό ΔΗΜ. ΒΕ-
ΓΑΝ. — «Η άνοιξίς» Π 234 υπό ΚΟΥΛΑΣ
ΚΟΥΚΑ. — «Η ιδέα καί τά συστήματα τής
Ε. Ο. Ν. στην άρχαία 'Ελλάδα» Π 248 υπό
ΘΕΟΦ. ΛΑΒΑΣΑ. Τά λοιπά άπερρίφθησαν,
άλλα έπειδή ήσαν γραμμένα καί στις δύο όψεις
του χαρτί, άλλα έπειδή ήσαν μακροσκελή καί
έπαινε έπ' ατίας διαφόρων έλλείψεων. 'Επανι-
λασθάνομεν ότι από τό προσεχώς τεύχος θ'
άρχίσωμε πάλι τήν τακτική μας άλληλογρα-
φία με τους άγαπητούς άναγνώστες τής «Νεο-
λαίας», οί οποίοι τής στέλλουν τήν συνεργα-
σίαν των.

